

DODATOK č. 3

Názov stratégie CLLD:

STRATÉGIA CLLD OBČIANSKEHO ZDRUŽENIA MALOKARPATSKÝ REGIÓN

Názov MAS:

OZ MALOKARPATSKÝ REGIÓN

IČO: 42364892

Dátum a opis postupu schválenia a prijatia Dodatku k stratégii:

Dňa 10.12.2018 schválila členská schôdza Dodatok č. 3 k Stratégii CLLD Občianskeho združenia Malokarpatský región (ďalej len Dodatok) v súlade so stanovami Občianskeho združenia:

Na členskej schôdzi sa zúčastnilo 26 členov, čo tvorí 2/3 (viac ako 50%) všetkých členov, na základe čoho bola členská schôdza uznášaniaschopná. Hlasovania sa zúčastnilo 26 členov, pričom za schválenie Dodatku hlasovalo všetkých 26 členov, čo je viac ako 3/5 všetkých hlasov členskej schôdze.

V Častej dňa 10.12.2018

Podpis štatutárneho zástupcu

STRATÉGIA CLLD OBČIANSKEHO ZDRUŽENIA MALOKARPATSKÝ REGIÓN

Názov MAS: OZ MALOKARPATSKÝ REGIÓN

Abstrakt

OZ Malokarpatský región vznikol registráciou v roku 2013. v súčasnosti má 40 členov, z toho 16 členov predstavujú samosprávy, konkrétne 2 mestá Modra a Svätý Jur a 14 vidieckych obcí: Báhoň, Budmerice, Častá, Doľany, Dubová, Chorvátsky Grob, Jablonec, Modra, Píla, Slovenský Grob, Svätý Jur, Šenkvice, Štefanová, Viničné, Vinosady a Vištuk (okres Pezinok a Senec). Poslaním združenia je podpora a koordinácia zástupcov verejného, súkromného a občianskeho sektora pre skvalitnenie spoločenskej, kultúrnej, sociálnej a hospodárskej úrovne života na dotknutom vidieckom území, pri využití princípov iniciatívy Leader v rámci prístupu CLLD (miestny rozvoj vedený komunitou).

Cieľom stratégie je na princípoch spolupráce a partnerstva zabezpečiť udržateľný socio-ekonomický rozvoj v Malokarpatskom regióne šetrným a efektívnym využívaním potenciálu územia (ľudského, prírodného, kultúrneho, historického, ekonomického), rozvojom cestovného ruchu a ďalších ekonomických činností; zatriktívniť región a zabezpečiť dobré a bezpečné podmienky pre život obyvateľov. Stratégia je postavená na intervenciách v troch kľúčových oblastiach a to: Diverzifikácia ekonomických činností prostredníctvom podpory rozvoja cestovného ruchu, ale aj ďalších aktivít využívajúcich lokálny potenciál a inovácie; Kvalitný život obyvateľov Malokarpatského regiónu zabezpečený prostredníctvom aktivít v oblasti zabezpečenia občianskej vybavenosti a kvalitných verejných služieb a rozvoja komunitného a kultúrno-spoločenského života a Prírodná a kultúrna krajina podporujúca zvyšovanie bezpečnosti, kvality zložiek životného prostredia a udržiavania rázu kultúrnej a prírodnej krajiny, aký má Malokarpatský región dnes.

Poslaním združenia je spájať rôznych aktérov, rozvíjať spoluprácu a koordinovať aktivity v území tak, aby táto činnosť priniesla blaho všetkým obyvateľom aj návštevníkom.

OBSAH

1	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O MAS.....	8
1.1	Identifikačné údaje MAS	8
1.2	Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje.....	8
2	Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD.....	10
2.1	Vznik a história partnerstva	10
2.2	Tvorba partnerstva a stratégie CLLD	12
3	Analytický rámec	14
3.1	Analýza zdrojov územia	14
3.1.1	Geografická poloha územia a dostupnosť regiónu	15
3.1.2	Analýza prírodného, kultúrno-historického a kultúrno-spoločenského potenciálu 19	
3.1.3	Ekonomický potenciál	44
3.1.4	Ľudský potenciál a podmienky pre život v regióne.....	51
3.2	SWOT analýza.....	64
3.3	Identifikácia potrieb	66
4	Strategický rámec.....	69
4.1	Definovanie vízie a strategického cieľa.....	72
4.2	Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení	73
4.3	Súhrn strategického rámca.....	79
4.4	Integrované znaky stratégie CLLD.....	84
4.5	Inovatívne znaky stratégie CLLD.....	85
5	Implementačný rámec	86
5.1	Popis riadiaceho a implementačného procesu	86
5.1.1	Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS.....	86
5.1.2	Implementačný proces	95
5.2	Akčný plán.....	99
5.2	Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD	125
5.2.1	Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD.....	125
5.3.2	Monitorovacie ukazovatele.....	129
6	Finančný rámec	131
6.1	Financovanie stratégie CLLD.....	131
6.2	Finančný plán pre opatrenia.....	133

7	Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť	136
7.1	Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia	136
7.2	Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV	137
7.3	Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP	139
7.4	Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD	140
7.4.1	Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať	140
7.4.2	Synergie a komplementarity	140
7.4.3	Popis multiplikačných efektov	142
8	Zoznam povinných príloh stratégie CLLD	144

Zoznam tabuliek (uvádzajú sa povinné aj vlastné tabuľky)

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS.....	9
Tabuľka č. 2: SWOT analýza.....	65
Tabuľka č. 3: Súhrnný prehľad strategického rámca.....	80
Tabuľka č. 4.A: Opatrenie stratégie CLLD.....	96
Tabuľka č. 4.B: Opatrenie stratégie CLLD.....	98
Tabuľka č. 4.C: Opatrenie stratégie CLLD.....	99
Tabuľka č. 4.D: Opatrenie stratégie CLLD.....	100
Tabuľka č. 4.E: Opatrenie stratégie CLLD.....	101
Tabuľka č. 4.F: Opatrenie stratégie CLLD.....	103
Tabuľka č. 4.G: Opatrenie stratégie CLLD.....	104
Tabuľka č. 4.H: Opatrenie stratégie CLLD.....	105
Tabuľka č. 4.I: Opatrenie stratégie CLLD.....	106
Tabuľka č. 4.J Opatrenie stratégie CLLD.....	107
Tabuľka č. 4.K: Opatrenie stratégie CLLD.....	109
Tabuľka č. 4.L: Opatrenie stratégie CLLD.....	110
Tabuľka č. 4.M: Opatrenie stratégie CLLD.....	111
Tabuľka č. 4.N Opatrenie stratégie CLLD.....	112
Tabuľka č. 4.O Opatrenie PRV – akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu...114	
Tabuľka č. 4.P Opatrenie IROP – akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu...118	
Tabuľka č.5: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020.....	122
Tabuľka č. 6: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020.....	122
Tabuľka č. 7: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020.....	122
Tabuľka č. 8: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP.....	124
Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov.....	126
Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov.....	127
Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu.....	128
Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu.....	128
Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov.....	129

Zoznam vlastných tabuliek

Tabuľka č. 1.1 Počet obyvateľov v jednotlivých obciach OZ Malokarpatský

región k 31. 12. 2014.....	10
Tabuľka č. 2.1 Zoznam členov OZ Malokarpatský región podľa geografického rozloženia.....	12
Tabuľka č. 3.1 Vzdelaností obcí územia od okresného a hlavného mesta.....	17
Tabuľka č. 3.2 Kultúrne podujatia v jednotlivých obciach a mestách územia.....	36
Tabuľka č. 3.3 Športové podujatia v jednotlivých obciach a mestách územia.....	39
Tabuľka č. 3.4 Ubytovacie a stravovacie zariadenia v území.....	45
Tabuľka č. 3.5 Identifikované potreby.....	68
Tabuľka č. 5.1 Analýza rizík.....	121
Tabuľka č. 5.2 Dodatočné monitorovacie ukazovatele.....	123
Tabuľka č. 7.1 Počet plánovaných pracovných miest v rámci opatrení.....	130
Tabuľka č. 7.2 Prepojenie špecifických cieľov na potreby PRV.....	131

1 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O MAS

1.1 Identifikačné údaje MAS

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS

Údaje o MAS	Názov MAS	OZ Malokarpatský región
	Dátum registrácie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	19.12.2013
	Sídlo	Hlavná 168, 900 89 Častá
	IČO	42364892
	DIČ (ak relevantné)	2120078928
	Údaje o banke	Názov banky
	Číslo účtu	343 053 2457/0200
	IBAN	SK51 0200 0000 0034 3053 2457
	SWIFT	SUBASKBX
Údaje o štatutárovi	Meno a priezvisko	Ing. Ivan Patoprstý
	E-mail	starosta@bahon.sk
	Telefón	033 / 645 51 93
Údaje o kontaktnej osobe	Meno a priezvisko	Miriám Petrušová
	E-mail	info@malokarpatskyregion.sk
	Telefón	

Prameň: vlastné spracovanie

1.2 Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

Občianske združenie OZ Malokarpatský región je registrované podľa Zákona o združovaní občanov 83/1990 Zb. Združenie vzniklo registráciou na Ministerstve vnútra SR 19.12.2013. V roku 2014 (19.9) bol zmenený názov občianskeho združenia a v roku 2015 (05.03.2015) boli doplnené stanovky. Združenie bolo založené na dobu neurčitú.

Poslaním združenia je podpora a koordinácia spoločného postupu všetkých zapojených subjektov, tak sektora verejného ako aj súkromného v oblasti realizácie programu LEADER v rámci prístupu CLLD (miestny rozvoj vedený komunitou) s využitím prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov a iných zdrojov na rozvoj územia a ich využitie pre

koordinovaný rozvoj územia regiónu Malých Karpát. Podporovať aktivity pre skvalitnenie spoločenskej, kultúrnej, sociálnej a hospodárskej úrovne života na dotknutom vidieckom území.

V súčasnosti je združenie tvorené nasledovnými 14 obcami a 2 mestami - Báhoň, Budmerice, Častá, Doľany, Dubová, Chorvátsky Grob, Jablonec, Modra, Píla, Slovenský Grob, Svätý Jur, Šenkvice, Štefanová, Viničné, Vinosady a Vištuk.

Z hľadiska územno – správneho členenia patria obce a mestá do okresu Pezinok s výnimkou obce Chorvátsky Grob (obec patrí do okresu Senec) a do Bratislavského samosprávneho kraja. (mapové ilustrácie polohy OZ Malokarpatského regiónu sú zobrazené v prílohe č. 4 Mapa územia MAS). Tabuľka nižšie uvádza počet obyvateľov jednotlivých obcí, z ktorého vidieť, že ide o vidiecke obce, zastúpené tak malými, stredne veľkými i veľkými obcami a 2 mestami.

**Tabuľka č. 1.1 Počet obyvateľov v jednotlivých obciach OZ Malokarpatský región
k 31. 12. 2014**

P.č.	obec	počet obyv.
1	Báhoň	1 748
2	Budmerice	2 356
3	Častá	2 212
4	Doľany, okres Pezinok	1 082
5	Dubová, okres Pezinok	965
6	Chorvátsky Grob	4 794
7	Jablonec	964
8	Svätý Jur	5 500
9	Modra	8 817
10	Píla, okres Pezinok	323
11	Slovenský Grob	2 616
12	Šenkvice	4 645
13	Štefanová	348
14	Viničné	2 249
15	Vinosady	1 276
16	Vištuk	1 307
	spolu	41 202

Prameň: údaje zo ŠÚ SR, 2014

2 VZNIK, HISTÓRIA A TVORBA PARTNERSTVA A STRATÉGIE CLLD

2.1 Vznik a história partnerstva

Združenie vzniklo v októbri roku 2014 za účelom rozvoja celého daného územia prostredníctvom programu „prístup Leader“. Spája katastrálne územie dvoch miest Modra a Svätý Jur a 14-tich obcí Báhoň, Budmerice, Častá, Doľany, Dubová, Chorvátsky Grob, Jablonec, Píla, Slovenský Grob, Šenkvice, Štefanová, Viničné, Vinosady, Vištuk. Celé toto teritórium je typickou vidieckou krajinou, preto rozvoj vidieka a využitie existujúceho potenciálu je aj hlavnou filozofiou pri založení verejno- súkromného partnerstva. Od svojho vzniku sú členmi združenia samosprávy, podnikateľské subjekty, neziskové organizácie i jednotlivci.

OZ Malokarpatský región nie je jediným partnerstvom v regióne. Prirodzený vznik partnerstiev podnietili potreby v regióne, či už na úrovni cestovného ruchu, komunity, riešenia spoločných potrieb samospráv, za účelom vzájomnej spolupráce a informovanosti tak, aby sa dosiahol synergický efekt. OZ Malokarpatský región vznikol aj vďaka týmto iniciatívam, predstavuje ich „premostenie“. Takto vzniknuté partnerstvá na rôznych platformách fungujú aktívne dodnes.

Združenie miest a obcí malokarpatského regiónu je aktívny subjekt spájajúci verejný sektor – mestá a obce malokarpatského regiónu. Združenie vzniklo v roku 2004 a je aktívnym dodnes. Pravidelne, na mesačnej báze sa stretávajú primátori a starostovia členských miest a obcí, aby sa informovali a riešili témy, ktoré sú spoločné pre celé územie.

Mikroregión Červený kameň spája deväť obcí na území Bratislavského kraja: Báhoň, Budmerice, Častá, Doľany, Dubová, Jablonec, Píla, Štefanová, Vištuk. Cieľom združenia je propagácia mikroregiónu a prezentácia produktov cestovného ruchu, hospodársky a kultúrny rozvoj regiónu.

Partnerstvo verejného a súkromného sektora funguje aj v záujmovom združení *Malokarpatskej vínnej cesty*. Najsilnejšia zložka regiónu – víno spojilo podnikateľov – vinárov a vinohradníkov, mimovládne organizácie a samosprávy. Združenie sa svojimi aktivitami snaží o rozvoj malokarpatského regiónu, najmä jeho tradičných odvetví, kultúry a ich využitie pre cestovný ruch. Združenie má 340 členov. MVC pritiahne každoročne do regiónu vyše 8 tisíc návštevníkov a je najsilnejšou a najznámejšou udalosťou v regióne.

Už 19 rokov funguje v malokarpatskom priestore, od Vajnora po Trnavu *REVIA – Malokarpatská komunitná nadácia*. Svoje aktivity realizuje v 21 mestách a obciach regiónu.

Nadácia REVIA je jedinou grantujúcou organizáciou v regióne. Svojimi aktivitami podporuje aktívnych ľudí v komunite, ktorí neváhajú pomôcť tam, kde je to potrebné. Okrem malých finančných grantov je jej úlohou v záujme dobrej veci, projektu, spojiť verejný a súkromný sektor s aktívnymi združeniami, aktívnymi občanmi.

OZ Malokarpatský región vznikal postupne. V súčasnosti má OZ Malokarpatský región 40 členov, z toho 16 obcí, 13 subjektov z občianskeho sektora a 11 zástupcov súkromného sektora. Jednotliví členovia sú zastúpení v rôznych oblastiach záujmu, geograficky je členstvo vyrovnané – členovia pochádzajú z rôznych častí územia združenia.

Tabuľka č. 2.1 Zoznam členov OZ Malokarpatský región podľa geografického rozloženia

	Verejný sektor	Občiansky sektor	Súkromný sektor
1	Báhoň	Športový klub Báhoň	H.M.Mont, s.r.o.
2	Budmerice	Budmeričania deťom	Ivan baxa SIBAX
3	Častá	ŠK SPC Častá, Agregát, o.z.	Peter Gáži a syn spol. s.r.o.
4	Dolňany, okres Pezinok	Spolok pre krajší život v Dolňanoch	
5	Dubová, okres Pezinok	TJ Dubová	Goset, s.r.o.
6	Chorvátsky Grob	OZ pri ZŠ a MŠ Chorvátsky Grob	
7	Jablonec		
8	Svätý Jur		
9	Modra	Hana Hlubocká	EkoGarten, s.r.o.
10	Píla, okres Pezinok		Bronislava Kočíšek Skalová - Coral travel
11	Slovenský Grob	OZ Rodičia a priatelia ZŠ a MŠ	Gurmánsky Grob
12	Šenkvice	Športový klub Šenkvice	Spolok vinohradníkov a vinárov
13	Štefanová	Základná organizácia technických športov Štefanová	Vacho s.r.o.
14	Viničné	Školáčik Viničné	JKJ Invest s.r.o.
15	Vinosady	Združenie vinosadských vinohradníkov a vinárov	Jan Hanúsek
16	Vištuk		

Prameň: vlastné spracovanie

Viacerí z členov sú dlhodobo aktívni v oblasti rozvoja územia a svojimi aktivitami a projektmi. Ich zapojenosť do diania v území ich viedla aj k zapojeniu sa do OZ Malokarpatský región. Príkladom môžu byť napr. vydaný Turistický sprievodca Malé Karpaty (ISBN 80-968669-0-7), zatiaľ jediný, vydaný v roku 2001, ktorý zostavila Bronislava Kočíšek Skalová; spolok a združenie vinohradníkov a vinárov sú zase členovia známej Malokarpatskej vínnej cesty, Spolok pre krajší život v Dol'anoch zase realizuje rôzne aktivity ako Ompitálsky jarmok, Rozprávkový les, či vytvoril Doliansky historický chodník. To sú len niektoré z aktivít.

2.2 Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

Proces tvorby partnerstva a prípravy stratégie sa prelínajú, nakoľko to bol dlhodobý proces. V rámci tohto procesu sa realizovalo viacero druhov aktivít, ktoré dopomohli k dnešnému stavu združenia a k príprave stratégie. Možno ich zhrnúť do 2 skupín:

- **Informačné a mediálne aktivity**
- **Aktivity zapojenia verejnosti do procesu tvorby stratégie**

Informačné a mediálne aktivity

Združenie realizovalo niekoľko propagačných aktivít, ktoré pomohli aktivizovať verejnosť, a to:

- *Súťaž o logo OZ Malokarpatský región*, do ktorej sa zapojili rôzne subjekty odbornej a laickej verejnosti najmä z regiónu, školy. Táto súťaž bola ukončená v októbri 2015 a následne odborná komisia (zloženie: Oliver Solga – primátor mesta Pezinok, grafik a výtvarník, Martin Žilinský – sowa brand studio, Patrik Sklenka – TOP Vision, členovia Rady OZ MR) vyberala z návrhov.
- Združenie vytvorilo *propagačné materiály*: plagát, roll-up banner, prospekty. Tieto materiály boli využité na viacerých akciách, kde išlo najmä o medializáciu združenia.
- Boli publikované viaceré *články* o vzniku a činnosti OZ Malokarpatský región v lokálnych médiách ako aj na webovej stránke www.malokarpatskyregion.sk, na web stránkach a sociálnych sieťach členských obcí, plagáty na vývesných miestach v obciach a mestách.
- *Prezentačný stánok* na regionálnych podujatiach – Vinobranie v Pezinku, Slávnosti hliny Modra, Deň vo vinohradoch Šenkvice, Sciskanica fest Dubová.
- Bol vytvorený *media plán* OZ Malokarpatský región

Aktivity zapojenia verejnosti do procesu tvorby stratégie

Tieto aktivity súviseli so samotnou prípravou stratégie. Boli využité rôzne metódy a techniky:

- *Realizácia ankety v území* – anketa¹, resp. prieskum verejnej mienky, sa zameriavala na zhodnotenie potenciálu územia regiónu a na návrhy od obyvateľov. Anketa bola distribuovaná rôznymi kanálmi (elektronicky – bol vytvorený dotazník v aplikácii google forms², v tlačenej podobe bol distribuovaný do každej obce). Ankety sa zúčastnilo spolu 1052 obyvateľov, čo predstavuje vzorku okolo 3%. napriek tomu, že vzorka nie je štatisticky významná, výsledky ankety poskytli viaceré zaujímavé podnety a pohľady na ďalší rozvoj. Výsledky analýzy sú súčasťou prílohy č. 5 Dokumenty preukazujúce proces tvorby partnerstva a stratégie CLLD. Zároveň anketa slúžila aj na informovanie verejnosti o Leader a CLLD prístupe a na zapojenie sa verejnosti do procesu tvorby. Respondenti sa v rámci ankety mohli prihlásiť na pracovné stretnutia realizované v území a do ďalšej diskusie.
- Ďalším krokom bol *vytvorenie formuláru v google forms*, kde záujemci mohli zaradiť svoje návrhy na konkrétne projekty, ktoré by sa mali v území realizovať podľa rozdelenia možností pre spolufinancovanie. Link na formulár³ bol zverejnený na stránkach združenia a stránkach obcí. Ďalej bol link poslaný všetkým, ktorí sa predtým v ankete zaregistrovali a prejavili záujem podieľať sa na tvorbe stratégie.
- *Informačné stretnutie* k princípom CLLD / Leader a k tvorbe stratégie sa konalo v Šenkviaciach 23. 9. 2015. Tu boli jednak prezentované prístupy CLLD a Leader a základné informácie, ale čo bolo dôležité, stretnutie rôznych aktérov (zástupcovia občianskeho sektora sa stretli so zástupcami verejného či súkromného sektora) vyvolalo plodnú diskusiu.
- Následne nasledovali *pracovné stretnutia*, ktorých cieľom bolo získať čo najviac podkladov pre tvorbu stratégie. Využívali sa najmä metódy brainstormingu a diskusie pri príprave SWOT analýzy, ďalej pri identifikácii kľúčových problémoch bola využitá technika brainwriting a následne diskusia. Pracovné skupiny boli vytvorené na základe témy, ktorú riešili – podnikateľský sektor problémy v oblasti ekonomických činností, tretí sektor oblasť zabezpečovania služieb a rôznych aktivít v území, samosprávy o možnostiach zabezpečovania kompetencií a otázky ako rozvíjať región s tradíciou

¹ Anketa nadväzovala na predtým realizované prieskumy verejnej mienky, ktoré sa v 12 obciach regiónu realizovali rok predtým

² <https://docs.google.com/forms/d/1Fls9uQNccxh9vTi0dvWQ3i-0Hv4ft9oSEpVTBtQfFYs/viewform>

³ https://docs.google.com/forms/d/1pfCzIhLCHtzkxXO30ViBcrFITdN9_FuR4jYseLfu2cs/closedform

vinohradníctva a vinárstva a zároveň výzvou pre príchod nových usadlíkov, na čo sa zamerat' a pod. stretnutia boli realizované 3, v meste Modra – 10., 17. a 24. 10. 2015. výstupmi zo stretnutí bolo zostavenie SWOT analýzy, identifikovanie potrieb, vybratie 3 kľúčových oblastí, cieľov, návrh aktivít a projektov a finančný rámec.

- Následne bola spracovaná Stratégia CLLD v decembri 2015, následne v novembri 2016 upravila niektoré body stratégie Dodatkom č. 1.

3 ANALYTICKÝ RÁMEC

Pri príprave analytického rámca boli využité jednak sekundárne zdroje pochádzajúce zo štatistických údajov, strategických dokumentov obcí, koncepcií a stratégií Bratislavského samosprávneho kraja a Slovenskej republiky a ďalej primárne zdroje vychádzajúce z výsledkov ankety a stretnutí realizovaných v území. Čo sa týka realizovanej ankety, táto prebiehala v septembri 2015 v obciach Malokarpatského regiónu. Anketové lístky boli distribuované jednak v tlačenej forme, ako aj v elektronickej forme. Spolu sa prieskumu zúčastnilo 1052 respondentov, čo predstavuje pribl. 3% z celkového počtu obyvateľov regiónu. Napriek nízkej návratnosti sú názory respondentov brané do úvahy pri spracovaní analýzy. Stretnutia prebiehali v území regiónu v priebehu mesiaca októbra.... Týchto stretnutí sa zúčastnili zástupcovia verejného a súkromného sektora (najmä podnikatelia v oblasti poskytovania služieb v cestovnom ruchu) a tretieho sektora (aktívni obyvatelia, mimovládne organizácie pôsobiace v území).

Kapitola sa skladá z analýzy zdrojov, SWOT analýzy a identifikácie potrieb. Analýza zdrojov neanalyzuje podrobne všetky oblasti, ale zameriava sa najmä na oblasti, ktoré má záujem región rozvíjať v ďalších rokoch.

3.1 Analýza zdrojov územia

Analýza zdrojov územia bola zhotovená na základe sekundárnych ako aj primárnych údajov. Sekundárne údaje pochádzajú najmä zo štatistických zdrojov, prípadne zdrojov obcí, primárne údaje boli získané realizovanou anketou a zo stretnutí jednak k tvorbe Programov obcí Malokarpatského regiónu, ako i zo stretnutí k príprave stratégie CLLD.

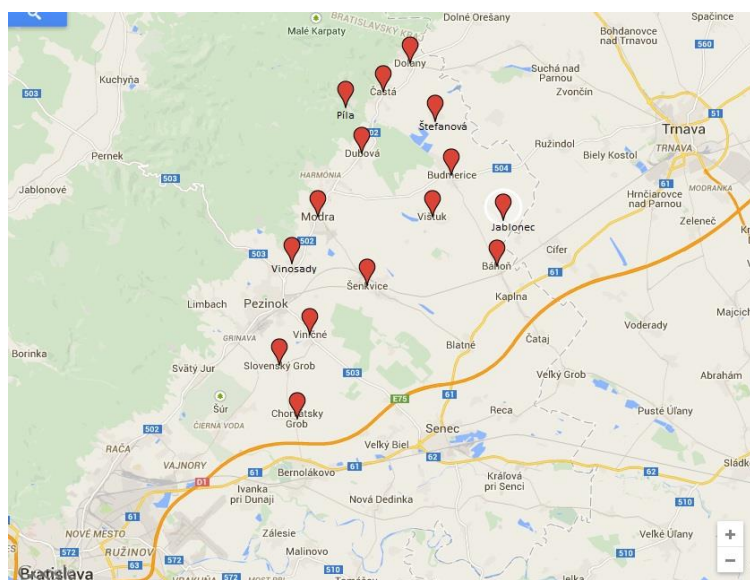
Táto kapitola je rozdelená do podkapitol, ktoré sa venujú oblastiam kľúčovým pre ďalší rozvoj regiónu. V prvej časti sa zaoberá polohou a dostupnosťou regiónu, v ďalších častiach sa zameriava na potenciál, ktorý v regióne je – a to prírodný, kultúrno-historický a kultúrno-spoločenský; ďalej na ekonomický potenciál so zameraním sa na cestovný ruch a na ľudský

potenciál a podmienky, ktoré má v území vytvárané (teda analyzujeme úroveň občianskej vybavenosti a zabezpečovania verejných služieb). Oblasť životného prostredia je nevyhnutnou súčasťou analýzy, ale nakoľko sa prelína v popisovaných oblastiach, nie jej venovaná samostatná kapitola. Táto oblasť je analyzovaná v rámci analýzy prírodného potenciálu a ďalej v rámci vybavenosti územia.

3.1.1 Geografická poloha územia a dostupnosť regiónu

V súčasnosti je združenie tvorené nasledovnými 14 obcami a 2 mestami - Báhoň, Budmerice, Častá, Doľany, Dubová, Chorvátsky Grob, Jablonec, Modra, Píla, Slovenský Grob, Svätý Jur, Šenkvice, Štefanová, Viničné, Vinosady a Vištuk.

Z hľadiska územno – správneho členenia patria obce a mestá do okresu Pezinok s výnimkou obce Chorvátsky Grob (obec patrí do okresu Senec) a do Bratislavského samosprávneho kraja.

Prameň: http://www.malokarpatskyregion.sk/?page_id=98

Obrázok 1 Vymedzené územie mapka je aj v prílohe tak prípadne vyhodíme

Dopravná poloha obcí v rámci územia je vo väzbe na regionálne väzby pomerne priaznivá. Dostupnosť všetkých obcí do okresného mesta je maximálne 21 km, čo umožňuje obyvateľom územia dobrú dostupnosť služieb, ktoré nie sú poskytované v zázemí jednotlivých obcí, ale aj dochádzku za prácou. Najbližšie je od okresného mesta Pezinok vzdialená obec Vinosady (3,8 km) a najvzdialenejšie je od okresného mesta Pezinok vzdialená obec Štefanová (20,8 km). Obec Chorvátsky Grob je vzdialená od okresného mesta Senec 11,2 km.

Tabuľka č. 3.1 Vzdelaností obcí územia od okresného a hlavného mesta

VZDIALENOSŤ OBCÍ OD OKRESNÉHO MESTA PEZINOK/SENEC	VZDIALENOSŤ OBCÍ OD HLAVNÉHO MESTA - BRATISLAVA
Báhoň – 17,8 km	Báhoň – 39,1 km
Budmerice – 17,3 km	Budmerice – 38,6 km
Častá – 16,5 km	Častá – 37,8 km
Doľany – 19,4 km	Doľany – 46,0 km
Dubová – 12,2 km	Dubová – 33,5 km
Chorvátsky Grob* - 11,2 km	Chorvátsky Grob - 24,2 km
Jablonec – 21,4 km	Jablonec – 42,7 km
Modra – 6,8 km	Modra – 25 – 27 km
Píla – 16,2 km	Píla – 37,5 km
Slovenský Grob – 6,2 km	Slovenský Grob – 22,0 km
Svätý Jur – 6,7 km	Svätý Jur – 16,3 km
Šenkvice – 6,4 km	Šenkvice – 27,7 km
Štefanová – 20,8 km	Štefanová – 42,1 km
Viničné – 4,5 km	Viničné – 25,2 km
Vinosady – 3,8 km	Vinosady – 25,1 km
Vištuk – 12,4 km	Vištuk – 33,7 km

Prameň: <https://www.google.sk/maps>

Obdobne aj dostupnosť do pólu ekonomického rozvoja národného významu – hlavného mesta Bratislava je z pohľadu všetkých obcí výhodná a maximálne predstavuje vzdialenosť 46 km, čo umožňuje obyvateľom územia dobrú dostupnosť služieb, ktoré nie sú poskytované v zázemí jednotlivých obcí resp. okresného mesta, ale aj dochádzku za prácou. Najbližšie sa nachádza obec Svätý Jur (16,3 km) a najvzdialenejšia je obec Doľany (46 km). Blížkosť hlavného mesta je veľmi dôležitým faktorom pre ďalší rozvoj. Na jednej strane predstavuje silnú stránku (z pohľadu zamestnanosti, príležitostí pre ekonomické aktivity, ponuky tovarov a služieb, dostupnosti k inštitúciám, z pohľadu rozvoja cestovného ruchu), ale aj slabú stránku (urbanistický rozvoj zvyšuje ceny vinohradov, obyvatelia sa neprihlasujú na trvalý pobyt, krátkodobé pobyty bez prespania v regióne, nakoľko je Bratislava blízko). Blížkosť hlavného mesta označili aj respondenti ako druhý najvýnimočnejší fakt o Malokarpatskom regióne.

Od pólův ekonomického rozvoja nadnárodného významu, akými sú Győr či Viedeň je najbližšie obec Viničné (vzdialenosť od mesta Győr je 81,7 km) a mesto Svätý Jur (vzdialenosť od mesta Viedeň je 97,7 km). Obec Píla je najvzdialenejšia od mesta Győr (vzdialenosť od mesta je 100 km) aj od mesta Viedeň (vzdialenosť od mesta je 131 km).

Od pólův ekonomického rozvoja širšieho regionálneho významu a regionálneho významu je vzdialenosť nasledovná:

- Trnava – najbližšie je obec Budmerice – 15,3 km, najvzdialenejšie je mesto Svätý Jur 35,8 km
- Senec - najbližšie je obec Viničné – 10,4 km, najvzdialenejšia je obec Píla 28,9 km

Cestná sieť a dopravné systémy

Významnými komunikačnými osami sú cesty I.,II. ale najmä III. triedy. na miestnej úrovni sú obce prepojené cestami III. a II. triedy. Na regionálnej úrovni prechádzajú obcami Malokarpatského regiónu cesty II. triedy – II/502 (smer Bratislava), II/503 (smer z Vinosadov na západ) a II/504 (smer Trnava). Cestnou komunikáciou II/504 sa realizuje komunikačné prepojenie malokarpatských obcí s Trnavou a tiež pripojenie sa na záposlovenský koridor dopravnej infraštruktúry tvorený predovšetkým diaľnicou D1 (medzinárodný cestný ťah E75) a cestou nadregionálneho významu I/61 Bratislava – Žilina. Najvýznamnejším cestným ťahom prechádzajúcim cez riešené územie je diaľnica D1 (E571), ktorá je jedným z najvýznamnejších cestných ťahov Slovenska. V blízkosti obce Chorvátsky Grob prechádza aj cesta I. triedy I/61 (Bratislava – Trnava – Trenčín) a cesta II. triedy (II/502). Z tohto pohľadu je možné konštatovať, že región je dobre dostupný. Kvalitu dostupnosti zhoršuje zaťaženosť ciest najmä v dopravných špičkách ako aj kvalita ciest, ktorú je potrebné neustále zlepšovať a udržiavať. Ďalším nedostatkom je nedostatok parkovacích miest vzhľadom na rozvoj dopravy v regióne, čo znižuje kvalitu bývania, ovplyvňuje aj kvalitu životného prostredia.

Z hľadiska rozvoja územia s ohľadom na diaľnice D1 a D4, budú mať vplyv na územie križovatka Triblavina na diaľnici D1, ktorá prepojí diaľnicu s pripravovaným prepojením ciest I/61 a II/502 a križovatka Čierna Voda 2, ktorá prepojí diaľnicu D4 s cestou III/5021. Pripravovaný je obchvat cesty II/502,II/503 Modra, Vinosady, Pezinok, Viničné s priamym napojením na diaľnicu D1 v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) BSK z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, čo výrazne prispeje k odbremeneniu dopravy na súčasnej ceste II/502 vedúcej cez Vinosady. Samotná realizácia stavby sa plánuje v 4Q 2018.

Čo sa týka **cykloturistických trás a turistických chodníkov**, územím obce Dubová vedie značená Malokarpatská vínná cyklotrasa Modra – Trstín, ktorá prechádza po krajnici cesty II/502 a intravilánom obce. Obcou Dubová prechádza nadregionálna cykloturistická trasa a do lesov Malých Karpát vchádzajú značené turistické chodníky. Medzi Svätým Jurom, Vajnormi a Račou 29. októbra 2014 slávnostne otvorili Malokarpatsko-šúrsku magistrálu JuRaVa v dĺžke 28 km v oblasti Malých Karpát a štátnej prírodnej rezervácie Šúr. Táto magistrála slúži nielen na cyklistiku, ale aj in-line korčuliarom. JuRaVa vedie pozdĺž vinohradov a smeruje vedľa Šúrskeho kanála po okraji štátnej prírodnej rezervácie Šúr. Malokarpatsko-šúrska

cyklomagistrála by sa mala v budúcnosti napojiť na Podkarpatskú cyklomagistrálu a nultý cyklookruh, záujem o pripojenie prejavili ďalšie malokarpatské mestá, ako aj bratislavské mestské časti. JuRaVa je prvou etapou vinohradníckej cyklotrasy z Bratislavy do Trnavy, ktorá je naplánovaná v Konceptii územného rozvoja cyklotrás BSK vo vzťahu k IDS a významným bodom CR (2015). Vo februári 2015 bola ukončená štúdia uskutočniteľnosti. Ako je uvedené v koncepcii, vinohradnícka cyklocesta má slúžiť jednak na cyklistiku rodinného typu ako aj pre alternatívny spôsob opravy, bude súčasťou integrovaného dopravného systému oboch regiónov. V BSK sú plánované podľa ÚPN R BSK v území Malokarpatského regiónu cyklotrasy Bratislava – Svätý Jur – Pezinok – Modra – Doľany – TTSK (národná, CZT 048); Malý Dunaj – Ivanka pri Dunaji – Svätý Jur – Košarisko – Borinka – Stupava – Vysoká pri Morave (regionálna, CZT 2002); Hamuliakovo – Kalinkovo – Dunajská Lužná – Most pri Bratislave – Malinovo – Ivanka pri Dunaji – Bernolákovo – Veľký Biel, Malý Biel – Senec – Blatné – Šenkvice – Vinosady – CZT 044 (regionálna, CZ 2006) a Pezinok – Viničné – Veľký Biel – CZT 2006 (regionálna, CZT 2013). Koncepcia navrhuje v sledovanom území viaceré kmeňové cyklotrasy, a to trasu Vinohradnícku, Gydransko-Višťuckú, a Seneckú.

Železničná doprava

Z hľadiska železničnej dopravy územím iba okrajovo prechádza železničná trať. Železničné stanice sa z celkového počtu obcí v území nachádzajú v obciach Báhoň a Šenkvice a v meste Svätý Jur (čo predstavuje 18,75% - ný podiel pokrytia železničnou dopravou územia). Vo všetkých obciach, kde je železničná stanica zastavuje vlak na jednej zástavke.

Obcou Šenkvice prechádza hlavná železničná trať Bratislava – Trnava – Trenčín – Žilina so stanicou umiestnenou na okraji centra obce. Okrajom mesta Svätý Jur prechádza železničná trať č. 380 Bratislava - Žilina - Košice, stanica je využívaná pre osobnú dopravu.

ÚPN R BSK plánuje v budúcnosti vytvoriť nové regionálne trate:

- zo železničnej stanice Pezinok, okolo Modry po stanicu Smolenice na železničnej trati Senica – Jablonica – Smolenice – Trnava
- z MČ Bratislava -Vajnory, cez Chorvátsky Grob, Slovenský Grob po Pezinok.

Autobusová doprava

Autobusovú dopravu v jednotlivých obciach zabezpečuje sieť liniek regionálnej autobusovej dopravy. Autobusové spojenie je zabezpečované prostredníctvom liniek Bratislavskej integrovanej dopravy v smere Šenkvice– Senec – Modra – Bratislava.

Vo všetkých obciach sa nachádzajú autobusové zástavky. Z hľadiska pravidelnosti, je lepšie spojenie v pracovných dňoch, kedy spoje obcami a mestami prechádzajú niekoľko krát denne. Zhoršená je dostupnosť obcí z hľadiska autobusovej dopravy počas prázdnin a víkendov, kedy je počet spojov a ich frekvencia nedostatočná.

Vzhľadom na zaťaženosť ciest v dopravných špičkách je potrebné hľadať alternatívne spôsoby prepravy, ku ktorým patrí aj autobusová či železničná doprava. Tieto však často nie sú zladené a neodrážajú potreby obyvateľov, čo by sa mohlo zmeniť investíciami do integrovaných dopravných systémov a skvalitňovania dopravných služieb ako i investíciami do alternatívnych spôsobov dopravy (napr. cyklistiky a do služieb s tým spojeným). Integrovaný dopravný systém BSK sa snaží vyvárať podmienky pre zladenie železničnej a autobusovej dopravy a MHD.

Letecká doprava

Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza v Bratislave. Najbližšie letisko regionálneho významu sa nachádza v obci Dubová a obci Kráľová pri Senci, ktoré sú určené predovšetkým na príležitostné lety.

3.1.2 Analýza prírodného, kultúrno-historického a kultúrno-spoločenského potenciálu

V rámci tejto kapitoly sa analýza sústreďuje tak na popis geografických charakteristík, ako aj na analýzu zvláštností územia a špecifik, histórie, či už charakteru prírodnej krajiny alebo kultúrnej krajiny. Pod kultúrnou krajinou je myslené najmä kultúrno-historické dedičstvo, ale aj podujatia a aktivity obyvateľov realizované v území, ktoré vnímame ako kultúrno-spoločenský potenciál. Tieto potenciály vytvárajú kľúčové faktory, ktoré ovplyvňujú urbanistickú štruktúru a architektúru, kvalitu bývania obyvateľov, životné prostredie, kvalitu komunitného života. V neposlednom rade predstavujú primárnu ponuku pre cestovný ruch, ktorá je určujúca pri rozhodovaní sa subjektov CR o celi cestovania.

3.1.2.1 Prírodný potenciál

Územie sa vyznačuje rôznymi typmi reliéfu od mierne členitých pahorkatín až po členité hornatiny. Územie je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina. V území sa z geografického hľadiska nachádzajú dva odlišné prírodné celky a to pohorie Malé Karpaty a Trnavská pahorkatina, ktorá je súčasťou Podunajskej nížiny.

Klimatické podmienky

Záujmové územie patrí medzi najteplejšie a najsuchšie oblasti Slovenska (oblasť je chránená pred západnými vetrami predhorím Álp a Malými Karpatmi), priemerný ročný úhrn zrážok je 550-600 mm. Najviac zrážok padne v mesiacoch máj, jún a júl – priemerne za mesiac 59,3 mm zrážok. Najchladnejším mesiacom je január s priemernými mesačnými teplotami -2 až -3 ° C. Územie sa nachádza na rozhraní oceánskeho a kontinentálneho typu klímy v rámci mierneho podnebného pásma. Dĺžka slnečného svitu je okolo 2 100 hodín ročne.

Flóra a fauna

Z hľadiska fyto geografického členenia riešené územie patrí do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerotermej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina. Hlavnou drevinou v stromovom poschodí v okolitých lesných enklávach je jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*). Z ďalších drevín sa k jelši pridružujú breza previsnutá (*Betula pendula*), vŕba krehká (*Salix fragilis*), zriedkavejšie dub letný (*Quercus robur*), vŕba biela (*Salix alba*) a jaseň úzkolistý podunajský (*Fraxinus angustifolia* subsp. *danubialis*). Krovinné poschodie, ktoré je najlepšie vyvinuté na vlhších a presvetlených miestach, tvorí vŕba popolavá (*Salix cinerea*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), baza čierna (*Sambucus nigra*) a kalina obyčajná (*Viburnum opulus*). V bylinnej vrstve jelšového lesa rastú napr. ostrica predĺžená (*Carex elongata*), smľaz sivý (*Calamagrostis canescens*), papradník močiarny (*Thelypteris palustris*), papraď ostnatá (*Dryopteris carthusiana*) a pŕhľava kyjevská (*Urtica kioviensis*). Vzácné tu možno nájsť aj chránenú bleduľu letnú (*Leucjum aestivum*). Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v území tvoria najmä dubovo-hrabové lesy karpatské, dubové a dubovo-cerové lesy, lužné lesy podhorské a horské, bukové kvetnaté lesy podhorské, bukové lesy vápnomilné a dubové lesy kyslomilné. V súčasnosti obec Dol'any vyvíja iniciatívu na založenie *Arboréta Dol'any*, ktorého prínosom by malo byť zviditeľnenie a pomenovanie jednotlivých drevín a rastlín za účelom vzdelávania žiakov a verejnosti. Cieľom projektu je zlepšiť environmentálne povedomie, zvýšiť vnímanosť detí a dospelých k rozmanitosti živých foriem. Súčasťou zámeru projektu je naučiť poznávať jednotlivé druhy domácich drevín, pochopiť ich význam v prírode a vytvárať a rozvíjať praktické zručnosti žiakov v ochrane a zveľad'ovaní životného prostredia. Arborétum by malo byť situované v okolí „Vŕšku sv. Leonarda“, dnes pútnického miesta Kostolík. V areáli Kostolíka sa nachádzajú dreviny a byliny zo slovenskej flóry zväčša pôvodné druhy a už spomínané lipy, ktoré rastú na skale.

V katastri obce Vinosady sa nachádza tzv. *Holubyho lesostep*, nazvaná podľa významného botanika J. L. Holubyho. Okrem toho sa v obci Vinosady nachádza aj Náučný chodník Dr. J. L. Holubyho. Náučný chodník má 15 zastávok so začiatkom v Modre a koncom v Pezinku. Medzi tieto zastávky ešte patrí Kráľová, Harmónia, Zámčisko, Medvedia skala, Tisove skaly, Vápenka, Veľká Homola, Traja Jazdci, Holubyho lesostep, Zumberg a kúpele.

Z hľadiska živočíšnej regionalizácie Slovenska územie patrí do Panónskej oblasti a do juhoslovenského obvodu. Živočíšstvo Malých Karpát je veľmi pestré. Z vtáctva sa tu vyskytujú dravce aj ostatné druhy. Z dravých vtákov sa vyskytuje myšiarka ušatá, výr skalný, a sokol rároh (sokoliari sídlia na hrade Červený Kameň). K ostatným druhom vtáctva, ktoré tu hniezdia patrí bocian čierny, lelek obyčajný. Medzi typické cicavce v tejto oblasti patrí diviak, srnec, jeleň a líška, veverica a kuna.

Zaujímavosťou a súčasne atraktivitou obce Budmerice je založenie *mini zoologickej záhrady na hranici Budmeríc a Píly* ako vlastníka pozemku. V mini ZOO okrem menších druhov pazúrovitých opíc a poloopíc budú v tropickom pavilóne a na otvorenom priestranstve aj väčšie druhy – lemury, makaky a iné. V pavilóne si zároveň nájdú miesto aj iné exotické zvieratá, pochádzajúce zo súkromných chovov alebo iných zoologických záhrad. Otvorenie základnej časti ZOO pre verejnosť je plánované na jar roku 2016.⁴

Chránené oblasti

V území sa nachádza niekoľko chránených oblastí. Jednou z nich je veľkoplošné chránené územie *CHKO Malé Karpaty*, v ktorom platí druhý stupeň ochrany (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.). Medzi chránené územia patria tiež lokality NATURA 2000, ktorú tvoria dva typy území: Chránené vtáčie územia Malé Karpaty a Územia európskeho významu. *Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Malé Karpaty* bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 216/2005 Z.z.

V riešenom území sa nachádza aj *biocentrum Kráľovská dolina* a prechádzajú ním *biokoridory Čertov kopec – Trnianska dolina – Čady a Hajdúchy, Vysoká – Voderady*. Z hľadiska širších vzťahov je dôležité biocentrum Lindava.

V území sa nachádza aj *štátna prírodná rezervácia Lindavský les* (1985), ktorá patrí medzi najväčšie lesné komplexy na Trnavskej pahorkatine s veľmi hojným výskytom duba cerového a mnohými starými jedincami stromov, *prírodná rezervácia Alúvium Gidry*. Alúvium vodného toku Gidry s rozlohou 4,6 ha v ktorej sa nachádzajú rôzne ekosystémy, vodné a močiarne

⁴ Budmerické Zvesti 2-2014.pdf, str.13; www.budmerice.sk/download_file_f.php?id=491123

enklávy, plytčiny bola za prírodnú rezerváciu bolo vyhlásená v roku 1993. Predmetom ochrany sú zachované prirodzené močiarné spoločenstvá v okolí dvoch jazierok na alúviu riečky Gidra. *Národná prírodná rezervácia Šúr* sa rozkladá na ploche 655 ha v katastrálnom území obce Svätý Jur (lokalita sa preto nazýva aj Jurský Šúr). Predmetom ochrany je mokrad' s výskytom vzácnej flóry a fauny v prostredí izolovaného zvyšku pôvodného barinato-slatinného jelšového lesa s rašeliniskom. Súčasťou je riedky dubovobrestový les nazývaný Panónsky háj. Lokalita bola 2. júla 1990 zaradená do zoznamu rámsarských lokalít medzinárodného významu. V rámci NPR Šúr existuje náučný chodník Prírodné klenoty Šúru v dĺžke 4,1 km je trasovaný: Svätý Jur – pri Fanglovskom potoku, prechádza okolo rybníka, Biologickej stanice Prírodovedeckej fakulty UK, ďalej cez Panónsky háj a končí pri cestnej komunikácii v Čiernej vode.

V katastrálnom území obce Častá sa nachádza *Národná prírodná rezervácia (NPR) Hajdúchy*. Územie bolo vyhlásené na podnet prof. Zlatníka (spracoval typologické pomery Malých Karpát) z r. 1967 ako významná lokalita s výskytom lesných typov viazaných na geologické podložie, ktoré sa v území pohoria Malých Karpát na iných plochách nevyskytuje. Ide o typicky lesné maloplošné chránené územie, vyhlásené na ochranu zvyškov spoločenstiev buka a jedle na biotitických granodioritoch s predpokladom autoregulácie.⁵

V území sa nachádza *Piesok – chránená krajinná oblasť Malých Karpát*. Zaujímavá geologická minulosť je tu zosobnená kremencovými skalnými útvarmi Traja jazdci, Kamenná brána, Bartolomejské skalky, Tisove skaly alebo Medvedia skala. Tisove skaly, pomenované podľa stromu tis, ktorý tu rastie a ktorý je pre túto oblasť raritou, sú vyhlásené za prírodnú pamiatku. Nachádza sa tu Observatórium a rozhľadňa na Veľkej Homole.

Okrem vyššie uvedených chránených oblastí sa v území nachádza:

Mestská pamiatková rezervácia Svätý Jur bola vyhlásená vládou podľa § 5 zákona SNR č. 27/1987 Zb. (v súčasnosti v znení zákona č. 183/2000 Z. z.) ostatnej pamiatkovej starostlivosti Nariadením vlády SR č. 479 z 23. mája 1990.

Prírodná rezervácia Jurské horské jazero bola vyhlásená Výnosom MK SSR č. 1160/1988 - 32 s biocenózou rašeliniska tvoreného podmáčanou jelšinou, brezami a krušinou jelšovou. Nachádza sa na území CHKO MK ako osobitne chránené územie.

Chránený areál Svätějurské hradisko CHA Svätějurské hradisko sa nachádza v CHKO Malé Karpaty. Za chránený areál bol vyhlásený Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Bratislave č.8/2001 zo 17. septembra 2001. Na území chráneného areálu platí štvrtý stupeň

⁵ <http://www.lesy.sk/files/OZ/Smolenice/NPR-Hajduchy-A3.pdf>

ochrany v zmysle §15 zákona . 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zeleň viníc. Táto zeleň je typická pre celkový ráz mesta Svätý Jur a spoluvytvára charakter sídla a jeho siluetu v krajine. Pamiatková hodnota historických štruktúr vinohradníckej krajiny v zázemí Svätého Jura je porovnateľná s hodnotami najvýznamnejších pamiatkových objektov, či súborov na Slovensku. Fyziognómia a vnútorná štruktúra krajiny vyplýva zo spôsobu vlastníctva pôdy a z technológie jej obrábania.

Vodné pomery

Vodné toky pretekajúce územím patria do povodia Dunaja ale aj do povodia Váhu. Najvýznamnejšie vodné toky v území sú potok Gidra, ktorý pramení pod Baďurkou, preteká Kobylskou dolinou a vlieva sa do Dolného Dudváhu; Kamenný potok, ktorý ústi do potoka Gidra a jeho najväčším prítokom je pravostranný prítok Zajačí potok; Hlboký a Kobylí potok tvoria menšie prítoky potoka Gidra a Kamenného; ďalej sú to Bosniacký potok, potok Čierna Voda, Dubovský potok, Poľný kanál, resp. Berinský potok, Vištucký potok, Štefanovský potok, Mraznický potok, Čertov járok, potok Sisek, Stoličný potok, Modranský potok, Trniansky potok, ktorý tečie spod Veľkej Homole cez Kučišdorfskú dolinu, Procházkov potok, Šúrsky potok (kanál), Štefanovský potok, Jurský potok, Fofovský potok a Račí potok. Tieto vodné toky v minulosti spôsobili významné škody po povodniach, preto je nutné zabezpečiť také opatrenia, ktoré by zamedzili ďalším škodám. BSK vypracovalo aj Urbanisticko-krajinársku štúdiu na ochranu proti privalovým dažďom v Malokarpatskej oblasti (2014), ktorá rieši špecifické krajinno-ekologické problémy, ktoré súvisia s privalovými dažďami a ich následkom sú bleskové povodne a zosuvy pôdy. Návrhy zo štúdie budú realizované aj v území Malokarpatského regiónu.

V území sa nachádzajú aj súvislé vodné plochy. Sú to predovšetkým vodná nádrž Budmerický rybník a vodná nádrž Hájiček. Rybníky sa delili na trecie, násadové a hlavné rybníky. Vodná nádrž Budmerický rybník bola vybudovaná v roku 1980 na akumuláciu vody pre závlahu pozemkov, plnenie a preplach rybníka Hájiček, pre športový rybolov a zabezpečenie minimálneho prietoku v Gidre pod rybníkom Hájiček. Zastúpenie vodných plôch v katastri obce Vištuk predstavuje najmä Vištucký rybník. V obci Vinosady sa nachádza Kučišdorfská vodná nádrž. Na severozápadnom okraji katastrálneho územia obce Vištuk je vybudovaná vodná nádrž Vištuk, uvedená do prevádzky v roku 1968. Okrem extenzívneho chovu rýb má aj funkciu retenčnú a zavlažovacia. Max. plocha vodnej nádrže činí 29 ha.

V katastrálnom území obce Chorvátsky Grob sa nachádza geotermálny vrt – ktorý leží medzi časťou Chorvátsky Grob a Čierna Voda, pri komunikácii II/50212. V súčasnosti sa tu nachádza obyčajná betónová jama, ktorú obklopuje niekoľko panelov. Hĺbka vrtu je asi 1 230 m, a teplota vody dosahuje približne 50 stupňov. Aj napriek neutržiavanému okoliu, a častému výskytu odpadkov v okolí, je toto miesto obľúbeným u miestnych obyvateľov, ktorí veria v jeho ozdravovacie schopnosti.

V blízkosti Šúra smerom k mestu Svätý Jur sa nachádzajú pramene s alkalickou sírnatou vodou. Chemický rozbor liečivej vody uverejnil v roku 1859 dr. Alexander Bauer. Od začiatku 17. storočia tu boli sírnaté kúpele, neskôr ústav pre postihnutú mládež.

Územie patrí k zaujímavým regiónom Slovenska. Na základe analýzy prírodného potenciálu možno predpokladať, že je len otázkou času, ponuky a informovanosti, aby sa stalo atraktívnym strediskom vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky.

Štruktúra pôdneho fondu a využitia pôdy

Z pedologického hľadiska sa v území nachádzajú hnedozeme, ktoré vytvárajú priaznivé podmienky pre poľnohospodársku výrobu (najmä prvovýrobu), v podhorskej časti katastra prechádzajú hnedozeme do oglejených hnedozemí. Na svahoch Malých Karpát je možné nájsť kambizeme, organozeme a livizém s priaznivými prírodnými podmienkami pre pestovanie viniča a ovocných stromov a lesné hospodárstvo.

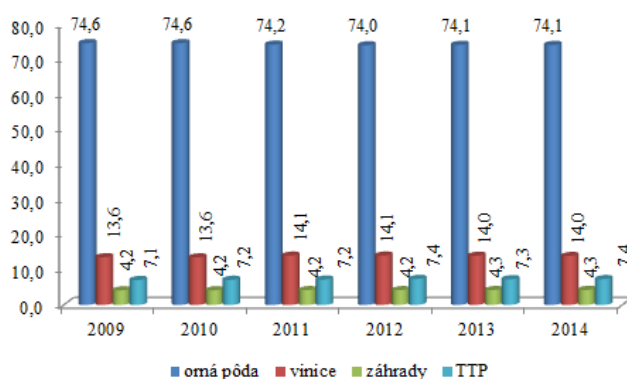
Z analýzy celkovej výmery pôdneho fondu vyplýva, že za obdobie rokov 2009 – 2014 sa celková výmera pôdneho fondu v území nemenila. Iná situácia je v oblasti poľnohospodárskej pôdy. Počas obdobia rokov 2009 – 2014 každoročne sledujeme mierny pokles celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy v území. Aj keď medziročne poklesy sú veľmi mierne, v porovnaní rokov 2009 a 2014 pokles celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy predstavoval 1,34%. Dôvodom poklesu výmery poľnohospodárskej pôdy v území je predovšetkým skutočnosť, že územie je atraktívne nielen pre bytovú výstavbu, ale aj pre podnikateľský sektor, v dôsledku čoho dochádza k stavbám na tzv. zelenej lúke a v konečnom dôsledku tak dochádza aj prekvalifikovaniu poľnohospodárskej pôdy na stavebné pozemky.

V rámci štruktúry poľnohospodárskej pôdy dochádzalo v období rokov 2009 – 2014 k minimálnym zmenám. Tým, že v území sa nachádzajú hnedozeme, ktoré sú vhodné pre poľnohospodársku činnosť odráža sa to aj na zastúpení ornej pôdy v území. Jej podiel v rámci poľnohospodárskej pôdy tvoril 74%. Keďže územie je charakteristické vinárstvom, zodpovedá tomu aj podiel viníc v území. Z hľadiska celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy vinice predstavujú druhý najväčší podiel (14,0%). Jedinou obcou, v ktorej sa nevyskytujú vinice je

obec Píla. Vinohradníctvo je historickou súčasťou Malokarpatského regiónu, aj keď v súčasnosti ohrozené práve blízkosťou hlavného mesta a jeho urbanizačnou rozpínavosťou, ktorá spôsobuje, že niektoré vinohrady sú neobhospodarované a objavujú sa tu snahy o premenu vinohradníckej pôdy na stavebné pozemky. Tento fakt reálne ohrozuje aj budúcnosť vinohradníctva a vinárstva regiónu, pokiaľ sa nebudú realizovať opatrenia na motivovanie majiteľov pre starostlivosť o vinohrady a ich zvelaďovanie a ekonomické využívanie.

V meste Svätý Jur sa nachádzajú terasovité vinohrady. Prvá zmienka o svätajurských vinohradoch je z roku 1270. Veľa z nich sa nachádza na nerozdrobenom kameni premiešanom s pieskom. Keď sa zem pripravuje na sadenie, kamene sa odstraňujú. Vinohradníci z nich stavajú stienky alebo tzv. rúny (hromady kamenia medzi vinohradmi). Vo viniciach pod lesmi v strmom teréne tak vytvárajú terasy, ktoré pôsobia ako ukážka starodávneho pestovania viniča, bez veľkých scelených plôch.

Ani v jednej z obcí sa nenachádzajú chmeľnice. Záhrady v území predstavujú 4,2% podiel v rámci štruktúry poľnohospodárskej pôdy. Ovocné sady v území tvorili v sledovanom období iba nepatrný podiel (0,5%) a, obdobne ako pri viniciach, nenachádzajú sa vo všetkých obciach. V obciach Doľany, Dubová, Jablonec, Píla, Slovenský Grob, Štefanová, Viničné a Vinosady sa nenachádzajú ovocné sady. Viac ako 7% z celkovej výmery poľnohospodárskeho pôdneho fondu tvorili trvalo trávne porasty.

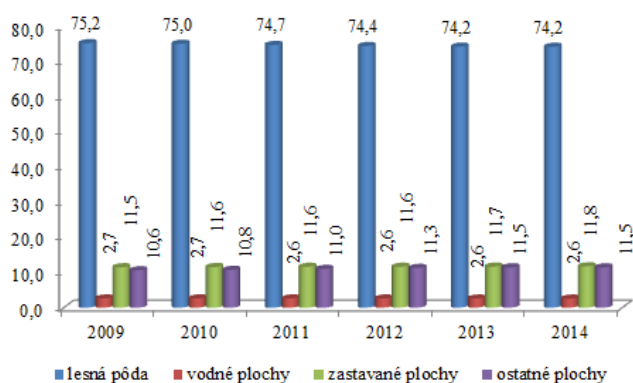
Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 2 Vývoj jednotlivých súčasti poľnohospodárskej pôdy v území v období rokov 2009 - 2014 (v %)

Výmera poľnohospodárskej pôdy v území za obdobie rokov 2009 – 2014 mierne klesala, opačnú situáciu zaznamenávame pri nepoľnohospodárskej pôde. Počas sledovaného obdobia každoročne narastala výmera nepoľnohospodárskej pôdy, v porovnaní rokov 2009 a 2014

rozloha nepoľnohospodárskej pôdy vzrástla o 1,44%, najmä zásluhou rastu zastavaných plôch a ostatných plôch, čo zase súvisí s urbanizačným vplyvom hlavného mesta.

V rámci štruktúry nepoľnohospodárskej pôdy v území sa zastúpenie jednotlivých súčastí menilo iba nepatrne. Najväčší podiel tvorí lesná pôda (74%), avšak v obciach Jablonec, Slovenský Grob, Štefanová a Viničné sa lesná pôda nenachádza a od roku 2012 ani v obci Báhoň. Takmer rovnakým podielom sú v rámci nepoľnohospodárskej pôdy zastúpené zastavané plochy a ostatné plochy. Takmer 3% z celkovej výmery nepoľnohospodárskej pôdy tvoria vodné plochy.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 3 Vývoj štruktúry nepoľnohospodárskej pôdy v území v období rokov 2009 – 2014 (v %)

Na území Malokarpatského regiónu nie sú ukončené pozemkové úpravy, čo významne ovplyvňuje možnosti rozvoja v regióne.

3.1.2.2 *Kultúrno – historický potenciál*

Obce území sú súčasťou Malokarpatskej vinohradníckej oblasti a Modranského rajónu. Územím prechádza *Malokarpatská vínná cesta*. Malokarpatská vínná cesta vychádza z prírodnej charakteristiky územia a jej tradičného hospodárskeho zamerania, ale zároveň predstavuje komplexný produkt CR. Tradícia vinohradníctva vinárstva bola aj respondentmi ankety označená za to, čo je v regióne najvýnimočnejšie. Malokarpatská vínná cesta v sebe spája niekoľko fenoménov – víno, krajinu, históriu a gastronómiu oblasti rozloženej medzi Bratislavou a Trnavou. Malokarpatská vínná cesta vedie cez bývalé kráľovské mestá Bratislavu, Svätý Jur, Pezinok a Modru a priľahlé podkarpatské obce okresov Bratislava, Pezinok a Trnava. Na Malokarpatskej vínnej ceste sa každoročne striedavo v Modre a Pezinku konajú slávnosti „Malokarpatské vinobranie“, ktoré je oslavou práce vinohradníkov. Alegorický sprievod na vinobraní sa koná v tretiu septembrovú nedeľu, charakterizuje

jednotlivé obce regiónu, miestne zvyky, kultúrne tradície, remeslá a ďalšie regionálne zvláštnosti. V každej obci či kráľovskom meste víta turistov niečo iné, pozoruhodné. Vo Svätom Jure sa nachádza štátna prírodná rezervácia Šúr s jazernými sedimentami, lužnými lesmi s neopakovateľnou flórou a faunou. Medzi atrakcie Malokarpatskej vínnej cesty patrí i návšteva Malokarpatského vinohradníckeho múzea v Pezinku alebo Školského majetku v Modre, ktorá je spojená s degustáciou kvalitných vín tejto oblasti a nabáda k nadväzovaniu obchodných kontaktov a výmene skúseností vinohradníkov. Slovenský a Chorvátsky Grob si zachovali tradičné výšivkárske a čipkárske umenie, ako aj ornamentálne maľovanie ohnísk. V obci Budmerice je kaštieľ z 19. storočia, dnes Dom slovenských spisovateľov. Nad obcou Častá a Píla je mohutný hrad Červený kameň, pôvodne z 13. storočia. Mesto Modra ponúka mestské opevnenie zo 17. storočia, zachovalú Hornú bránu, baštu a mestskú pamiatkovú zónu. Okrem toho je pre Modru význačná história keramiky (Majolika), múzeum a hrob Ľ. Štúra stavby známeho architekta Jurkoviča. Svätý Jur ponúka prehliadku veľkomoravského hradiska z 10. storočia, mestských opevnení a renesančného Pálffyho kaštieľa zo 17. storočia, zrúcaninu hradu Biely kameň zo 14. storočia a mestskú pamiatkovú rezerváciu. Vo všetkých mestách a obciach regiónu sú krásne kostoly, mnohé z 13.-14. storočia (Rača, Doľany, Dolné Orešany, Modra, Svätý Jur, Šenkvice), kaplnky, kláštory (Pezinok, Svätý Jur), zvonice (Smolenice, Svätý Jur, Viničné) a ďalšie historické stavby.⁶

Obce, ktoré sú súčasťou analyzovaného územia majú bohatú históriu, čoho dokladom sú kultúrno – historické pamiatky nielen miestneho významu, ale aj nadregionálneho významu. V rámci tejto časti uvádzame v krátkosti históriu obcí a najvýznamnejšie pamiatky, ktoré sú v obci evidované. Takmer v každej obci sa nachádzajú aj pamiatky (kostoly, božie muky, kríže, kaplnky, pamätníky, pomníky, rodné domy a pod.), ktoré však z nedostatku priestoru neuvádzame. Napriek tomu predstavujú súčasť kultúrno-historického potenciálu.

Najstaršia písomná zmienka o obci Báhoň (villa Bahun) pochádza z roku 1244, počiatky osídlenia však siahajú až do mladšej doby kamennej, čo dokazujú nálezy neolitného sídliska (volútovej a lengyelskej kultúry), rímsko-barbarského a slovanského sídliska i pohrebiska z doby veľkomoravskej. V bývalom kaštieli Jezernických v roku 1930 bol otvorený Kadlického ústav pre slepcov. Areál kaštieľa doteraz slúži ako domov pre nevidiacich dospelých z celého Slovenska.

⁶ <http://www.tik.sk/uvod/informacie-o-malokarpatskej-vinnej-ceste/>

Prvá písomná zmienka o obci Budmerice pochádza z roku 1296, kde sa uvádza ako Budmer. Na hranici katastrov Budmeríc a Jablonca našli archeológovia pozostatky jednej z najvýznamnejších opevnených sídliskových aglomerácií maďarovskej kultúry zo staršej a strednej doby bronzovej (pol. 18 - pol. 15. stor. pred n. l.) na Slovensku. Gróf Ján Pálfi, veľký milovník prírody a poľovačiek, dal v roku 1888 v poľesí Lindava postaviť dvojpodlažný poľovnícky kaštieľ viedenskému architektovi Alexandrovi Neumannovi v štýle tzv. eklektizmu využitím romanticky chápaných prvkov z antiky, gotiky, renesancie, baroka, spestrených vežami a vikiermi. Dokončený bol v roku 1889. Patrí k najkrajším kaštieľom na Slovensku a je národnou kultúrnou pamiatkou spolu s anglickým parkom, ktorý ho obklopuje. V rokoch 1946-2011 bol v bývalom Pálfiho kaštieli zriadený Domov spisovateľov pre tvorivú prácu a oddych. Po prebiehajúcej rozsiahlej rekonštrukcii v ňom bude domov s rovnakým zameraním, ale pre všetkých umelcov na Slovensku.

Obrázok 4 Barokový, klasicisticky prestavaný kaštieľ v obci Báhoň

Prameň: www.slovenskehrady.sk

Obrázok 5 Kaštieľ v Budmericiach

Prameň: http://sk.wikipedia.org/wiki/Ka%C5%A1tie%C4%BE_v_Budmericiach

Písomná zmienka o obci Častá pochádza z roku 1291. Obec vznikla ako podhradie hradu Červený Kameň. Hrad Červený Kameň dala postaviť Konstancia, manželka kráľa Přemysla Otakara I. Na hrade sa nachádza okrem rôznych umeleckých zbierok aj múzeum nábytku. Les pred hradom má parkovú úpravu a cestou k nemu vedie stará lipová aleja. V hradnom parku stoja sekvoje, tisy ako i chránený gaštan jedlý (500 rokov). Od konca 17. storočia tu bola v obci zriadená papiereň. Medzi mnohými papiernickými mlynmi na Slovensku sa spomína aj Papiereň v Častej. Medzi Častou a Pílou bol mlyn na papier známy pod menom Papiernička. V katastri obce Častá eviduje Archeologický ústav SAV významné archeologické lokality. Konkrétne ide o sídliskové nálezy z neolitu (enelitu – ml.) neskorej doby bronzovej (nad Štefanovským potokom, sídliskové nálezy z okolia Hradu Červený Kameň – stredovek až vrcholný stredovek).

Obrázok 6 Hrad Červený Kameň v obci Častá
Prameň: http://www.muzeum.sk/?obj=muzeum&ix=mck_snm

Prvá písomná zmienka o obci Dubová pochádza z 1. februára 1287 a je uvedená v darovacej listine kráľa Ladislava IV. Kumána. V obci nachádza aj dopravné múzeum, Modrý dom s predajom z dvora a rozhľadňa.

Prvé písomné zmienky o obci Slovenský Grob pochádzajú z roku 1214, kedy bola uvedená v darovacej listine komesovi Šebušovi pri darovaní zeme Dvornik pod názvom Monar. V katastri obce Slovenský Grob sa nachádza viacero nehnuteľných a hnutel'ných vecí, ktoré sú svojou umelecko-historickou hodnotou významným dokladom o dejinách obce a vývoji jej kultúry a umenia ako sú napr. typické hromadné domy s priechodnými dvormi na Hlavnej ulici.

Prvá písomná zmienka o obci Jablonec bola uverejnená v zbierke dokumentov Codex diplomaticus Andegavesis, kde sa riešili spory o polia a ktoré vyriešil 19.8.1342 krajinský sudca, gróf Pavol.

Prvá písomná zmienka o Vištuku pochádza z roku 1244 z kráľovskej listiny uhorského kráľa Bela IV., ktorá dávala povolenie pre šľachticov Farkaša a Dávida postaviť kostol na počesť kráľovej sestry sv. Alžbety Durínskej.

Prvá písomná zmienka o obci Šenkvice pochádza z roku 1256, kedy sa v listine uhorského kráľa Belu IV. uvádza, že ponechal pezinským grófom Kozmovi a Achillovi „Terram Bozin“ Pezinok, za hrdinské činy, najmä v boji proti Tatárom. Počas obdobia 1578-1615 zaznamenávajú Šenkvice nárast počtu rodín, avšak v roku 1683 sa uskutočnili náropy Turkov na Viedeň. Šenkvičania preto urýchlene dobudovávali opevnenie okolo kostola a v roku 1682 konečne dohotovili bránu v hradbách.

Obrázok 7 a 8 Opevnenie okolo kostola v obci Šenkvice

Prameň: interné materiály obce

Písomná zmienka o osídlení územia pôvodných obcí Malé Trnie a Veľké Trnie pochádza z roku 1208. K zblíženiu oboch obcí došlo až v roku 1948, keď názvoslovná komisia Ministerstva vnútra poslovenčila názov Kočišdorf na Veľké Trnie a názov Trlinok na Malé Trnie. Vinosady, Malé Trnie a Veľké Trnie sa spojili až v roku 1964 a vznikla spoločná obec Vinosady. Dnešná obec nesie meno zodpovedajúce dávnej tradícii vinohradníctva a vinárstva. Spojenej obci Vinosady bol vytvorený a pridelený v roku 1998 jeden erb. V obci sa nachádza Pálffyho barokový kaštieľ z roku 1776, ktorý bol v roku 1884 prestavaný. Pálffyho barokový kaštieľ sa nachádza v lokalite Malé Trnie. V priebehu 2. sv. vojny bol v užívaní ministerského predsedu Vojtecha Tuka. Potom ho prevzal štát. V rokoch 1940-1945 slúžil ako rezidencia predsedu vlády. Jeho využitie bolo rôzne: materská škola, JRD, Štátna banka, MNV, Západoslovenské múzeum Trnava. Dnes je v súkromnom vlastníctve. Kaštieľ má dve nadzemné podlažia, poschodie a suterén. Historický Teofilov mlyn sa nachádza v strede obce Vinosady na veľmi výhodnom mieste.

**Obrázok 9 Pálffyho barokový kaštieľ
v obci Vinosady**

Prameň: <http://www.sqsteam.sk/historpam-kastvinosady.php>

**Obrázok 10 Teofilov mlyn v obci
Vinosady**

Prameň: <http://www.vinosady.sk/index.php/cestovnyruch>

Dnešná obec Štefanová sa pôvodne nazývala Schönau, ľudovo Šajnavá (Pekná Niva). Schönau sa v roku 1447 spomína pod názvom Seunaw a v roku 1451 ako Seemaw.

Na základe iniciatívy obce Štefanová bol vybudovaný Náučný chodník grófa Pálfyho Štefanovou. Náučný chodník bol podporený z fondov Európskej Únie a jeho cieľom bolo spojiť históriu so súčasnosťou. Náučný chodník má v rámci katastra obce 9 zastávok: Morový cintorín zo začiatku 19. storočia, Cintorín, Panšula, Informačné centrum, Pri kostole, Socha sv. Vendelína, Alúvium Gidry, Markovičov mlyn, Kaplnka sv. Rozálie. K náučnému chodníku boli spracované informačné letáky v slovenskom jazyku, ako aj anglicko-nemeckej mutácii.

Najstaršia písomná zmienka o poddanskej usadlosti panstva Červený Kameň, ktorá tvorila základ dnešnej obce Dolňany, je z roku 1390, kedy sa nazývala Ottenthal, čo v preklade z nemčiny znamená Ottovo údolie či údolie Ompitovo. Mestská veža - štvorcová kamenná veža postavená pri príležitosti udelenia štatútu mestečka obci Ompitál na začiatku 17. storočia je kuriózna tým, že stojí priamo na moste nad potokom, ktorý preteká obcou. V obci sa nachádza aj objekt papierne z roku 1837, budova školy so školským bytom z roku 1854, ale aj objekt Sklené Huty, v ktorom sa do roku 1749 vyrábalo tabuľové a fúkané sklo. Celkovo sa v obci nachádza 9 registrovaných národných kultúrnych pamiatok. V obci sa nachádza aj Doliansky historický chodník - náučná a poučná cesta bohatou históriou obce. Chodník s desiatimi informačnými tabuľami má za cieľ priblížiť návštevníkom a obyvateľom Dolian významné kultúrne a historické pamiatky, ktoré sa v obci nachádzajú. Chodník sa začína centrálnou informačnou tabuľou s mapou v strede obce a pokračuje cez všetky národné kultúrne pamiatky až po hrob Juraja Fándlyho na miestnom cintoríne.

Prvá písomná zmienka o Modre (villa Modur) sa nachádza v listine Belu IV. z roku 12562, v ktorej sa pri ohraničení zeme Bozin uvádza, že hranica ide k dedine Modra (Modur), ktorá patrila bratislavskému hradu a bola obývaná. V rokoch 1610-1646 obohnali mesto kamennými hradbami s valmi a priekopami, kruhovou baštou na západe, bastiónmi a troma mestskými bránami - hornou, dolnou a pezinskou. Mestské hradby oddelili od vnútorného mesta predmestie na severe - Horné predmestie, na juhu - Dolné predmestie, v polohe starej dediny pri kostole sv. Jána Krstiteľa, a na západe - Pezinské predmestie, popri ceste do Pezinka. Rozrastajúci sa mestský urbanizmus bol obohatený o ďalšie významné stavby, akými bola mohutná mestská veža (okolo roku 1630), ktorá sa stala súčasťou kaplnky sv. Barbory na námestí, kde sa napájala cesta do Pezinka. Na námestí vzniká radnica a koncentrujú sa tu poschodové domy mešťanov, pričom ostatná zástavba ostáva prízemného charakteru. Severný koniec zástavby uzatvára objekt kaštieľa. V susedstve gymnázia Karola Štúra sa nachádzajú ďalšie významnejšie objekty mesta. V rokoch 1884 - 1888 bola postavená nová budova Štátneho učiteľského ústavu s internátom, ktorý bol v Modre zriadený v roku 1870. V roku 1956 bol povyššie dobudovaný kultúrny dom podľa projektu architekta Slatinského.

Pamiatková zóna Modra bola vyhlásená Vyhláškou č. 2/91 Okresného úradu Bratislava vidiek dňa 1. 12. 1991. Vyhláška obsahuje vymedzenie územia, určuje predmet ochrany a podmienky o starostlivosť v pamiatkovej zóne. Územie Pamiatkovej zóny Modra je ohraničené v rámci historického urbanistického mestského útvaru na severe areálom kaštieľa s parkom, na východe poľnou cestou, ktorá obieha pozdĺž línie mestského opevnenia a ďalej podľa cesty za evanjelickými kostolmi a zástavbou Dolnej ulice až k vodnej nádrži. Z južnej strany je pamiatková zóna ohraničená areálom cintorína kostola sv. Jána Krstiteľa a na západnej strane od mlyna prebieha záhradami historickej zástavby Dolnej ulice po Hrnčiarsku ulicu, odkiaľ sa napája na západnú líniu mestského opevnenia a pokračuje pozdĺž cesty za pozemkami radovej zástavby na Hornej ulici až k areálu kaštieľa. Historickú panorámu mesta tvoria významné dominantné historické sakrálne a profánne objekty mesta.

V centre historického jadra na námestí je situovaný kostol sv. Štefana kráľa s hmotou pôvodnej mestskej veže, ktorá je charakteristickou dominantou mesta od 17. storočia. Západné ukončenie hlavnej osi tvorí v ohybe cesty areál štvorkrídlového kaštieľa s prírodno-krajinárskym parkom. Vnútorne mesto vymedzuje mestské opevnenie vybudované v 1. polovici 17. storočia. Mestské opevnenie uzatvára zástavbu mesta na východnej strane, zatiaľ čo z juhu a zo západu sa zástavba ďalej rozširovala. Systém opevnenia s dominantami Hornej brány a kruhovej bašty predstavuje nenahraditeľnú súčasť nielen panorámy, ale aj uličného interiéru mesta s výraznou urbanisticko-architektonickou hodnotou. V meste sa nachádza aj vinohradnícky skanzen a 3 zachovalé najstaršie stromy tradičnej odrody stromu oskoruša. Okrem toho na horizonte Malých Karpát, v blízkosti miest Modra a Pezinok sa od jesene 2001 týči nová, 20 m vysoká turistická rozhľadňa. Veľkolepá turistická rozhľadňa je významným objektom aktívneho cestovného a turistického ruchu v malokarpatskom regióne a stáva sa obľúbeným cieľom turistov, milovníkov prírody a pohybovej aktivity. Nachádza sa na vrchu Veľká Homola, nazývanom aj modranský Kúgel. Súčasťou je aj kalvária s ovocným náučným chodníkom.

Obrázok 11 Kaplnka Panny Márie Snežnej
Prameň: https://www.pamiatky.sk/Content/Data/File/elektronicka_tabula/2014/PUSR-13-10-14-Modra-navrh.pdf

Obrázok 12 Turistická rozhľadňa
Prameň: <http://www.modra.sk/rozhladna/ms-1090/p1=1090>

Zaujímavým miestom je miestna časť Modry Harmónia – horské rekreačné stredisko, ležiace asi 2 km nad Modrou na rozhraní Malých Karpát. V minulosti sa tu nachádzali klimatické a slnečné kúpele. Zaujímavé sú nielen prírodou, ale aj architektúrou víl, celkovým prostredím, ktoré je však v súčasnosti zanedbané a nevyužívané. Obnova letoviska Harmónia by významne napomohla rozvoju rekreačného a ozdravného cestovného ruchu.

Obec Píla vznikla v prvej polovici 16. storočia okolo pily, patriacej červenokamenskému panstvu. Obec sa pôvodne volala Nová Ves, presnejšie „Nová Ves pod hradom Červený Kameň“ (Vyfalu Sub Arce Weoreoskw). V druhej polovici 17. storočia sa v blízkosti obce Píla nachádzala Pállfyovská papiereň, ktorá dodávala papier aj pre kníhtlačiareň Trnavskej univerzity. Oproti mlynu nazývaného „Prachárna“ sa nachádzala pánska Pállfyho prádelňa. Na tomto mieste bola v roku 1904 postavená škola. V obci Píla sa nachádzajú architektonické a kultúrne pamiatky zapísané do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu. V roku 2015 bol v obci sprístupnený „Náučný chodník pod Červeným Kameňom“, ktorý má 14 zastavení. Na trase náučného chodníka sa nachádzajú dve oddychové zóny. Celková dĺžka náučného chodníka je 3 km, prevýšenie 53 m.

V obci Chorvátsky Grob sa zachovali jednotlivé hlinené domy orientované štítom do ulice, ktoré sú dekorované ľudovými umelcami. V Grobe bola silná tradícia vyšívania krojových súčiastok, paličkovanej čipky a táto pretrvala až do dnešných čias.

Najstaršia písomná pamiatka týkajúca sa Svätého Jura je z roku 1209, ale nie je to dokument o založení mesta. Darovaním sa Svätý Jur v roku 1209 dostal do vlastníctva predkov rodu grófov zo Svätého Jura a Pezinka. V meste sa nachádza historické jadro, ktorého hlavnou osou je Prostredná ulica, vychádzajúca z cesty II/502, ďalej v stúpajúcom teréne ako Horné predmestie a Podhradie smerom do masívu Malých Karpát cez Neštich a Jozefkovo údolie. Na ňu nadväzuje systém priečnych bočných ulíc (Hergottova, Felcanova, Dr. Kautza) a celý systém je deltovo uzatvorený Pezinskou, Bratislavskou a k nej paralelnou Mikovínyho ulicou. Z dvoch strán je tento útvar lemovaný múrmi hradobného systému. Mestská pamiatková rezervácia Svätý Jur bola vyhlásená vládou podľa § 5 zákona SNR č. 27/1987 Zb. (v súčasnosti v znení zákona č. 183/2000 Z. z.) ostatnej pamiatkovej starostlivosti Nariadením vlády SR č. 479 z 23. mája 1990. V meste sa nachádzajú aj ďalšie kultúrno-historické pamiatky. Jednou z nich je Armbrusterova kúria - meštiansky renesančný dom na Ul. dr. Kautza 1. Ďalšou pamiatkou je budova prvej konskej železnice v Uhorsku.

Najvzácnejšou umeleckou pamiatkou je Oltár Svätého Juraja. Okrem toho sa v meste nachádzajú aj hradby mestského opevnenia, ktoré boli vybudované v rokoch 1603-0664 ako

ochrana proti Turkom. Sledujú obrys mesta kamenným múrom. Dodnes sú sčasti zachované dve strany hradieb a dve vedľajšie bránky.

**Obrázok 13 Oltár Sv. Juraja
v meste Svätý Jur**

**Obrázok 14 Hradby mestského opevnenia
v meste Svätý Jur**

Prameň: <http://www.svatyjur.sk/content/pamiatky>

V meste sa nachádza aj Kostol svätej Trojice, ktorý postavili v rokoch 1651 – 1654 pôvodne evanjelici. Od roku 1674 patrí katolíkom. V kostole je barokový organ zhotovený moravským majstrom Výmolom roku 1797 v pôvodnej skrini, jediný na Slovensku. Takisto aj Pálffyovský kaštieľ, ktorý bol renesančným sídlom Kataríny Pálffyovej a Štefana Illéshazyho z roku 1609. Piaristický kláštor, ktorý sa nachádza v meste pochádza z času po roku 1720. Piaristi prišli do Svätého Jura v roku 1685. Postupne vybudovali kláštor a rozšírili ho o budovu nového gymnázia.

Slovanské veľkomoravské hradisko bolo významným vojenským objektom na území Veľkej Moravy. Hradisko bolo vybudované v 9. - 10. storočí proti maďarským jazdeckým nájzdom. Rozloha hradiska je 3 hektáre a 26 árov, dĺžka valov je 1693 metrov a ich výška 9 - 11 metrov. A v neposlednom rade sa v meste nachádza Šľachtická kúria Zichyovcov, v rámci ktorého je umiestnené mestské múzeum. V katastri mesta Svätý Jur sa nachádza aj zrúcanina hradu Biely Kameň z roku 1217.

Prvá písomná zmienka o obci Viničné sa nachádza na darovacej listine Andreja II. Tomášovi, nitrianskemu županovi, z roku 1208. V nej sa spomína susedná dedina z východnej strany Pezinka pod názvom Villa Suslan, ležiaca na území dnešného Viničného. Pôvodná ulicová zástavba v obci je vretenovite rozšírená na hromadnú. V 19. storočí stavali hlinené domy, orientované štítom na ulicu. Otvorené alebo úkolom a bránou uzavreté domy mali hĺbkovú zástavbu. Obielené steny domov kontrastovali s modrým, zeleným a oranžovým hlinkovým zafarbením podstena. Koncom 19. storočia a v prvých desaťročiach 20. storočia boli steny pitvora pod komínom pestro pomalované motívmi nadväzujúcimi na miestne výšivky.

Maliarky ohníšť (A. Pätoprstá-Jágrová, A. Čechová, A. Zápražná, J. Pulmanová, A. Šilharová, A. Galambošová a iné) predkresľovali aj motívy výšiviek.

3.1.2.3 Kultúrno – spoločenský potenciál

Tento potenciál v sebe zahŕňa jednak podujatia, ktoré sa v regióne organizujú a majú či už lokálny, regionálny alebo nadregionálny charakter, a ďalej organizácie, ktoré vytvárajú podmienky pre rozvoj tradícií, kultúry, športu a celkovo komunitného života a tiež sa starajú o zabezpečovanie verejných služieb a celkový rozvoj regiónu. Podujatia dotvárajú primárnu ponuku regiónu a je potrebné ich mapovať, koordinovať a aj propagovať. Organizácie často fungujú na báze dobrovoľnosti, jej členovia sú z rôznych oblastí s rôznymi schopnosťami a skúsenosťami v oblasti manažovania a realizácie projektov, získavania finančných prostriedkov.

Organizované kultúrno – spoločenské a športové podujatia

Obce v území počas roka organizujú viaceré kultúrno – spoločenské pravidelné aj príležitostné podujatia (tabuľka 2). Na uvedených kultúrno – spoločenských podujatiach, ktoré sa uskutočňujú buď v kultúrnych domoch obcí alebo v prípade vhodného počasia priamo na verejných priestranstvách obcí so svojim programom vystupujú väčšinou deti miestnych materských a základných škôl, miestne kultúrne kolektívy, ale aj umelci z okolia, či pozvaní umelci zo Slovenska. Podujatia organizujú jednak obce, ako i mimovládne organizácie.

Tabuľka č. 3.2 Kultúrne podujatia v jednotlivých obciach a mestách územia

NÁZOV OBCE	NÁZOV PODUJATIA	
Báhoň	Školský ples Karneval, Víťanie jari Stavanie mája Deň matiek Oslava MDD Richtárska varecha – súťaž Posedenie - Mesiac úcty k starším Hody – roľnícka nedeľa Katarínska zábava Mikuláš a vianočné trhy (december)	Podeľme sa (charitatívna akcia) Požehnanie vína Uvítanie detí do života Deň nevidiacich (deň otvorených dverí) Križová cesta (hraná mladými) Procesia Cirkevné koncerty (v kostole) Báhoňská výstava vín
Budmerice	Matičný reprezentačný fašiangový ples Veľkonočné zdobenie kraslíc Uvítanie detí do života Stavanie mája Deň matiek Koláče priamo z pece Fazuľovica Deň detí Poľovnícke aktivity	Guláš Rozprávkový les Katarínska zábava Mikuláš Vianočné charitatívne trhy Vianočná burza Vianočný koncert Batôžkový Silvester Tvorivé dielne

	Kasiopea festival Krumplové šeličo Výstava obrazov	Prednášky z histórie Odber krvi Šarkaniáda
Častá	Fašiangová/zimná zabíjačka Karneval, víťanie jari (v období fašiangov) – fašiangový sprievod Divadlo na kolene, fašiangové posedenie dôchodcov Stavanie mája - alegorický sprievod Deň matiek Oslava MDD – oslava v ZŠ aj v Rodinnom centre Medzinárodný festival vo varení gulášu Festeátro Častofský jarmek Vatra k SNP	Púť na Hrade Červený Kameň/Červenokamenská púť Hody, zasvätenie kostola Sv. Imricha Katarínska zábava – posedenie dôchodcov Mikuláš Vianočné trhy Silvestrovský ohňostroj Školský ples – rodičovská zábava Pivný festival Ochutnávka vín miestnych vinárov
Doľany	Ompitálska zabíjačka Detský maškarný ples Púť ku sv. Leonardovi Ochutnávka vín Deň matiek Deň detí Rozprávkovým lesom Vatra SNP Turistika pre všetkých Posedenie pre starších Stretnutie vo vinohradoch	Hody k úcte sv. Kataríny Spieva celá dedina alebo Ompitál sa baví Mikuláš Coop Jednota Zlatý darca krvi Jozefovský piknik na Godovej skale Pochovávanie basy Jarmoky (Doľanský, Ompitálsky) Prehliadka historického vodného mlyna
Dubová	Benefičný koncert ITF Slovakia tour Valentínky ples Pupácky ples Babská zábava - pochovávanie basy Divadelné vystúpenie MDŽ Šibačková zábava Veľkonočné sviatky Noc s Andersenom Vínny festival ČK panstva Richtárska varecha - stavanie mája sv. Florián - sv.omša patróna Deň matiek	Deň otvorených pivníc na sv. Urbana sv. Urban - sv.omša patróna Púť na Hrade Červený Kameň/Červenokamenská púť Hody, zasvätenie kostola Sv. Imricha Katarínska zábava – posedenie dôchodcov Mikuláš Vianočné trhy Silvestrovský ohňostroj Školský ples – rodičovská zábava Pivný festival Ochutnávka vín miestnych vinárov
Chorvátsky Grob	Detská burza a blšák Divadelné predstavenia pre najmenších Cestovateľské stretnutia Slávnostné uvítanie detí Veľkonočné hľadanie vajčiek Veselé Veľkonočné šantenie Stavanie mája Knižná burza Chorvátsky ples Reprezentačný ples športovcov Čiernej Vody Maškarný ples	Veľká noc v centre Monar spojená s burzou Umelecká súťaž v kreslení kriedou na chodník Nedeľné živé čítania Dni obce a chorvátskej kultúry Chorvátsky deň Šarkany sa vracajú Lampiónový sprievod Predvianočné trhy spojené s príchodom Mikuláša
Jablonec	Fašiangový pochod masiek Zápisy a uvítanie do života novonarodených detí Richtárska varecha Stavanie mája Deň matiek Deň detí Hody k úcte Sv. Magdalény	Poľovnícke dni Mesiac úcty k starším Oslavy Mikuláša Vianočná akadémia Pochovávanie basy spolu s fašiangom Otvorené pivnice formou vínnej cesty Stretnutia veteránov
Modra	Noc literatúry	Modranský piknik

	<p>Deň modranského sirotinca Kráľovské hodovanie Deň otvorených modranských záhrad Otvorené pivnice na sv. Urbana Stavanie mája Rozprávková Modra Huncokárske hody Organový festival Hudba Modre Slávnosť hlíny – Keramická Modra Deň vo vinohradoch Dni európskeho a kultúrneho dedičstva Modranské vinohranie Sväto katarínska ochutnávka mladých vín Adventná Modra Koledovanie Dobrej Noviny Fašiangy v Modre</p>	<p>Výstava obrazov Deň otvorených pivníc Medzinárodný gitarový festival Silvester v Modre Novoročné stretnutie pod rozhl'adňou Lampionový sprievod Koncerty Plesy Literárne večery Fašiangová zábava Športové akcie, behy pre detí aj dospelých, Dni otvorených ateliérov Divadelné predstavenia Hudobné vystúpenia detí zo ZUŠ Vodník rybníček, OZ LUSK</p>
Píla	<p>Privítanie detí do života Jubilanti Detský karneval Maškarný ples Deň žien Stavanie mája Deň matiek</p>	<p>MDD Deň otcov Hodová zábava Vatra SNP Mikulášske posedenie pre deti Vianočné trhy</p>
Slovenský Grob	<p>Reprezentačný grobský ples Babská zábava – koniec fašiangov Hodová zábava Hodová zábava Výstava vína spojená s degustáciou Veľkonočné zdobenie kraslíc spojené s nosením nového leta Uvítanie detí do života Stavanie mája Deň matiek Deň detí Výstava výšiviek a paličkovanej čipky</p>	<p>Deň otvorených dverí v husacinových prevádzkach – Výstava obrazov Malokarpatská vínna cesta (prehliadka a degustácia vín) Katarínsky bál Mikuláš Vianočný koncert spojený s posedením pre dôchodcov – Vianočná burza Vianočný koncert</p>
Svätý Jur	<p>Valentínske tvorenie Šiškové posedenie Divadielko: Ja a moja sestra Pochovávanie basy Valentínske posedenie Svätojurský historický kalendár I. Ples seniorov Divadlo: Večer s mŕtolou Maškarný ples Svätojurský historický kalendár II. Divadielko: Lienka Kikilienka a veľkonočné vajíčko Stretnutie s cestovateľom MDŽ posedenie Jozefské posedenie Divadelné prestavenie Grekokatolícky rockový koncert Veľkonočný bazár Divadielko: Zabľúdená ovečka Galéria v múzeu Karol Antal: Výber z tvorby 1973 - 2014 70. výročie oslobodenia mesta Svätý Jur Hodové posedenie Pochovávanie basy</p>	<p>Malokarpatský drapák Oslava MDD Jurský deň detí Svätojurský blesk Život s vinohradom Anenské posedenie 71. výročie SNP Bodka za prázdninami 22. Stretnutie nemeckých rodákov Svätojurský historický kalendár III. "Kladenie kamienkov" Holokaust Marianske posedenie Zájazd do Termálparku Farmárske trhy Jablkové hodovanie Svätojurský kalendár IV. Posedenie z príležitosti mesiaca úcty k starším Vianoce v MŠ Pietna spomienka na obeť I. a II. sv. vojny Katarínske posedenie Vianočný bazár Mikulášske posedenie</p>

	Divadielko: O poskladanej dúhe Posedenie z príležitosti Dňa matiek Ľudové slávnosti "Trdlofest" Divadielko: Pirátov syn Umenie a víno - Svetový Jur	Silvestrovské posedenie Vianočné posedenie pri jedličke Silvestrovské posedenie Mikulášska zábava
Šenkvice	Školský ples - ples Rady rodičov pri ZŠ Šenkvice Šenkvicke hody Plesy Veľkonočné tradície Dni otvorených pivníc na sv. Urbana Za vínom do Šenkvic a ockov kotlík Stavanie mája Súťaž „Spieva celá dedina“ Deň matiek	Deň detí Jánske ohne Čerešňobranie Cеровské hody Mesiac úcty k starším Katarínska zábava Zažatie vianočného stromčeka Fašiangová resp. zimná zabíjačka Vianočné pastorále Mikuláš, Silvester
Štefanová	Fašiangy – pochod masiek Pochovávanie basy Karneval pre deti Stavanie májov Oslavy kvetnej nedele Deň matiek Deň detí Historický festival	Dni Štefanovej – sviatok sv. Štefana – hody Dary Zeme Mikulášsky večierok Koledovanie, spievanie vianočných kolied Predstavenia Štefanovského divadla
Viničné	Výstava vín Vinobranie Mikuláš Oberačkové slávnosti Stavanie mája Guláš Cup MDD	Požehnanie úrody Výstava mačiek Fašiangové posedenie Deň narcisov Oslavy Dňa matiek Stretnutie dôchodcov pri príležitosti mesiaca Úcty k starším
Vinosady	Zápis do 1.ročníka ZŠ Vinosadský ples Karneval ŽŠ Karneval MŠ Beseda k „Mesiacu knihy“ Letečko - roznášanie letka na kvetnú nedeľu Tvorivá dielňa – kraslice, nové techniky Vinosadské pivnice – ochutnávka vín Príprava výstavy ku Dňu matiek – detské práce Stavanie mája Deň matiek + výstava ručných prác	Deň detí Rozlúčka s predškolákmi SNP Vinobranie Tekvicová slávnosť Stretnutie z úcty k starším Sviatok všetkých svätých – spomienkové stretnutie Katarínska zábava Príchod Mikuláša a rozsvietenie vianočného stromu
Vištuk	Fašiangy, pochovávanie basy Stavanie májov Deň matiek Deň detí Ochutnávky vín v pivniciach Malokarpatskej vínnej cesty	Výstava ovocia a zeleniny Mesiac úcty k starším Svätomartinské požehnanie vína Mikuláš Predvianočné trhy

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Okrem toho sa v jednotlivých obciach územia uskutočňujú aj športové podujatia, ktorých sa zúčastňujú domáci obyvatelia, ale aj návštevníci obcí (tabuľka 3).

Tabuľka č. 3.3 Športové podujatia v jednotlivých obciach a mestách územia

NÁZOV OBCE	NÁZOV PODUJATIA	
Báhoň	Futbalové zápasy	
Budmerice	Orientačný beh Rybárske preteky detí Futbalové zápasy	Inter cup futbalový turnaj Hokejové zápasy
Častá	Turnaj o pohár starostu – silový trojboj Deň lyžiarov – bežecké preteky na lyžiach Častovská 50 – tka – turistický pochod Mraznické chodníčky – bežecké preteky Celoročné majstrovské zápasy vo futbale (jarná a jesenná časť) – zápasy žiakov, seniorov	Celoročné podujatia v silovom trojboji Celoročné podujatia v karate Celoročné kynologické podujatia Silvestrovský výstup na Geltek
Doľany	Detská olympiáda Malokarpatské stretnutie hasičských zborov Jesenný beh zdravia	Silvestrovský výstup na Jelenec lyžiarske preteky Vinohradnícky dogtrekking Doľany
Dubová	Futbalové zápasy Cyklistické preteky McDonald Cup - minifutbal.turnaj žiakov 1.stupňa ZŠ Plavecký výcvik detí ZŠ (MŠ) Branné hry seniorov	Športové popoludnie malotriedok okresu Pezinok CM výstup na Kuklu Futbalový turnaj Stolnotenisový turnaj Silvestrovský výstup na Kuklu
Chorvátsky Grob	Grob cup Futbalové zápasy Stolnotenisové turnaje	Tenisové turnaje Jazdecké preteky Golfové turnaje
Jablonec	Stolnotenisový turnaj Majstrovské futbalové zápasy	Hokejbalové turnaje Strelecké preteky
Modra	Štúrova štreka Beh na Hubalovú Orientačné behy Časovka Ivana Červenku Cyklistické preteky	Mestský orientačný beh? Extraligové zápasy v hádzanej Futbalové zápasy Športové hry
Píla	Futbalové zápasy Stolnotenisové turnaje	Výstup na Kuklu a privítanie Nového roka
Slovenský Grob	Futbalové zápasy	Stolnotenisové turnaje
Svätý Jur	ŠKODA Svätôjurský MTB maratón Detská Tour Petra Sagana	InterTrack Offroad Challenge Víkendovka pre tínedžerov
Šenkvice	Preteky v motokrose (MS, ME, Majstrovstvá SR) Preteky v bikecrosse (ME)	Futbalové súťaže Súťaže v pozemnom hokeji Preteky autíčok RC modelov
Štefanová	Stolnotenisové zápasy	Súťaže v športovej streľbe
Viničné	Halové lietanie Turnaj v karate	Stolnotenisové turnaje Futbalové zápasy
Vinosady	Futbalové zápasy	Stolnotenisové turnaje
Vištuk	Futbalové zápasy Motocrossové preteky	Strelecké preteky

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Z analýzy kultúrno – spoločenských podujatí ako aj športových podujatí v obci je možné konštatovať, že všetky obce a mestá počas celého roka žijú bohatým kultúrno – spoločenským a športovým životom, čím prispievajú k zvyšovaniu kvality života obyvateľov v území. Bolo by však potrebné koordinovať realizáciu týchto podujatí v rámci celého regiónu

a hierarchizovať ich podľa ich významu (lokálny, regionálny, nadregionálny) a koordinovať tak ich propagáciu. Tým sa docieli jednak zvýšenie návštevnosti jednotlivých podujatí, ako i zviditeľnenie celého Malokarpatského regiónu. Takisto ich propagácia a informovanosť o podujatiach nie je koordinovaná, informačné centrá nemajú rovnaké informácie, preto by bolo vhodné realizovať aktivity na spoločnú propagáciu.

Kultúrno – spoločenské a športové organizácie

V území funguje pomerne široké spektrum kultúrno-spoločenských a športových organizácií, ako aj rozličné záujmové združenia a mimovládne organizácie, ktoré vyvíjajú svoje aktivity na podporu rozvoja obcí z hľadiska kultúrneho aj športového.

V obci Báhoň pôsobí Slovenský zväz záhradkárov MO, Klub vinárov pri ZO SZZ, Poľovnícke združenie JAVOR. Ďalšími organizáciami, ktoré pôsobia v obci, sú Jednota dôchodcov Slovenska ZO, Jednota, spotrebné družstvo, Dozorný výbor, Zväz protifašistických bojovníkov ZO. V rámci kultúrno – spoločenských aktivít obec reprezentuje Detský spevokol sv. Františka, Detský folklórny súbor Koník, tanečná skupina Koník. V rámci občianskych združení v obci pôsobí OZ Šanca deťom pri ZŠ s MŠ a Materské centrum KRTKO. Ďalšou organizáciou je DOMKA, združenie Saleziánskej mládeže, občianske združenie s celoslovenskou pôsobnosťou. V súčasnosti sa v obci Báhoň pripravuje založenie Dobrovoľného hasičského zboru.

V obci Budmerice pôsobí MO Matice Slovenskej a vďaka podpore zo strany Obce Budmerice členovia v spolupráci s občanmi založili národopisné múzeum „Budmerická izbička“. Okrem toho v obci pôsobí aj Občianske združenie Kasiopea, Súkromné centrum voľného času Budmerice, Jednota dôchodcov Slovenska Miestna organizácia Budmerice, OO Slovenského rybárskeho zväzu Budmerice, Poľovnícke združenie Topoľ. Ďalej v obci pôsobí OZ Bona Voluntas, OZ Budmeričania deťom, OZ Charitas Budmerice, Chorus Angelicus je zmiešaný spevácky zbor, ktorý pracuje pri ZUŠ Modra. Okrem toho v obci pôsobí aj Spolok vinárov a fajnikov, Dobrovoľný hasičský zbor Budmerice a MO Slovenského zväzu záhradkárov, HS Tackay – kuchta. V obci Budmerice pôsobí aj Informačné centrum: Spoločenstvo pri Dóme sv. Martina, Združenie brano-technických činností pri ZŠ s MŠ, spevácky zbor, detský spevokol, hudobná skupina JANO, hudobná skupina Marián a Eva Oscití, FS Lesný Šramot.

V obci Častá pôsobia viaceré subjekty, vyvíjajúce kultúrne a spoločenské aktivity: Divadlo na kolene, Divadlo na kolienku, DH Častovanka Klub Jednoty dôchodcov, Rodinné centrum u Škriatka Klinčeka, Cimbalová muzika Lipka, OZ Satyr, Spolok živnostníkov, OZ pri ZŠ MŠ, OZ Červenokamenské panstvo, OZ Schatmansdorf a DHZ Častá.

V obci Doľany funguje Občianske združenie Spolok pre krajší život v Doľanoch, Dychovka Doľančanka, Jednota dôchodcov, spevokol - Spevácky zbor Doľany, Spolok vinárov a vinohradníkov, COOP Jednota.

V súčasnosti v obci Dubová pôsobí Kresťanská spevácka skupina CREDO, Folklórna skupina LIPKA, OZ Konferencia sv. Jána Krstiteľa v Dubovej, Cech roduverných Dubovaniak.

V obci Jablonec pôsobí viacero spoločenských a záujmových organizácií: Poľovné združenie Gidra, Hokejbalové združenie Jablonec, ŠFK Jablonec, Skupina Jablonecká sedmička, OZ Zelený Jablonec, Urbársky spolok (nefunkčný) a drobnochovatelia.

V obci Slovenský Grob funguje miestny odbor Matice Slovenskej, Jednota spotrebné družstvo, Klub dôchodcov, Poľovnícke združenie REMÍZKA, MO Slovenského zväzu záhradkárov. Ďalej v obci pôsobí spevácky zbor Liturgia a aj dychová hudba Grobanka.

V obci Šenkvice funguje viacero záujmových a spoločenských organizácií, medzi ktoré patrí Spolok vinohradníkov a vinárov, Folklórny spolok Mladosť, DH Šenkvičanka, Klub chovateľov Šenkvice, Miestny odbor Matice slovenskej Šenkvice, Kynologický klub Bramonk. Okrem toho v obci pôsobí aj materské centrum Adamko, poľovnícke združenie Dolina, Jednota dôchodcov Slovenska, Detský folklórny súbor Šenkvičiarik, Detská folklórna skupina Čerešničky, Slovenský červený kríž, Urbáriálne pozemkové spoločenstvo, Dobrovoľný hasičský zbor, Country skupiny a skupina Fire Angels (profesionálna fire & light show).

V súčasnosti v obci Štefanová pôsobí Spoločenstvo cechu Štefanovského, Poľovnícke združenie Štefanová, Spolok environmentálno-estetický a Štefanovské divadlo.

V obci Vinosady fungujú združenia podieľajúce sa na kultúrno – spoločenskom živote obce: DH Vinosadka, Spolok žien. Okrem toho v obci funguje MO Jednota dôchodcov, Včelári, Združenie vinosadských vinohradníkov a vinárov a Vinársky spolok. Okrem toho v obci pôsobí aj Dobrovoľný hasičský zbor a PZ Vinosady.

V obci Vištuk aktívne pôsobí Dychová hudba Vištučanka, Jednota dôchodcov Slovenska vo Vištuku, OZ Wysta, Spotrebné družstvo COOP Jednota vo Vištuku, Poľovnícke združenie LOVEC, Spolok vinohradníkov a vinárov vo Vištuku.

V súčasnosti v obci Píla vyvíjajú svoje aktivity OZ Priatelia Píly. Občianske združenie vzniklo za účelom pomoci osobám postihnutým povodňou v obci Píla. V dlhodobom horizonte sa OZ zameriava na podporu drobných protipovodňových projektov, propagáciu obce, najmä využívania jej potenciálu v cestovnom ruchu a turizme.

V neste Modra pôsobí MO Jednota dôchodcov Slovenska, CLAUDIANUM n.o., Rodičovská rada pri Gymnázium Karola Štúra v Modre", 4fun, Alter ego (Druhé ja), AMAVET 504, DEPO HARMÓNIA, Deti slnka a nádeje, občianske združenie, Detské Štúdio – MARGARÉTKA,

Domov použitých kníh, občianske združenie, FALCATORRES Spolok pre ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva kráľovského vinohradníckeho mesta Modra, FBC BlueBerries Modra, Harmonické vzťahy - občianske združenie na podporu komunikácie a upevňovanie vzťahov.

V meste Svätý Jur pôsobí Svätøjurský vinohradnícky spolok, Zväz vyslúžilých vojakov generála M. R. Štefánika, Rodinné Centrum Svätý Jur - Občianske združenie, Mozaika Svätý Jur, Slovenský zväz protifašistických bojovníkov a Klub žien Svätý Jur.

V obci Viničné pôsobia ADAMAS Viničné, Blue arrows Viničné, Citroen 2cv club Slovakia, GOMBÁŠ, o.z., Klub chovateľov a priateľov beaglov, Klub chovateľov maltézskych psíkov Viničné, Občianske združenie Viničiarik, Ochotnícke divadlo Viničné, RelaX, Rybársky spolok Viničné, Šanca deťom, Školčákik Viničné, Spolok priateľov vína vo Viničnom a ZO Jednoty dôchodcov SR.

V obci Chorvátsky Grob pôsobí "OZ pri ZŠ a MŠ Chorvátsky Grob", Aktivitky, AMARU - inšpirácia životom, Asociácia súčasného umenia, Chorvátsky kultúrny spolok v Chorvátskom Grobe - Hrvatsko kulturno društvo u Hrvatskom Grobu, Chorvátsky kultúrny umelecký spolok - Hrvatsko kulturno umjetničko društvo, ČISTINKY, Civitas 3000, EUROBEAUTY, EUROP, Folklórny súbor LIPA P. B., Klub priateľov koní Kabir, LIGHTHARMONY - Fotoklub amatérov a profesionálov, MKK Chorvátsky Grob, Národné združenie driftérov o.z., Občianske združenie Chorvátsky Grob - Čierna Voda, Občianske združenie MačkySOS, Občianske združenie Pastelka, Občianske združenie SURSUM CORDA, VLNA Chorvátsky Grob a Združenie vlastníkov poľovných pozemkov katastrálneho územia Chorvátskeho Grobu, ZO Slovenského Červeného kríža.

Obce poskytujú svojim obyvateľom aj priestor pre športové aktivity a s tým súvisiace športové kluby a združenia.

V súčasnosti v obci Báhoň pôsobí Futbalový klub - ŠK Báhoň, ktorý hrá III. ligu a má vytvorené futbalové družstvá prípravky, žiakov, dorast aj seniorov a tiež JUDO CLUB Báhoň.

V obci Budmerice pôsobí futbalový klub Družstevník Budmerice, ktorý hrá IV. ligu. V rámci klubu funguje družstvo mužov, dorastu aj žiakov. Takisto v obci pôsobia aj hokejbalové kluby „Panteri“ a „Hurons.“ Okrem toho v obci pôsobí aj Karate klub „NALÍ“, Zväz branno – technický, Mladí záchranári, Mladí priatelia poľovníctva

V obci Častá pôsobia aj viaceré športové záujmové organizácie: TJ Slovan Častá, Khan Klub karate Častá, ŠK SPC Častá (klub silového trojboja), Kynologický klub, Klub slovenských turistov Častá, RC Club (leteckí modelári) a Klub priateľov prírody. V obci Jablonec pôsobí Hokejbalové združenie Jablonec a ŠFK Prenaks Jablonec, v ktorom hrajú deti a žiaci 3. ligu.

V obci Slovenský Grob pôsobí Obecný športový klub, v ktorom okrem mužstiev žiackej

prípravky, žiakov a A mužstva pôsobí Stolnotenisový oddiel OŠK Slovenský Grob a tiež aj Futbalové družstvo Internacionálov.

Slovenský zväz technických športov v Štefanovej sa zameriava na všestranný rozvoj športových, technických činností a aktivít svojich členov a nečlenov. V obci Vinosady vyvíjajú aktívnu činnosť Futbalový klub a Stolnotenisový klub. V obci Vištuk pôsobí TJ Slovan Vištuk, Motocrossový club, Športový strelecký klub Vištuk. V obci Šenkvice pôsobí M-Cross Šenkvice a ŠK Šenkvice – Oddiel pozemného hokeja. Obec Dubová prispieva na činnosť Telovýchovnej jednoty Dubová.

V Modre pôsobí Modranský turistický spolok, Hádzanársky oddiel Slovan Modra, Futbalový oddiel OZ FC Slovan Modra, TJ Slovan Modra – volejbalový oddiel, HC Orly Modra, Šachový klub Modra, Kynologický klub J. Stolárika. Ďalej tu pôsobí MO Jednota dôchodcov Slovenska, CLAUDIANUM n.o., Rodičovská rada pri Gymnáziu Karola Štúra v Modre", 4fun, Alter ego (Druhé ja), AMAVET 504, DEPO HARMÓNIA, Deti slnka a nádeje, občianske združenie, Detské štúdio – MARGARÉTKA, Domov použitých kníh, občianske združenie, FALCATORES Spolok pre ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva kráľovského vinohradníckeho mesta Modra, FBC BlueBerries Modra, Harmonické vzťahy - občianske združenie na podporu komunikácie a upevňovanie vzťahov, Modranská beseda, Združenie záchranu cirkevných pamiatok, Muzeálna spoločnosť, Modranský okrašľovací spolok, Nezisková organizácia cestovného ruchu a rozvoja vidieka – Malokarpatská informačná kancelária.

V obci Viničné pôsobí lukostrelecký klub, futbalový oddiel, Poľovnícke združenie, Rybársky spolok Inline hokej klub Viničné Hokejbalový klub Kraken Viničné, Florbalový klub Viničné

V obci Chorvátsky Grob pôsobí "Tenisový klub Elán - Karpatia", Curlingový klub Čierna Voda, Obecný športový klub (OŠK) Chorvátsky Grob, OZ LUMITO, Slovenská futbalgolfová asociácia, Športový klub TAEKWON-DO YOO-SIN Bratislava, TJ Hydinár Čierna Voda, Triangel Plus, Výcvikový klub nemeckého ovčiaka Chorvátsky Grob, Združenie detského futbalu. V obci Doľany TJ Družstevník Doľany, KST Doľany a Sokoliarska skupina Peregrinus. V meste Svätý Jur pôsobia Futbalový klub - ŠK Svätý Jur, Obvodná organizácia Slovenského rybárskeho zväzu Svätý Jur, Poľovnícke združenie Podhradie, Cyklistický klub Svätý Jur, Stolnotenisový oddiel Svätý Jur, Klub GHK Svätý Jur, RC Šport Model Klub, Občianske združenie klub Basketbalistov Svätý Jur.

Mnohé z týchto organizácií zabezpečujú viaceré verejno-prospešné aktivity a služby. Preto je potrebné hľadať mechanizmy, ktoré by im mohli pomáhať pri realizácii ich aktivít (poradenstvo pri projektoch, vytvorenie nadačných fondov alebo grantových schém, výchova a vzdelávanie

ľudí schopných manažovať mimovládne organizácie a pod.). Ďalej je potrebné aktivizovať ľudí a posilňovať komunitný život regiónu, nakoľko sa výrazne prisťahovaním mení aj zloženie obyvateľstva a aj vzťahy medzi novo- a staro-usadlíkmi. Región tak môže získať otvorenejší a inovatívny pohľad na riešenie rôznych problémov.

3.1.3 Ekonomický potenciál

Keďže región má silný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu (aj vďaka Malokarpatskej vínnej ceste), zameranie tejto kapitoly sa bude týkať jednak analýzy supraštruktúry cestovného ruchu, a následne všeobecnej analýzy ekonomickej štruktúry firiem a obyvateľstva a zamestnanosti. Cestovný ruch má vplyv na hospodársky a sociálny rozvoj regiónu. Predstavuje zdroj príjmov rozpočtov miestnych samospráv, vytvára nové pracovné príležitosti pre miestne obyvateľstvo a pomáha rozvíjať infraštruktúru i supraštruktúru v území. V rámci analýzy budeme hodnotiť sekundárnu ponuku CR. Sekundárna ponuka je prostriedkom na priblíženie a využitie primárnej ponuky. Zahŕňa tzv. realizačné predpoklady územia, ktoré zvyčajne nie sú cieľom účasti na CR, ale bez ich existencie by prakticky nebolo možné cestovný ruch realizovať.

3.1.3.1 Supraštruktúra cestovného ruchu

Za supraštruktúru možno považovať za súbor zariadení a ich služieb nevyhnutných na to, aby sa účastník CR mohol v cieľovom mieste ubytovať a stravovať. Z hľadiska hodnotenia územia ubytovacím a stravovacím zariadeniam je možné konštatovať, že vo všetkých obciach územia sa nachádzajú stravovacie zariadenia, avšak ubytovacie zariadenia sa nachádzajú predovšetkým vo väčších obciach a mestách.

Tabuľka č. 3.4 Ubytovacie a stravovacie zariadenia v území

NÁZOV OBCE	STRAVOVACIE ZARIADENIA	UBYTOVACIE ZARIADENIA
Báhoň	Pizzeria UNO Jedáleň na Majeri (aj vývarovňa) Hostinec „U MIKA“ Expresso „7“.	-
Budmerice	KVAK RESTAURANT & BAR Pohostinstvo u Bociana Hostinec Ján Kocsis K+K	penzión LINDAVA
Častá	Zámocké libresso Taverna pod baštou Hostinec - Kaleráb Zmrzlina Reštaurácia - Hostinec Fuggerov dom - najväčšia vínna pivnica v Malokarpatskom regióne Peter Gáží Vladimír Soldán	Penzión „Ema“ Penzión „Astra“ Penzión „RED ROCK 55“ Ubytovanie v súkromí p. Myslíková Ubytovanie v súkromí p. Matoušková

	<p>Reštaurácia Štadión Reštaurácia „U Schwarzov“ Pizzeria „Dedinka“ 1. nefajčiarska reštaurácia na okolí Pizzeria „Na Kurtoch“ Pizza Neapol Vinárstvo –Myslík Marek</p>	
Doľany	Reštaurácia B-CLUB	Penzión OMPITÁL
Dubová	2 pohostinstvá	chata Fúgelka ubytovanie na súkromí „Ubytovanie Zuzy.“
Chorvátsky Grob	Pizzeria Alexandra	Hotel Kamila Ubytovňa Alego
Jablonec	Pohostinstvo	-
Modra	<p>Hurbanovský dvor Hotel Majolika Modranský dvor Reštaurácia u Zlatého jeleňa Vináreň u Ludvíka Vinohradnícky dom u Šebov Pavúk - wine restaurant Mlyn 108 Obchod s vínom Bistro koruna Club M. K. M. Midnight Cafe Fornetti Sweet Coffee Bar Café-cukráreň Roma Pizza Ham Pizza Luigi Hotel Zochova Chata Furmanská krčma Elesko restaurant, wine bar Reštaurácia bowling Harmónia Penzión Univerzitka Hotel Sebastian Pivnica u Pradedu Biolka</p>	<p>Hotel Majolika, Hotel Sebastian, Club M. K. M., Školský internát pri SOŠVO Penzión Zita, Vúp , doškolovacie zariadenie Hotel Zochova chata Hotel 3stromy, Hotel podLipou, Penzión u Jozefa, Sev SAŽP Harmónia Modra, Chata pod lesom, Chata Zoška, Chata Hubert, Chata- reštaurácia hHaffner Študijné stredisko ÚJOP ČDV UK Chata Zuzana Penzión Huncokár, Chata Plus Penzión Harmónia Penzión Univerzitka Penzión na lúke</p>
Píla	Pohostinstvo	„Penzión pod Červeným Kameňom“
Slovenský Grob	<p>Grobský dvor Pivnica Zlatej husi Husacie hody Husacina u Zápražných Husacina Plus Husacina rodina Váleková Reštaurácia U gazdu Zelený dvor Husacina U Galika Slovenská pivnica U Jaňúra Grobská izba Monar Reštaurácia Karolína Stolček prestri sa Husiarik</p>	<p>Penzión Karolína Penzión U Zápražných Penzión Plus</p>
Svätý Jur	<p>Café Korzo - reštaurácia Pizza a Kebab Red Hot Svätojurská viecha u DIDI-ho Marián Fraňo Friendly</p>	<p>Hotel Maxim Hotel EVA Agropenzión Bouquet</p>

	D&G, VINOCENTRUM Svätojurská vinotéka Rozmarín Hostinec - Marta Kovačovská – KM, Hostinec u Malokarpatského pytlíka Pohostinstvo - Daniela Tesárová, Kaviareň Garage Caffè Bar Kaviareň - PORTA Čoko kafe Cukráreň - Ivona Jánošová	
Šenkvice	Penzión Heriban Hotel BINI Hotel KIS Penzión RANČ SA&TU club bowling Pizzéria BARICCELO Reštaurácia MILKA Reštaurácia CEROVANKA Pohostinstvo JUNO	Penzión Heriban Hotel BINI Hotel KIS Penzión RANČ Reštaurácia Cerovanka
Štefanová	Pohostinstvo	-
Viničné	Hotel Galbov Mlyn Hotel Viničné Ubytovňa Dylanovo	Hotel Galbov Mlyn Hotel Viničné
Vinosady	Šenk Vinosady Reštaurácia Karpaty Vináreň u Helenky	Ubytovanie Krčmár Robotnícka ubytovňa Strezenický Ubytovňa Benčát
Vištuk	Pohostinstvo	-

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

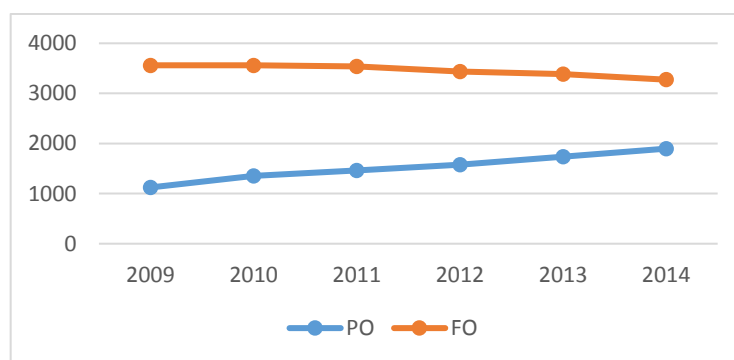
V regióne sú aktívne turistické informačné centrá – Malokarpatská turistická informačná kancelária – Modra, Turistické informačné centrum v Harmónii, Turisticko-informačné centrum Svätý Jur a MIC - Mestské informačné centrum Pezinok, ktoré sa síce nenachádza v území regiónu, ale prináša informácie regiónu. Tieto informačné centrá však nemajú skordinované činnosti, propagáciu a pod.

Čo sa týka ponuky služieb v cestovnom ruchu, táto je dostatočná, ale nie je efektívne využívaná a koordinovaná. Preto je potrebné najmä koordinovať a spájať rôznych partnerov a zamerať sa najmä na destinačný manažment, teda orientáciu na tvorbu komplexných produktov šitých na mieru rôznym typom klientov, ktoré budú ponúkať rôzne typy zážitkov a služieb. Táto oblasť je kľúčová pre ďalší rozvoj Malokarpatského regiónu, nakoľko má čo ponúknuť, ale zatiaľ tento potenciál nevie správne využiť. Blízkosť hlavného mesta je v tomto prípade silnou aj slabou stránkou regiónu; silnou, pretože sa môže orientovať na klientov z Bratislavy, na druhej strane slabou stránkou je, že nedokážu týchto klientov udržať v regióne cez noc, keďže to majú blízko domov. Cestou môže byť tiež diverzifikácia orientácie na rôzne druhy cestovného ruchu, nielen zameranie sa na vidiecky cestovný ruch a agroturistiku spojenú s gastronómiou regiónu či ochutnávkou vín, ale napr. aj na kongresový či firemný cestovný ruch (využiť blízkosť

Bratislavy ako dostupného miesta medzinárodného významu), resp. napr. organizovanie letných táborov, škôl v prírode a pod.

3.1.3.2 Ekonomická základňa

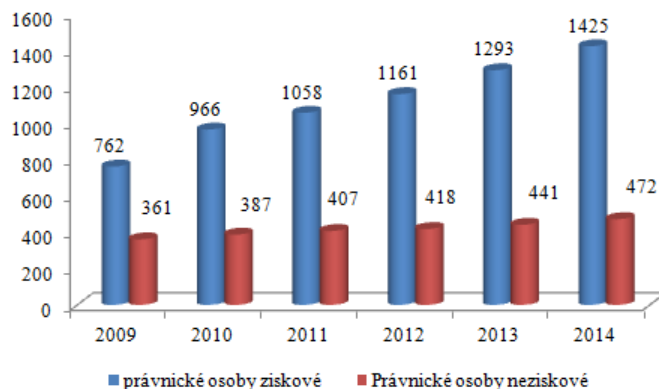
Pre ďalší ekonomický rozvoj územia Malokarpatského regiónu je nevyhnutné poznať aj ekonomické zázemie regiónu. Z hľadiska vývoja počtu právnických osôb v území v období rokov 2009 – 2014 zaznamenávame každoročný nárast. V porovnaní roku 2009 a 2014 predstavoval nárast o 68,92%. Iný vývoj sledujeme v rámci fyzických osôb. V sledovanom období s výnimkou roka 2010 každoročne klesal počet fyzických osôb v území. Pokles v roku 2014 v porovnaní s rokom 2009 predstavoval 8,06%. Takýto vývoj počtu fyzických osôb súvisí aj s častými legislatívnymi a ekonomickými zmenami, ktoré sa dotýkajú tejto skupiny podnikateľov a majú priamy vplyv na ich početnosť v území.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 15 Vývoj počtu právnických a fyzických osôb v území v rokoch 2009-2014

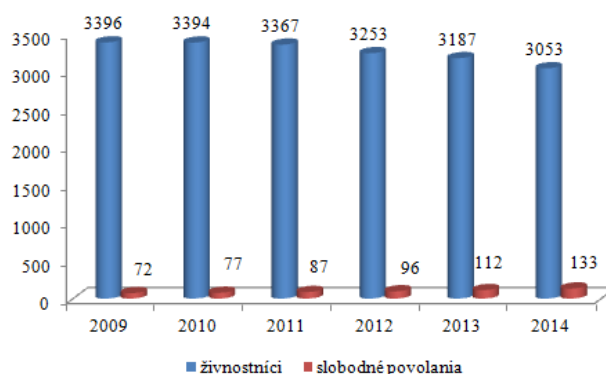
Z hľadiska podielu ziskových a neziskových právnických osôb na celkovom počte právnických osôb v území, väčší podiel tvorili počas obdobia rokov 2009 – 2014 ziskové právnické osoby. Každoročne narastal počet právnických osôb ziskových ale aj právnických osôb neziskových. V roku 2014 v porovnaní s rokom 2009 nárast právnických osôb ziskových predstavoval 87% a nárast právnických osôb neziskových predstavoval 30,75%. Z výsledkov analýzy vyplýva, že územie je zaujímavé pre podnikateľov, čoho dôsledkom je každoročný nárast počtu právnických osôb či už ziskových alebo neziskových.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 16 Vývoj počtu právnických osôb ziskových a neziskových v území v rokoch 2009 – 2014

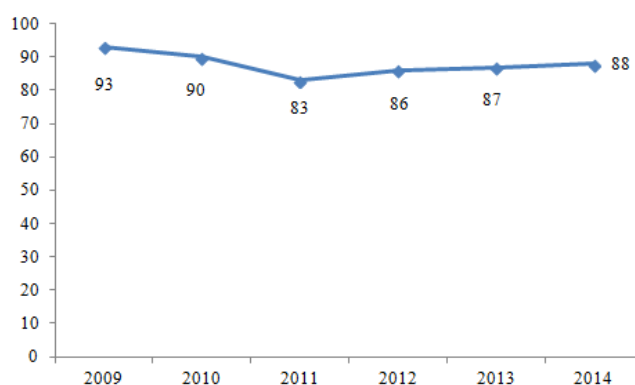
Z hľadiska vývoja počtu živnostníkov v území je možné sledovať, že počas obdobia rokov 2009 - 2014 dochádzalo každoročne k poklesu počtu živnostníkov v území. V prvých troch rokoch bol pokles iba minimálny (v roku 2011 v porovnaní s rokom 2009 predstavoval pokles o 0,85%), no už v nasledujúcich rokoch bol pokles počtu živnostníkov v území výraznejší. V porovnaní rokov 2009 a 2014 predstavoval pokles počtu živnostníkov v území 10,10%. Časté zmeny v legislatíve ako aj súčasná ekonomická situácia sa podpisuje na vývoji počtu živnostníkov v území. Naopak každoročný nárast počtu subjektov je možné vidieť v rámci slobodných povolání. Aj napriek tomu, že slobodné povolania sú veľmi špecifické ich trend vývoja bol počas celého sledovaného obdobia pozitívny. V prvých troch rokoch bol nárast počtu slobodných povolání iba minimálny, ale v končnom dôsledku pri porovnaní rokov 2009 a 2014 došlo k nárastu slobodných povolání v území o 84,72%.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 17 Vývoj počtu živnostníkov a slobodných povolání v území v rokoch 2009 – 2014

Keďže celé územie je súčasťou Podunajskej nížiny vytvára to predpoklady pre existenciu SHR resp. poľnohospodárskych družstiev v území. V rámci zmien v spoločnosti došlo aj k zmenám v oblasti hospodárenia na pôde. Po rozpade pôvodných družstiev, pôvodní vlastníci získali pôdu späť a začali ju obrábať. Vývoj počtu SHR v území mal kolísavý trend. V období rokov 2009 až 2011 došlo v území k poklesu počtu SHR (pokles v roku 2011 v porovnaní s rokom 2009 predstavoval 10,75%), no už od roku 2012 každoročne počet SHR v území narastal. V porovnaní rokov 2009 a 2014 však počet SHR v území poklesol o 5,38%.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 18 Vývoj počtu SHR v území v rokoch 2009 – 2014

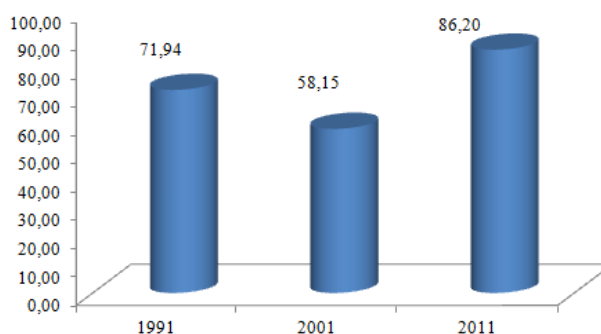
Podnikateľské subjekty v prevažnej miere predstavujú skupinu tzv. samozamestnávateľov. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) z jednotlivých obcí nachádza pracovné príležitosti aj v širšom okolí obcí (Bratislava, Senec, Trnava). Potvrďuje to aj vysoká hodnota ukazovateľa dochádzka do zamestnania pracujúcich obyvateľov získaná v rámci SODB 2011 (86,20%).

3.1.3.3 Ekonomická aktivita obyvateľstva a miera nezamestnanosti

Obce patriace do územia sú súčasťou Bratislavského samosprávneho kraja a v rámci svojej polohy majú výhodnú dopravnú dostupnosť nielen do hlavného mesta, ale aj do okresného mesta Pezinok. Táto skutočnosť sa podpisuje aj na skutočnosti, že obyvatelia obcí dochádzajú vo zvýšenej miere do práce mimo svojho trvalého bydliska. Potvrďuje to aj podiel EAO obyvateľov do zamestnania, ktorý sa však sleduje iba v období sčítania obyvateľov.

Z hľadiska trendu vývoja počtu obyvateľov v obciach, ale predovšetkým vývoja podnikateľských subjektov, ktoré vytvárajú pracovné miesta je možné predpokladať, že aj v nasledujúcom období bude minimálne trend odchádzky pracujúcich do zamestnania dosahovať rovnaký podiel ako v roku 2011 resp. môže dochádzať k jeho miernemu zvyšovaniu.

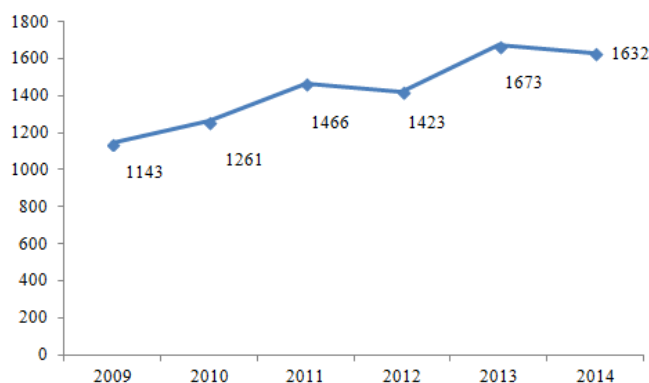
Nárast podielu EAO dochádzajúcich do zamestnania v roku 2011 v porovnaní s rokom 2001 predstavoval 48,24%.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 19 Vývoj odchádzky EAO do zamestnania v území v rokoch 1991-2011 (v%)

Nezamestnanosť úzko súvisí s ekonomickým vývojom v spoločnosti a vytváraním pracovných miest. V území v období rokov 2009 – 2014 mal vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie kolísavý trend. Od roku 2009 do roku 2011 v území nezamestnanosť narastala ako dôsledok hospodárskej krízy, ktorá sa prejavila práve v tomto období v podmienkach Slovenska, čoho výsledkom bolo prepúšťanie pracovníkov v podnikoch. Už v roku 2012 došlo k poklesu počtu evidovaných nezamestnaných o 2,93%. Rok 2013 bol opäť rokom, kedy vzrástol počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v porovnaní s rokom predchádzajúcim o 17,57%. V tomto roku bolo v území najviac evidovaných nezamestnaných za celé sledované obdobie. V nasledujúcom roku už poklesol počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie o 2,45%. Avšak v porovnaní rokov 2009 a 2014 došlo v území k nárastu počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie o 42,78%.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 20 Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v území v rokoch 2009

– 2014

Z ekonomickej analýzy vyplýva, že pre ďalší rozvoj regiónu je nevyhnutné snažiť sa stabilizovať podmienky pre fyzické osoby (najmä živnostníkov), aj keď táto oblasť je viac ovplyvnená faktormi, ktoré sú nadregionálneho charakteru (legislatívne, globálne trhy a pod.). Bude dôležité zavádzať opatrenia, ktoré jednak budú motivovať k podnikaniu a príp. aj vytváraniu pracovných príležitostí pre miestnych obyvateľov, ale zároveň bude potrebné podporovať a vyvíjať také aktivity, ktoré budú globálne konkurencieschopné, flexibilné, inovatívne. Ekonomicky sa región bude zameriavať jednak na rozvoj služieb v CR, ale aj na rozvoj produkcie lokálnych výrobkov a služieb a ich propagáciu (napr. prostredníctvom regionálnej značky), a na podporu podnikania, ktoré bude konkurencieschopné na globálnych trhoch a bude vedieť flexibilne reagovať na nové výzvy (úspešným príkladom inovatívneho spôsobu využitia tradičného zamerania regiónu je napr. firma modranska, vyrábajúca keramiku s novým a moderným designom). Tým sa môže stabilizovať ich vývoj a zároveň sa môže znížiť odchádzka z regiónu za prácou. Napriek tomu, že v porovnaní s inými regiónmi Slovenska, tento región nezápasí s vysokou nezamestnanosťou, je potrebné zameriavať sa na možnosti pre obyvateľov, aby využívali svoje kvality a mohli sa realizovať v takom povolání, v ktorom bude najlepšie využitý ich potenciál.

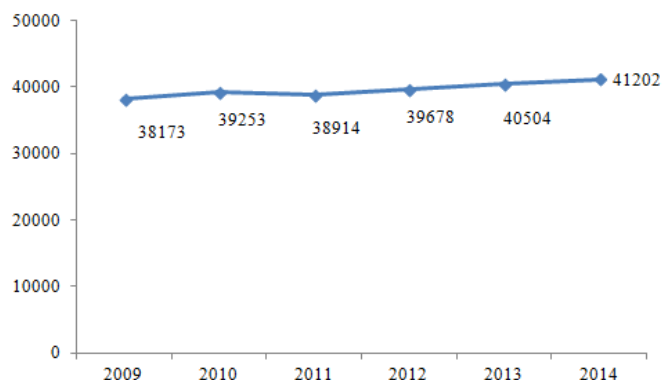
3.1.4 Ľudský potenciál a podmienky pre život v regióne

Táto časť kapitoly sa zaoberá na jednej strane charakteristikou obyvateľstva, ktoré žije na území Malokarpatského regiónu a ďalej vybavenosťou a službami, ktoré majú týmto obyvateľom slúžiť a vytvárať im dobré podmienky pre život. táto oblasť je vo veľkej miere zabezpečovaná samosprávami, a je nutné hľadať cesty ako zabezpečiť ich dostupnosť a kvalitu pre rôzne skupiny obyvateľstva a zároveň ako zvýšiť efektívnosť ich zabezpečovania.

3.1.4.1 Charakteristika obyvateľstva

Demografický vývoj

Pre rozvoj územia je dôležitým aspektom práve obyvateľstvo, ktoré v konečnom dôsledku na jednej strane ponúka pracovnú silu a na druhej strane predstavuje spotrebiteľa služieb, ktoré územie ponúka.

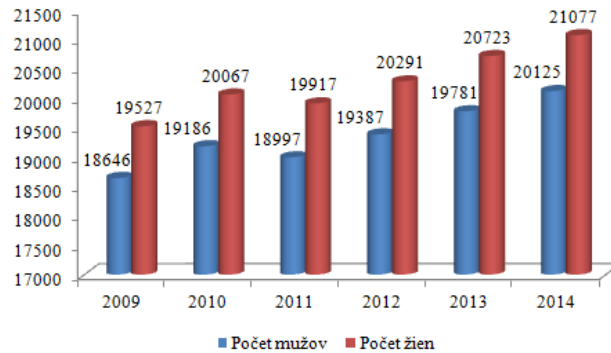

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 21 Vývoj počtu obyvateľov v území v rokoch 2009 – 2014

Z pohľadu demografického územia tvoria predovšetkým malé a stredné obce a stredne veľké mestá. Počas obdobia rokov 2009 – 2014 zaznamenávame kolísavý trend počtu obyvateľov v území. V roku 2010 v území vzrástol počet obyvateľov v porovnaní s rokom predchádzajúcim o 2,83%, no už v roku nasledujúcom mierne poklesol počet obyvateľov v území o 0,86%. Pokles počtu obyvateľov v území je dôsledkom socio – ekonomických zmien v spoločnosti ako aj skutočnosti, že mladí ľudia uprednostňujú kariéru pred zakladaním rodín. Od roku 2012 každoročne narastá počet obyvateľov v území. V konečnom dôsledku v roku 2014 v porovnaní s rokom 2009 vzrástol počet obyvateľov v území o 7,93%. Z výsledkov analýzy vyplýva, že trend nárastu počtu obyvateľov v území bude pokračovať, čo bude v konečnom dôsledku klásť zvýšené nároky na vybavenosť územia sociálnou a technickou infraštruktúrou. Avšak je nutné podotknúť, že blízkosť obcí vzhľadom na hlavné mesto v území prináša so sebou aj negatívny trend a to, že nie všetci obyvatelia sa hlásia na trvalý pobyt v obciach, čo v konečnom dôsledku môže znamenať, že v území žije viac obyvateľov, ako uvádzajú oficiálne štatistiky.

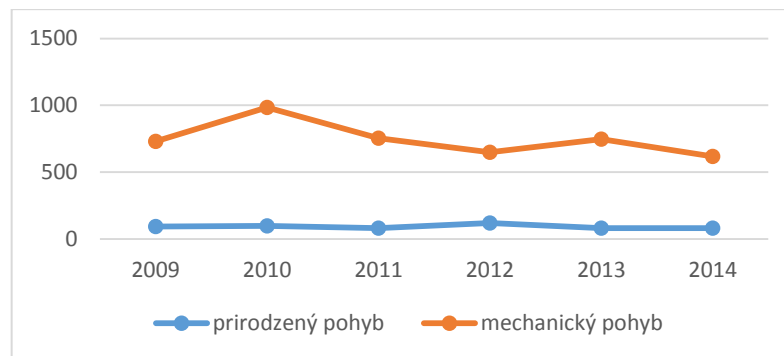
Vývoj hustoty obyvateľov v území kopíruje vývoj počtu obyvateľov v území. V porovnaní rokov 2009 a 2014 došlo iba k nepatrnému zvýšeniu hustoty obyvateľov (nárast predstavoval 7,93%) na 136,19 ob./km².

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 22 Vývoj počtu mužov a žien v území v rokoch 2009 – 2014

V rámci hodnotenia pohlavnej štruktúry v území, vo všetkých analyzovaných rokoch prevláda počet žien nad počtom mužov, v priemere o 900 osôb. S výnimkou roku 2011 narastal počet mužov aj žien v území. Medziročne v počte žien a mužov dochádzalo v území k minimálnym zmenám. V porovnaní rokov 2009 a 2014 sa počet mužov aj žien v území zvýšil (počet mužov o 7,93% a počet žien o 7,94%). Počas obdobia rokov 2009 až 2014 nastali len minimálne zmeny v indexe maskulinity a feminity v území. Index maskulinity vyjadruje počet mužov pripadajúcich na 1000 žien v území. Index feminity vyjadruje počet žien pripadajúcich na 100 mužov v území. V roku 2014 pripadalo v území na 1000 žien pripadalo 955 mužov (index maskulinity) a na 1000 mužov 1047 žien (index feminity).

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 23 Vývoj prirodzeného prírastku a migračného salda v území v rokoch 2009 - 2014

Celkový počet obyvateľov v území je ovplyvnený pohybom obyvateľov. Prirodzený pohyb obyvateľov súvisí s prirodzenou schopnosťou človeka, t.j. reprodukciou. Z analýzy vyplýva, že počas obdobia rokov 2009 – 2014 sa viac detí narodilo ako zomrelo. V roku 2010 v porovnaní s rokom 2009 poklesol počet narodených detí v území o 3,46%. V nasledujúcich dvoch rokoch každoročne narastal počet narodených detí v území. K zmene došlo v roku 2013, kedy opäťovne

poklesol počet narodených v porovnaní s rokom predchádzajúcim. V roku 2014 územie evidovalo 465 narodených detí, čo v porovnaní s rokom 2009 predstavuje 0,65%. Obdobný vývoj zaznamenáva aj ukazovateľ počtu zomrelých v území. V porovnaní rokov 2009 a 2014 došlo v území k nárastu počtu zomrelých o 3,78%.

Ďalším pohybom, ktorý ovplyvňuje celkový počet obyvateľov v území, je mechanický pohyb, ktorý skúma najmä dva javy, imigráciu vyjadrenú cez počet prisťahovaných a emigráciu vyjadrenú cez počet vystťahovaných. Pozitívny trend prisťahovávaní obyvateľov do územia pretrvával počas celého obdobia rokov 2009 – 2014. Najviac obyvateľov sa do územia prisťahovalo v roku 2010, pričom nárast v porovnaní s rokom predchádzajúcim predstavoval 23,62%. V nasledujúcich dvoch rokoch mierne poklesol počet prisťahovaných do územia, avšak od roku 2013 je zaznamenaný opäť pozitívny trend v prisťahovávaní obyvateľov. Napriek pozitívnemu trendu prisťahovávaní obyvateľov do územia, narastal aj počet obyvateľov, ktorí sa z územia odsťahovali, avšak počet vystťahovaných obyvateľov v sledovanom období bol každoročne nižší ako počet prisťahovaných do územia.

V rámci vývoja prirodzeného pohybu a mechanického pohybu v území vyplýva, že územie získavalo počas obdobia rokov 2009 – 2014 viac obyvateľov prostredníctvom prisťahovávaní obyvateľov ako prostredníctvom prirodzeného pohybu.

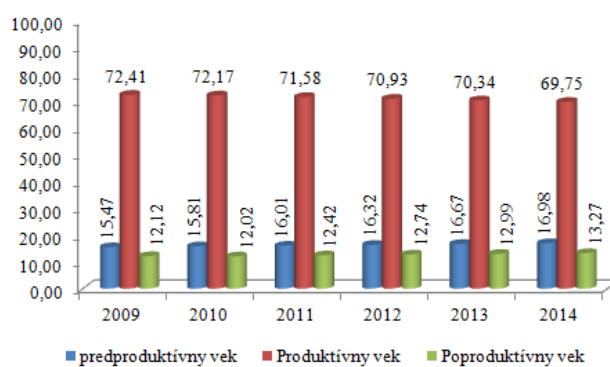
Z analýzy vyplýva, že územie sa ničím nevymyká súčasnému celoslovenskému priebehu demografického vývoja v území – prevláda skôr mechanický pohyb obyvateľov ako prirodzený prírastok obyvateľov v dôsledku socio – ekonomických zmien v Slovenskej republike, ktoré výrazne ovplyvňujú demografické charakteristiky. Tieto počty obyvateľov sú však relatívne, pretože ako už bolo spomenuté vyššie, viaceré obce regiónu zápasia s problémom neprihlasovania sa obyvateľov k trvalému pobytu v obci. Pri súčasnom nastavení legislatívy je nutné hľadať spôsoby, ako motivovať obyvateľov, aby sa k pobytu prihlasovali.

Veková a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Významným ukazovateľom hodnotenia obyvateľstva v území patrí veková štruktúra. Na základe vekovej štruktúry je možné rozdeliť obyvateľov na tri základné vekové skupiny: obyvateľov v predproduktívnom veku (deti od 0-14 rokov veku), obyvateľia v produktívnom veku (muži od 15 do 59 rokov veku a ženy od 15 do 54 rokov veku) a obyvateľia v poproduktívnom veku (muži nad 60 rokov veku a ženy nad 55 rokov veku). Z hľadiska posúdenia vekovej štruktúry je pre rozvoj jednotlivých obcí, ale aj celého územia nutné poznať podiel zastúpenia jednotlivých vekových kategórií na celkovej populácii, nakoľko každá skupina obyvateľov má svoje špecifické potreby a nároky.

Z hľadiska vývoja jednotlivých vekových kategórií v území v priebehu rokov 2009 – 2014 došlo k nárastu podielu predproduktívneho obyvateľstva a k poklesu poproduktívnej zložky obyvateľov. Keďže v území počas sledovaného obdobia môžeme sledovať pozitívny trend vývoja prirodzeného prírastku v konečnom dôsledku sa to prejavilo na náraste predproduktívnej zložky obyvateľov v území. V porovnaní rokov 2009 a 2014 nárast predproduktívnej zložky predstavoval 9,76%. V rámci produktívnej zložky obyvateľov počas sledovaného obdobia došlo iba k nepatrným zmenám. Na vývoj poproduktívnej zložky vplýva predovšetkým skutočnosť, že do územia sa prisťahovávajú predovšetkým mladí ľudia.

Z hľadiska vekovej štruktúry je zloženie obyvateľov územia priaznivé, nakoľko sa zvyšuje predproduktívna zložka obyvateľov, čo dáva predpoklad pre ďalší rozvoj územia.

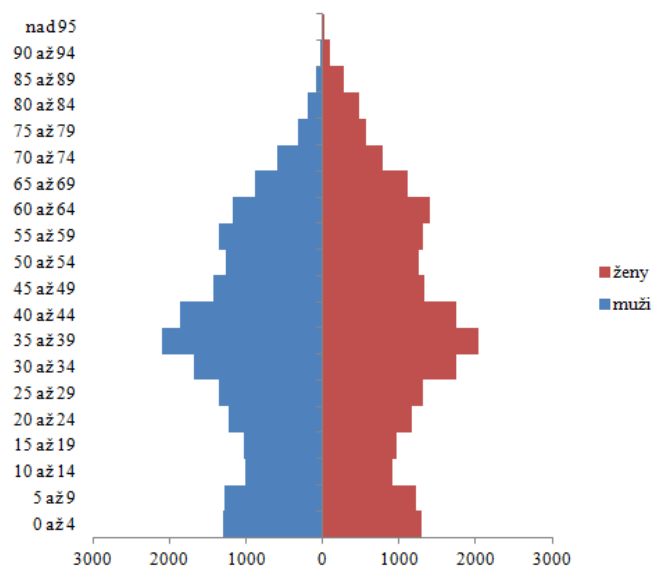

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 24 Vývoj podielu základných vekových skupín v území v rokoch 2009-2014 (v%)

Index starnutia predstavuje podiel poproduktívneho obyvateľstva vo vzťahu k predproduktívnemu obyvateľstvu. Z analýzy rokov 2009 – 2014 vyplýva, že index starnutia je pod hodnotou 100, čo znamená, že prevláda predproduktívna zložka obyvateľov nad poproduktívnou zložkou. Jedná sa o progresívnu vekovú štruktúru, čo znamená, že na 100 obyvateľov predproduktívneho veku pripadalo v roku 2014 78,15 obyvateľov poproduktívneho veku.

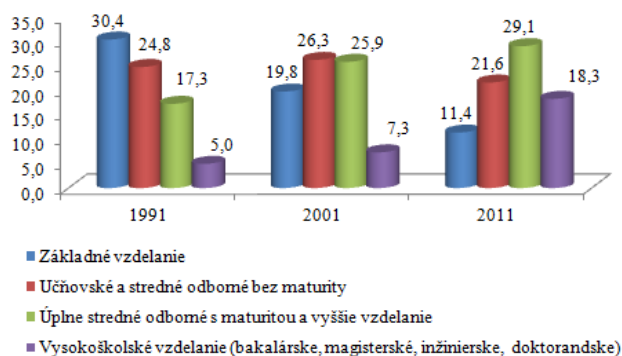
Veková pyramída obyvateľstva v území v roku 2014 mala progresívny charakter, čo znamená, že v porovnaní predproduktívnej a poproduktívnej zložky prevláda zložka predproduktívna. Najviac obyvateľov v území bolo vo veku 35 – 44 rokov. Keďže však narastá prirodzený prírastok a zároveň aj migračné saldo, je vysoká pravdepodobnosť, že progresívny stav vekovej pyramídy bude v území aj naďalej pretrvávajúť.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 25 Veková pyramída obyvateľstva v území v roku 2014

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva delí populáciu podľa výšky dosiahnutého vzdelania. Na základe výšky dosiahnutého vzdelania obyvatelia ovplyvňujú štruktúru výroby, ale aj dynamiku počtosti firiem. Vzdelané obyvateľstvo (na každom stupni) je viac informované, rýchlejšie sa zapája do výrobného procesu, skôr nachádza riešenia aj z krízových situácií, je ochotné meniť zamestnanie. Je rozhodne aktivizujúcim prvkom ekonomického rozvoja nielen obcí a miest, ale aj celého regiónu.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

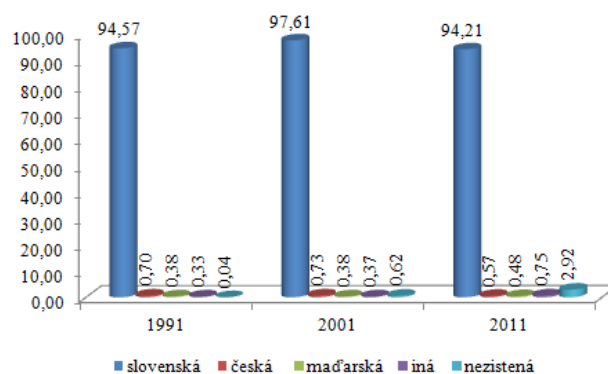
Obrázok 26 Vývoj vzdelanostnej štruktúry obyvateľov v území v rokoch 1991 – 2011 (v %)

Keďže vzdelanostná štruktúra obyvateľov sa sleduje iba v období sčítania obyvateľov hodnotili sme vzdelanostnú štruktúru v období rokov 1991 – 2011. Z analýzy vyplynulo, že počas celého obdobia klesal podiel obyvateľov v území so základným vzdelaním. Podiel obyvateľov s učňovským a stredným odborným vzdelaním bez maturity v roku 2001 v porovnaní síce

mierne vzrástol, no už v roku 2011 poklesol o 17,87%. Výrazne za sledované obdobie vzrástol podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním s maturitou a vyšším vzdelaním (v porovnaní rokov 1991 s rokom 2011 nárast predstavoval o 68,2%. Ešte výraznejšie vzrástol podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním (nárast v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 viac ako 3,5 násobne). Z analýzy vyplýva, že vzdelanostná štruktúra obyvateľov je rozhodne aktivizujúcim prvkom rozvoja územia aj do ďalšieho obdobia.

Národnostná a konfesijná štruktúra obyvateľstva

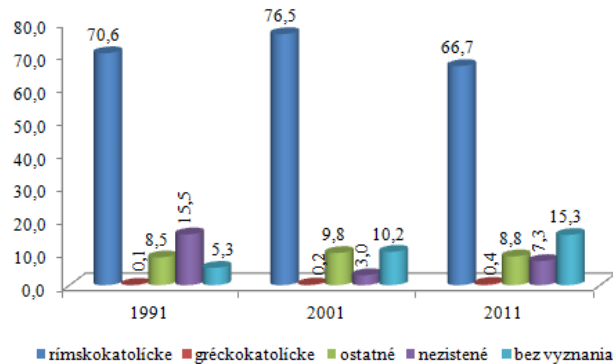
Z hľadiska národnostnej štruktúry nedošlo v území k výraznejším zmenám počas obdobia rokov 1991 – 2011. V území prevláda obyvateľstvo slovenskej národnosti, aj keď v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 minimálne poklesol. Podiel obyvateľov českej národnosti v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 mierne poklesol (pokles predstavoval 18,57%), naopak podiel obyvateľov maďarskej národnosti mierne vzrástol o 26,32%. Mierne vzrástol podiel obyvateľov iných národností (moravskej, rusínkej a pod.) a obyvateľov nezistenej národnosti.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 27 Vývoj národnostnej štruktúry obyvateľov v území v rokoch 1991 – 2011 (v%)

Z hľadiska konfesijnej štruktúry došlo počas obdobia rokov 1991 – 2011 k zmenám. Podiel obyvateľov rímskokatolíckeho vierovyznania poklesol v území v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 o 5,52% a naopak došlo k miernemu nárastu obyvateľov s gréckokatolíckym vierovyznaním 4-násobne. V území došlo v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 aj k miernemu nárastu podielu obyvateľov s ostatnými vierami (najviac sa v území vyskytovala evanjelická cirkev a.v.) – nárast predstavoval 3,53%. Naopak počas sledovaného obdobia klesal podiel obyvateľov s nezisteným vierovyznaním. V území výrazne narastá podiel obyvateľov bez vierovyznania, nárast v roku predstavoval takmer 3 – násobne.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

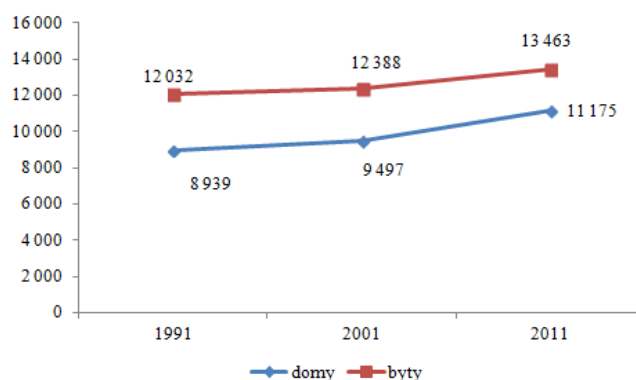
Obrázok 28 Vývoj konfesijnej štruktúry obyvateľov v území v rokoch 1991 – 2011 (v%)

3.1.4.2 Zabezpečenie sociálnej vybavenosti a služieb pre obyvateľstvo

V tejto oblasti majú obce záväzne stanovené kompetencie, ktoré musia svojim obyvateľom poskytovať. Vďaka spolupráci v rámci OZ MR sa vytvára priestor na zefektívnenie a skvalitnenie poskytovaných služieb. Takto môžu hľadať spoločnú cestu, ako zefektívniť poskytované služby a skvalitniť ich tak, aby boli šité na mieru klientovi a dostupné pre všetkých, ktorí danú službu potrebujú.

Domový a bytový fond

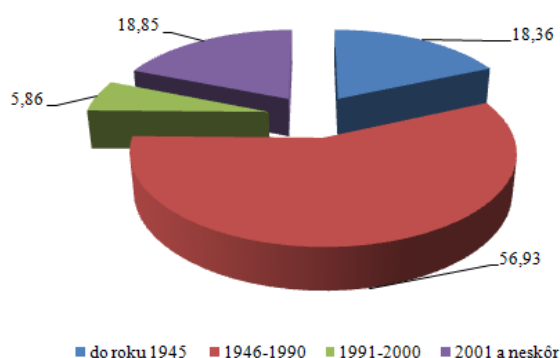
Obdobne ako pri niektorých súčastiach demografického potenciálu aj domový a bytový fond sa sleduje iba v rámci sčítania obyvateľov. V území počas obdobia rokov 1991 – 2011 stúpala počet domov aj bytov. V roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 nárast počtu domov predstavoval 11,89% a nárast počtu domov predstavoval 25,01%. Z analýzy vyplýva, že územie je zaujímavé z pohľadu domovej aj bytovej výstavby. Z hľadiska ďalšieho vývoja je však nutné snažiť sa koordinovať takúto veľkú výstavbu, nakoľko často občianska vybavenosť nestíha sledovať trend výstavby, čím sa znižuje kvalita bývania; mení sa celá urbanistická štruktúra územia, čo ovplyvňuje celkový ráz krajiny a v neposlednom rade sa menia vzťahy v území, komunitné prostredie.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 29 Vývoj počtu domov a bytov v území v období rokov 1991-2011

Z hľadiska výstavby obývaných domov v území prevládajú domy postavené v období rokov 1946 – 1990 (56,93%), takmer rovnaké % domov bolo postavených v území do roku 1945 (18,36%) a po roku 2001 (18,85%). Najmenej obývaných domov bolo postavených v území v období rokov 1991 – 2000. Keďže v území narastá počet obyvateľov je vysoko pravdepodobné, že bude aj v budúcnosti narásť počet domov v území.

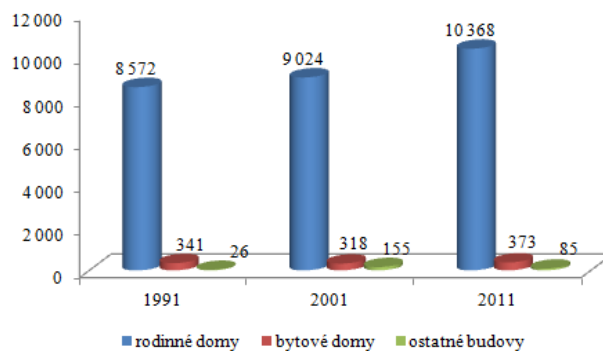
Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 30 Obývané domy podľa roku výstavby v území v roku 2011 (v %)

V rámci domového fondu v území v období rokov 1991 – 2011 sa zvyšoval počet rodinných domov⁷ v území (nárast v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 predstavoval 20,95%). Vývoj počtu bytových domov⁸ mal kolísavý vývoj, kým v roku 2001 v porovnaní s rokom 1991 mierne poklesol, avšak v roku 2011 ich podiel mierne vzrástol. Obdobný vývoj sledujeme aj v rámci ostatných budov.

⁷ Rodinný dom je budova určená na bývanie; môže mať najviac tri samostatné byty, najviac dve nadzemné podlažia a podkrovie

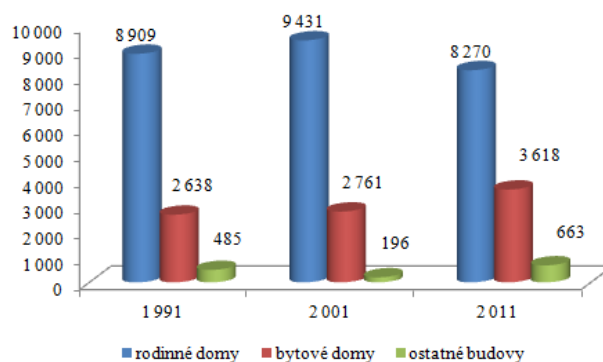
⁸ Bytový dom je budova určená na bývanie, ktorá má štyri a viac bytov prístupných zo spoločnej chodby alebo schodiska. Za bytové domy na účely sčítania sa považovali aj vily nespĺňajúce podmienky rodinného domu.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 31 Vývoj počtu a štruktúry domového fondu v území v období rokov 1991-2011

V rámci hodnotenia bytového fondu je možné sledovať odlišný vývoj ako v prípade domového fondu. Napriek tomu, že územie je prevažne vidieckeho charakteru, pre ktoré je typickejšia domová zástavba než bytová zástavba v rámci hodnotenia počtu bytových domov v území narastá počet bytových domov v území v porovnaní s počtom rodinných domov. Kým počet bytových domov v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 vzrástol o 37,15%, tak počet rodinných domov poklesol o 7,17%. Tento vývoj je dôsledkom aj výstavby v území prostredníctvom developerov v území, ktorí čoraz častejšie v rámci výstavby preferujú bytové domy pred rodinnými domami.

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obrázok 32 Vývoj počtu a štruktúry bytového fondu v území v období rokov 1991-2011

Školstvo

Z hľadiska vzdelávania je územie komplexne pokryté vzdelávacími inštitúciami. V každej obci a mestách sa nachádzajú materské školy. V rámci hodnotenia základných škôl môžeme konštatovať, že vo všetkých mestách sa nachádzajú základné školy a takisto aj vo všetkých obciach s výnimkou obcí Píla a Štefanová. V obciach Dubová, Jablonec, Vinosady, Doľany, Chorvátsky Grob sa nachádzajú základné školy, ktoré poskytujú vzdelávanie iba na I. stupni

(ročníky 1-4). V obci Viničné sa poskytuje vzdelávanie na základnej škole v ročníkoch 1-5. V ostatných obciach a mestách sú plno organizované základné školy. Základné školy majú vytvorené aj školské kluby, ktoré sú určené pre deti I. stupňa vzdelávanie. Okrem to v mestách Modra, Svätý Jur sa nachádza aj Základná umelecká škola. Centrá voľného času sa nachádzajú v mestách a v obci Budmerice. V obci Častá sa nachádza ja Detská ozdravovňa Biela Skala, ktorá prevádzkuje materskú školu aj základnú školu vo svojich priestoroch.

Zdravotníctvo

Z hľadiska poskytovania zdravotných služieb je územie pokryté základnou zdravotnou starostlivosťou, aj napriek skutočnosti, že v obciach Dubová, Píla, Jablonec, Vinosady, Štefanová, Doľany neposkytujú svoje služby žiadny lekári. Obyvatelia týchto obcí dochádzajú za zdravotnou starostlivosťou do okolitých obcí v území. Okrem služieb lekára pre dospelých, ktorý sa nachádza vo všetkých obciach s výnimkou vyššie uvedených obcí, v obciach Báhoň, Budmerice, Častá, Šenkvice, Chorvátsky Grob poskytuje svoje služby aj detský lekár Ambulancia stomatológa sa nachádza v obciach Báhoň, Budmerice, Šenkvice, Chorvátsky Grob a v meste Svätý Jur. Interný lekár poskytuje svoje služby v obciach Slovenský Grob a Chorvátsky Grob. V území pôsobia aj ďalší špecialisti – čeľustný ortopéd – Šenkvice, gynekológ – Budmerice, Svätý Jur, psychiater – Šenkvice, dermatológ, logopéd – Chorvátsky Grob. Lekári ponúkajú svoje služby zväčša v individuálnych priestoroch, no v obciach Budmerice, Častá, Slovenský Grob a v meste Svätý Jur poskytujú svoje služby v rámci zdravotného strediska. Špecifické postavenie v území z hľadiska poskytovania zdravotnej starostlivosti má mesto Modra, v ktorej sa nachádza okrem ambulancií aj nemocnica, ktorá zabezpečuje zdravotnú starostlivosť pre široké okolie.

V obciach Báhoň, Šenkvice, Chorvátsky Grob Budmerice, Častá, Slovenský Grob a v mestách Modra a Svätý Jur sa nachádza aj lekárne.

Sociálna starostlivosť

Spektrum poskytovaných sociálnych služieb závisí od požiadaviek obyvateľov a od veľkosti obcí v území, keďže zabezpečovanie sociálnych služieb prešlo do kompetencií obcí. Z analýzy vyplýva, že vo všetkých obciach s výnimkou obcí Vinosady, Štefanová, Píla a Doľany sa poskytujú sociálne služby pre obyvateľov v území. Obec Doľany neposkytuje sociálne služby, napriek tomu je v obci zabezpečený dovoz stravy pre obyvateľov súkromnou firmou z obce Častá. Obdobne aj obec Vinosady, ktorá poskytuje službu vo forme objednávky a donášky obedov z vývarovne Petra s.r.o. - Modra.

Obce Báhoň, Častá, Vinosady, Slovenský Grob, Vištuk, Šenkvice, Chorvátsky Grob, Svätý Jur zabezpečujú pre svojich obyvateľov donášku stravy.

V obci Báhoň je zriadené zariadenie opatrovateľskej služby pre seniorov a obyvateľov s nepriaznivým zdravotným stavom a Bratislavský samosprávny kraj je zriaďovateľom zariadenia sociálnych služieb na území obce – Domova sociálnych služieb pre dospelých.

V obci Budmerice poskytuje svoje služby Centrum sociálnych služieb. Centrum sociálnych služieb v Budmericiach je kombinované pobytové zariadenie. Zariadenie sociálnych služieb sa nachádza aj v meste Svätý Jur.

Najrozšírenejšou službou v rámci poskytovania sociálnych služieb v území je poskytovanie opatrovateľskej služby. Obce si ju zabezpečujú samostatne - Slovenský Grob, Jablonec, Vištuk, Chorvátsky Grob, Svätý Jur, Viničné, alebo prostredníctvom zmluvných vzťahov – obec Šenkvice zabezpečuje opatrovateľskú službu prostredníctvom Trnavskej arcidiecéznej charity a obec Dubová, Častá prostredníctvom Charity – Modra, n.o.

Obyvateľom s nepriaznivým zdravotným stavom poskytuje starostlivosť aj Agentúra ošetrovateľskej starostlivosti – ADOS ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorú si čiastočne hradia aj obyvatelia z vlastných príjmov v obciach Častá, Chorvátsky Grob.

Mesto Modra poskytuje nielen svojim obyvateľom pomerne komplexnú ponuku sociálnych služieb. Na území mesta svoje služby poskytuje zariadenie opatrovateľskej služby, útulok, zariadenie núdzového bývania, denný stacionár. Okrem toho mesto zabezpečuje opatrovateľskú službu, prepravnú službu a podporné sociálne služby.

3.1.4.3 Zabezpečenie vybavenosti v oblasti technickej infraštruktúry

Napojenosť obcí v území na vodovodnú a kanalizačnú sieť obcí a miest v území, nakladanie s tuhým komunálnym odpadom a napojenosťou na plyn výrazne ovplyvňuje úroveň bývania obyvateľov, ich prevádzkové náklady, ale najmä kvalitu prvkov životného prostredia, jednak znečistenie vody, pôdy a vzduchu, ako aj znečisťovanie prírody napr. nelegálnymi skládkami. Preto aj pre ďalší rozvoj regiónu je nutné zamerať sa aj na túto oblasť.

Vodné hospodárstvo

Všetky obce a mestá v území sú napojené na vodovod, či už v rámci Podhorského skupinového vodovodu, ktorý využíva vodné zdroje – pramene z oblasti Malých Karpát - Modra, Svätý Jur a obce Slovenský Grob, Chorvátsky Grob, Šenkvice, Viničné, Vinosady, Dubová, Častá, Píla, Vištuk, Dol'any, Budmerice, Štefanová. Obec Báhoň má vybudovaný verejný vodovod

napojený vodný zdroj Kalinkovo a dve vlastné studne. Obec Jablonec má vybudovaný verejný vodovod napojený na vlastné studne (2).

Napojenosť jednotlivých obcí na kanalizáciu a ČOV v území je rozdielna. Keďže výstavba kanalizačnej siete a ČOV je finančne vysoko náročná pre obce, zvyšovanie napojenosti domácností na kanalizačnú sieť a ČOV pokračuje iba veľmi pomaly. V obciach Štefanová, Píla, Dol'any, Dubová a Vištuk nie je vybudovaná kanalizácia a ani ČOV. Obce Báhoň a Chorvátsky Grob a mesto Modra sú odkanalizované a majú aj vybudovanú ČOV. V obci Budmerice je vybudovaná kanalizácia iba čiastočne a existujúca ČOV má nedostatočnú kapacitu, nedostatočnú kapacitu ČOV má aj mesto Svätý Jur, ktoré je však kompletne odkanalizované. V obci Častá je kanalizácia vybudovaná iba čiastočne a obec má vybudovanú ČOV. Obce Slovenský Grob a Šenkvice sú čiastočne odkanalizované bez vlastnej ČOV, bez vlastnej ČOV je obec Viničné, ktorá je však kompletne odkanalizovaná. Obec Jablonec nemá kanalizáciu a ČOV je pre dokončením. V obci Vinosady je vybudovaná 1. etapa kanalizácie a ČOV.

Odpadové hospodárstvo

V katastrálnom území obce Dubová sa od roku 2000 nachádza regionálna skládka odpadov - "Skládka odpadov Dubová" pre zvozovú oblasť – okres Pezinok, kde vyvážajú odpad všetky obce z územia s výnimkou obce Slovenský Grob a Báhoň. Tuhý komunálny odpad a drobný stavebný odpad obce Báhoň a Slovenský Grob zberá a následne likviduje prostredníctvom spoločnosti AVE SK odpadové hospodárstvo s.r.o. a odváža na skládku Martin pri Senci.

V katastrálnom území obce Budmerice sa nachádza skládka nebezpečného (chemického) odpadu prevádzkovateľa Istrochem Bratislava a. s. V súčasnosti sa v území separujú tieto zložky odpadov: papier, sklo, plasty, kovy, odevy, nebezpečný odpad, elektroodpad, opotrebované pneumatiky, olovené akumulátory. Nelegálne skládky odpadov v území sú priebežne likvidované. Obce nemajú doposiaľ vybudovanú kompostáreň ani zberné dvory s výnimkou obce Šenkvice a miest Modra a Svätý Jur, ktoré majú k dispozícii vlastný zberný dvor pre separovaný odpad od občanov.

Tuhý komunálny odpad a drobný stavebný odpad v obciach Jablonec, Vištuk, Šenkvice zberá a následne likviduje prostredníctvom spoločnosti ASA Trnava. Zber odpadov v Budmericiach obec realizuje v spolupráci s firmou Hermes Budmerice. Na vývoz komunálneho odpadu uzavreli obce Dubová, Slovenský Grob, Štefanová, Píla a Vinosady zmluvu s firmou Marius Pedersen, a.s. Pezinok. Odvoz komunálneho odpadu je zmluvne zabezpečený a realizujú ho Technické služby mesta Modra pre mesto Modra. Zber v obciach je organizovaný v rôznych intervaloch, no najčastejšie buď 1 krát týždenne alebo 1x za 14 dní.

Plynofikácia

Všetky obce v území sú plynofikované, no napriek tomu niektorí obyvatelia na vykurovanie používajú pevné palivo (drevo, uhlie) a v menšej miere majú domácnosti aj elektrické vykurovanie.

3.2 SWOT analýza

Analýza zdrojov územia Malokarpatského regiónu sa snažila zaznamenať významné fakty, ktoré majú vplyv na ďalší rozvoj územia regiónu. Analýza nebola riešená komplexne, ale zamerala sa na oblasti, na ktoré sa bude ďalej zameriavať aj stratégia. Aj na základe rôznorodosti zdrojov údajov je možné zhodnotiť, že analýza poskytuje potrebný obraz o regióne v oblastiach ktoré budú riešené. Preto SWOT analýza bude rozdelená do oblastí tak, ako bola delená aj analýza zdrojov. Tieto oblasti sa navzájom ovplyvňujú a vytvárajú jednak možnosti ako aj obmedzenia pre ďalší rozvoj.

SWOT analýza vznikla syntézou SWOT analýzy spracovanej na pracovnom stretnutí (10. 10. 2015) k tvorbe stratégie CLLD, údajmi z analýzy zdrojov (kapitola 4.) a z výsledkov ankety realizovanej v území.

Tabuľka č. 2 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Poloha a dostupnosť</i> Blízkosť hlavného mesta (vplyv na zamestnanosť, príležitosti pre ekonomické aktivity, ponuku tovarov a služieb, dostupnosť k inštitúciám, rozvoj cestovného ruchu) Blízkosť regionálnych (Pezinok, Trnava) a nadnárodných pólov rozvoja (Viedeň, Budapešť, Česká republika) Dobrá dopravná dostupnosť Dobr vybudovaná sieť ciest Existencia Integrovaného dopravného systému BSK</p> <p><i>Prírodný, kultúrno-historický a kultúrno-spoločenský potenciál</i> Existencia CHKO Malé Karpaty, lokalít NATURA 2000, biocentra Kráľovská dolina a biokoridoru, prírodných rezervácií (Lindavský les, Aluvínium Gidry, Šúr, Hajdúchy, Jurské horské jazero), Holubyho lesostepy a ďalších prírodných zvláštností a unikátov Malebnosť krajiny Vinohradníctvo a vinárstvo ako kultúrne a historické dedičstvo Existencia Malokarpatskej vínnej cesty Kultúrne a historické pamiatky (hrad Červený kameň, kaštieľ v Budmericiach, kaštieľ vo</p>	<p><i>Poloha a dostupnosť</i> Blízkosť hlavného mesta (urbanistický rozvoj zvyšuje ceny vinohradov, obyvatelia sa neprihlasujú na trvalý pobyt, krátkodobé pobyty bez prespania v regióne) Zaradenosť územia do BSK obmedzuje možnosti čerpania EŠIF Zaťaženosť cestnej siete a tým pádom znižovanie kvality dopravnej dostupnosti, nedostatočné možnosti parkovania Neprepojenie rôznych typov dopravy Nevybudované cyklotrasy, cyklistická infraštruktúra, nenapojenosť existujúcich cyklotrás Nízka kvalita ciest</p> <p><i>Prírodný, kultúrno-historický a kultúrno-spoločenský potenciál</i> Nedostatočná ochrana pred privalovými dažďami a povodňami Existencia zanedbaných vinohradov, nevyužívanie a ich premena na stavebné pozemky Nedostatočná ochrana poľnohospodárskej pôdy pred jej premenou na stavebné účely Nerealizované pozemkové úpravy v celom regióne Pivnice otvorené len na objednávku</p>

<p>Vinosadoch), sakrálné stavby a ďalšie významné stavby (turistická rozhľadňa, papiereň a i.) Špecifická urbanistická štruktúra a architektúra Zachovávanie a rozvoj tradičných remesiel – keramika, majolika (tradičná modranská keramika, ale aj jej kreatívna nadstavba modranska) Množstvo kultúrnych, spoločenských a športových podujatí Dobrá návštevnosť podujatí Pôsobenie umelcov a rozvíjané kreatívne remeslá Aktívne MVO, spolky, združenia</p> <p>Ekonomický potenciál Výnimočná a známa gastronómia Pomerne dobré služby a zamestnanosť Dostatok ubytovacích a stravovacích zariadení v regióne Rozvíjaný cestovný ruch Množstvo firiem (PO a FO) v regióne, rast počtu slobodných povolání</p> <p>Eudský potenciál a podmienky pre život v regióne Nárast počtu obyvateľov, zlepšovanie vekovej a vzdelanostnej štruktúry Zabezpečovanie širokej škály verejných služieb v regióne Napojenosť obcí na vodovod, plyn</p>	<p>Zanedbaný stav niektorých pamiatok a zaujímavostí (letovisko Harmónia a iné) Nekoordinované podujatia v regióne, slabá propagácia a informovanosť o podujatiach Nekvalitne pripravené a manažované projekty</p> <p>Ekonomický potenciál Nedostatočne využité ubytovacie a stravovacie zariadenia Slabá koordinácia a nedostatočná spolupráca aktérov CR Nedostatok kvalitných pracovných príležitostí v regióne Nestálosť vo vývoji fyzických osôb – najmä pokles počtu živnostníkov Nedostatok pracovných príležitostí v regióne a vysoká denná odchádzka za prácou</p> <p>Eudský potenciál a podmienky pre život v regióne Slabý prístup, zapojenie širokej verejnosti o dianie v regióne Zotrvačnosť v konaní – nedostatočne otvorený región pre nové výzvy Prílišný nárast obyvateľstva a nadmerná výstavba v niektorých obciach regiónu Neefektívne poskytované verejné služby s rôznou dostupnosťou v rôznych obciach</p> <p>Nedobudovanosť kanalizácie napojenej na ČOV Existencia ilegálnych skládok</p>
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<p>Poloha a dostupnosť Dobudovanie cyklistických trás Dobudovanie infraštruktúry a služieb pre skvalitnenie integrovaných dopravných systémov Zvýšenie využívania železničnej dopravy</p> <p>Prírodný, kultúrno-historický a kultúrno-spoločenský potenciál Založenie Arboréta Doľany, mini ZOO na hraniciach Budmeríc a Píly, Ochrana a udržiavanie prírodného, kultúrneho a historického dedičstva Realizácia protipovodňových opatrení Realizácia pozemkových úprav Zveľaďovanie kultúrnej krajiny Využitie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu Rozvoj turistiky, cykloturistiky a pod. Obnova letoviska Harmónia Koordinácia a spoločná propagácia kultúrno-spoločenských a športových aktivít, sortovanie podujatí Zlepšenie práce a spolupráce informačných centier Vytvorenie siete turistických atrakcií, informácií o regióne a podujatiach Vytvorenie spoločného infoserverta o podujatiach Rozvoj tradícií, remesiel, umeleckých kreatívnych zručností, aktivít (vytvorenie kreatívneho centra) a ich propagácia</p>	<p>Všeobecné ohrozenia Častá zmena legislatívy Nespolupráca rôznych subjektov (samosprávy, súkromného sektora, mimovládnych inštitúcií a pod.) Nezáujem občanov, MVO a súkromného sektora Podkapitalizovanosť územia a z toho vyplývajúce nedostatočné možnosti pre kľúčové investície Obmedzené možnosti čerpania EŠIF z dôvodu súčasti BSK ako viac rozvinutého regiónu Narušené vzťahy a nevhôľa spolupracovať Nezapájanie sa mladých do diania Nedostatok odborníkov</p> <p>Poloha a dostupnosť Nereflektovanie nadmerného zaťažovania cestnej premávky a nebudovanie napojení, obchvatov, cyklistických trás, infraštruktúry pre integrované dopravné systémy a pod. Neukončené pozemkové úpravy a nevysporiadané vlastnícke vzťahy</p> <p>Prírodný, kultúrno-historický a kultúrno-spoločenský potenciál Chátranie a nevyužívanie vinohradov, ich úbytok na úkor výstavby Narušenie tradičných spôsobov využívania poľnohospodárskej krajiny</p>

<p>Sieťovanie lokálnych MVO a poradenstvo a vzdelávanie pre skvalitnenie a rozširovanie ich činností Vytváranie vlastných schém na podporu MVO</p> <p>Ekonomický potenciál Zameranie sa na rozvoj destinačného manažmentu Tvorba komplexných produktov v CR Vytvorenie regionálnej značky Podpora lokálnych výrobcov a lokálnych produktov a služieb Podpora lokálnych trhov Kordinácia a spolupráca rôznorodých aktérov v CR Rozvoj rôznych druhov cestovného ruchu (vidiecky cestovný ruch, agroturizmus, kongresový, firemný CR a pod.) Vznik oblastnej organizácie cestovného ruchu Udržiavanie a zlepšovanie kvality a služieb poskytovaných v rámci Malokarpatskej vínnej cesty Propagácia vinárstva v regionálnej vinotéke Rozvoj vinohradníctva a vinárstva, jeho modernizácia, zavádzanie inovácií v tejto oblasti Vytváranie spoločných politík samospráv a podpora rozvoja podnikania Vytváranie podmienok pre stabilný rast fyzických osôb, pre vytváranie pracovných miest v regióne so zameraním sa na globálne konkurencieschopné oblasti, využívajúc lokálny potenciál Vzdelávanie a poradenstvo pri príprave a realizácii rozvojových projektov v regióne</p> <p>Eudský potenciál a podmienky pre život v regióne Realizácia aktivít pre posilňovanie komunitného života v regióne Posilnenie komunitného života a hľadanie nových aktívnych ľudí Integrácia novousadlíkov Kordinácia ďalšej výstavby Kordinácia a zefektívnenie poskytovania verejných služieb s ohľadom na ďalší vývoj migrácie Dobudovanie kompletnej technickej infraštruktúry a zabezpečenie jej obnovy a údržby Rozširovanie a zabezpečenie technického riešenia separácie odpadu (zberné dvory a pod.)</p>	<p>Následky privalových dažďov v dôsledku nere realizácie protipovodňových opatrení Neudržiavaná krajina a historicko – urbanistická štruktúra regiónu Zánik tradícií</p> <p>Eudský potenciál a podmienky pre život v regióne Necitliví developeri a nekoordinovaná výstavba Zhoršenie stavu životného prostredia v dôsledku nedobudovania kanalizácie, ČOV</p>
--	--

Prameň: vlastné spracovanie

3.3 Identifikácia potrieb

Na základe SWOT analýzy a výsledkov analýzy je možné identifikovať kľúčové potreby, ktoré Malokarpatský región má. Tieto potreby sú postavené na reálnych možnostiach, ktoré región má a vie ich využiť. Možnosti sú jednak endogénne (teda možnosti vychádzajúce z územia popísané v analýze zdrojov) a ďalej exogénne (možnosti, ktoré prichádzajú do regiónu z vonkajšieho prostredia).

Pre rozvoj Malokarpatského regiónu boli identifikované potreby, ktoré vychádzajú zo SWOT analýzy. Tieto potreby boli prioritizované na základe výsledkov analýz a dotazníkových prieskumov. Následne boli na základe porovnania logicky usporiadané do troch skupín, ktoré sa stali kľúčovými prioritami. Priority vychádzajúce zo SWOT analýzy sú farebne zoradené do jednej z troch kľúčových potrieb.

Tabuľka č. 3.5 Prioritizácia identifikovaných potrieb

Identifikované potreby
1. Zlepšiť prepravnú dostupnosť regiónu, jednak skvalitnením ciest a ďalej hľadaním iných spôsobov prepravy a zvyšovaním kvality dopravných služieb – výsledkom by mal byť skrátený čas prepravy, zvýšená bezpečnosť, zníženie počtu áut na cestách a s tým spojený zlepšený stav niektorých zložiek životného prostredia (hluk, ovzdušie).
2. Koordinovať aktérov cestovného ruchu a rozvíjať ich spoluprácu, aby sa zvýšil príjem z cestovného ruchu v regióne
3. Orientovať sa na destinačný manažment, tvorbu komplexných produktov
4. Podporovať využívanie vinohradov a rozširovať ich využívanie
5. Modernizovať a inovovať vinohradníctvo a vinárstvo s ohľadom na zachovanie špecifickosti vín Malokarpatského regiónu
6. Oprava a údržba pamiatok a stavieb dôležitých pre ich využitie pre cestovný ruch, ich zmapovanie a stanovenie prínosu
7. Rozvoj tradícií, kultúry
8. Spoločná propagácia kultúrnych podujatí
9. Podpora mimovládnych organizácií
10. Budovanie a rozvoj spolupráce
11. Vzdelávanie a poradenstvo
12. Podpora rozvoja podnikania v regióne
13. Tvorba lokálnych produktov a služieb, ich propagácia
14. Zefektívnenie poskytovania služieb verejnou správou
15. Koordinácia výstavby a zvýšenie počtu obyvateľov prihlásených na pobyt v obciach regiónu
16. Zabezpečenie dostatočnej kvality občianskej vybavenosti
17. Opatrenia na zabezpečenie územia pred povodňami
18. Koordinácia výstavby a zachovanie urbanistickej štruktúry
19. Realizácia opatrení na ochranu životného prostredia
20. Odstraňovanie ilegálnych skládok, realizácia opatrení na znižovanie ich tvorby
21. Zvyšovanie separácie odpadu

Prameň: vlastné spracovanie

Keď sa tieto potreby pri existujúcich možnostiach naplnia, Malokarpatský región dosiahne udržateľný rozvoj. Na základe analýzy zdrojov boli potreby rozdelené do troch kľúčových oblastí – ekonomickej, sociálnej a environmentálnej. Tieto sú zastúpené jednotlivými kľúčovými potrebami pre ďalší rozvoj vzhľadom na situáciu v regióne, ako i možnosti

prichádzajúce zvonka. Preto sa tieto potreby stávajú prioritnými oblasťami pre ďalší rozvoj regiónu a nich bude postavená celá stratégia Malokarpatského regiónu.

1. potreba: Využívanie potenciálu regiónu pre hospodársky rozvoj regiónu.

Prvou identifikovanou potrebou je lepšie využívanie potenciálu, ktorý región má, pre zabezpečenie hospodárskeho rozvoja regiónu. Malokarpatský región je známy Malokarpatskou vínnou cestou, tradičnou gastronómiou, špecifickým krajinným rázom (Malé Karpaty, vinohrady), pamiatkami (hrad Červený kameň, Budmerický kaštieľ a i.), podujatiami. K tomu má vytvorenú aj základňu služieb v cestovnom ruchu (najmä ubytovacie a stravovacie zariadenia, informačné centrá). Chýba však hlbšia spolupráca a koordinový prístup založený na princípoch destinačného manažmentu. Malokarpatský región je síce známy (je jedným zo strednodobých subregiónov definovaných v Regionalizácii cestovného ruchu SR, 2004), ale cestovný ruch stále nie je dostatočne rozvinutý, práve kvôli nedostatočnej spoločnej koordinácii, propagácii, absencii rôznych komplexných produktov CR. Súčasný programový obdobia prináša možnosti pre využitie potenciálu v tejto oblasti a využitie prostriedkov z EŠIF práve na podporu rozvoja cestovného ruchu založeného na lokálnom potenciáli. K tomu samozrejme patrí aj podpora tradičných ekonomických činností, remesiel, lokálnych produktov a služieb.

Blízkosť Bratislavy však vytvára aj ďalšie príležitosti pre ekonomický rozvoj a zvýšenie samostatnosti regiónu z pohľadu zamestnanosti, ponuky tovarov a služieb. Región je dostupný a zároveň stále ponúka lacnejšie nehnuteľnosti ako hlavné mesto. To sa dá využiť na rozvoj podnikania v území a vytváranie pracovných príležitostí. Aby boli financie využité efektívne, je potrebné sa zamerať na tie podnikateľské činnosti, ktoré sú flexibilné, inovatívne a dokážu tak konkurovať aj na širších trhoch ako len tých regionálnych alebo lokálnych, pretože tu je predpoklad, že budú stabilne rásť.

2. potreba: Zabezpečenie dobrého života pre obyvateľov regiónu

Táto potreba vyplýva zo situácie v oblasti bývania, prisťahovania sa obyvateľov do regiónu a potrieb s tým spojeným. Blízkosť Bratislavy vplýva aj na migráciu v regióne, kde sa zvyšuje počet obyvateľov, najmä v dôsledku prisťahovania sa obyvateľov. V niektorých častiach regiónu však dochádza k masovej výstavbe, čo ovplyvňuje následne kvalitu bývania v regióne. Nedostatočná kvalita ciest, dopravných systémov a služieb spôsobuje preťaženosť ciest a zhoršovanie kvality dostupnosti, životného prostredia (hluk, vibrácie, znečistený vzduch). Spolu s výstavbou je spojené aj zaberanie väčšej plochy, často na úkor poľnohospodárskej

plochy, príp. vinogradov, ktoré sa prestávajú obhospodarovať; ďalej so vznikom ilegálnych skládok odpadu; či so zmenami v urbanistickej štruktúre (čo úzko súvisí s treťou potrebou). V neposlednom rade prísťahovanie sa nových obyvateľov prináša zvýšené náklady na zabezpečenie verejných služieb (vzdelávacích, zdravotných, sociálnych) ako i komerčných, často spojených so zhoršujúcou sa dostupnosťou v dôsledku nadmerného dopytu po službách; a zvýšené náklady so zabezpečením občianskej vybavenosti (často na úkor kvality). Takisto sa vyvíjajú a pretvárajú vzťahy medzi obyvateľmi, pozitívne ovplyvňujú rozvoj kultúrno-spoločenských aktivít, možnosti sebarealizácie a nových podnetov. Preto sa región v ďalšom období zameriava na riešenie tejto oblasti.

3. potreba: Zachovanie prírodnej a kultúrnej krajiny

Nakoľko má Malokarpatský región svoj špecifický krajinný ráz (Malé Karpaty, na ktorých úpätí sa rozprestierajú vinice a vinárske obce), je potrebné ho zachovať a vytvárať podmienky na to, aby sa ďalej rozvíjal. Nadmerná výstavba, prírodné aspekty a zásahy človeka však túto krajinu pretvárajú a menia. Tieto zmeny sa nedajú zastaviť, ale je možné ich koordinovane ovplyvňovať. Ako bolo spomínané v druhej potrebe, výstavba ovplyvňuje napr. zmenu využívania pôdy. Pokiaľ nie je výstavba urbanisticky korigovaná, dochádza k nežiaducemu pretváraniu vinohradníckej krajiny na prímestskú krajinu.

Tretia potreba je úzko spojená a s prvou potrebou, a to potrebou využívať potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Ako vyplýva z analýzy zdrojov, región je bohatý na kultúrne a historické pamiatky a zaujímavosti. Udržiavanie a zveľaďovanie týchto stavieb si však vyžaduje neustále investície. Tiež je potrebné rozvíjať spoluprácu, aby sa správne určil prínos pre celý región.

Krajinný ráz však v Malokarpatskom regióne v posledných rokoch opäť významne ohrozujú aj prívalové dažde, ktorých výsledkom sú bleskové povodne a zosuvy pôdy. Je potrebné preto v regióne realizovať protipovodňové opatrenia, aby sa zvýšila bezpečnosť a znížili sa náklady na odstraňovanie škôd.

4 STRATEGICKÝ RÁMEC

Malokarpatský región zakladá svoju činnosť na vzájomnej dôvere a spolupráci v oblastiach, ktoré celému regiónu prinesú udržateľný rozvoj hospodárstva najmä v oblasti cestovného ruchu založeného na tradícii regiónu a na využití zdrojov, ktoré územie má; zvýšenú kvalitu bývania v regióne spojenú s občianskou vybavenosťou ako i možnosťami pre sebarealizáciu; a ďalej zabezpečia udržateľný rozvoj krajinného rázu regiónu. Spoločným úsilím dosiahnu vyvážený

rozvoj založený na využití endogénných zdrojov s pomocou exogénných zdrojov. Tento exogénno-endogénny prístup využíva aj prístup LEADER, ktorého filozofiou sa OZ Malokarpatský región riadi.

Stratégia vychádza z historického zamerania regiónu a potenciálu regiónu (Malé Karpaty, prírodný potenciál, mnohé historické a kultúrne pamiatky, podujatia, remeslá, tvorivé činnosti), ktoré pretrváva dodnes, a to sú hospodárske činnosti spojené s vinohradníctvom, vinárstvom, obhospodarovaním pôdy a lesov (vinárstvo, gastronómia, cestovný ruch, keramika). Rozvoj je v posledných rokoch výrazne ovplyvnený blízkosťou Bratislavy, a to ja v pozitívnom (zamestnanosť, ponuka tovarov a služieb, prísťahovávanie sa obyvateľov do regiónu a zlepšovanie vekovej a vzdelanostnej štruktúry, obohacovanie komunitného života) aj negatívnom (úbytok poľnohospodárskej pôdy, vinogradov, nadmerná výstavba meniaci urbanizačnú štruktúru, dopravná zaťaženosť, nedostatočné služby, občianska vybavenosť, meniace sa vzťahy a vidiecky spôsob života) smere. Takže celý ďalší rozvoj a zameranie stratégie vyplýva z týchto kľúčových faktorov. Stratégia sa zameriava diverzifikáciu ekonomických činností a najmä na cestovný ruch; a to na vínnu a gastro- turistiku, ale aj hľadanie možností pre ďalšie formy cestovného ruchu, ktoré by mohli zviditeľniť región a priniesť ekonomickú samostatnosť. Ďalej sa stratégia zameriava na oblasť spojenú s atraktivitou regiónu, prejavujúcou sa v prísťahovávaní nových obyvateľov, čo vytvára nové výzvy a potreby regiónu; ako je zabezpečenie služieb, občianskej vybavenosti, väčší tlak na životné prostredie, dopravnú dostupnosť a na udržanie vidieckeho krajinného rázu a využitie pôdy. Na tieto oblasti poukazuje aj analýza zdrojov a následne SWOT analýza a analýza potrieb. Stratégia vychádza z identifikácie potrieb, z ktorých hierarchie vyplynuli 3 kľúčové oblasti, ktorými sa bude stratégia zaoberať – v oblasti ekonomickej, sociálnej a environmentálnej. Podľa týchto potrieb boli definované prioritné oblasti, a to:

Tento strategický cieľ bude naplnený realizáciou aktivít v 3 prioritných oblastiach:

- Prioritná oblasť 1: Diverzifikácia ekonomických činností
- Prioritná oblasť 2: Kvalitný život obyvateľov Malokarpatského regiónu
- Prioritná oblasť 3: Prírodná a kultúrna krajina

Európska únia si stanovila v stratégii Európa 2020 za cieľ dosiahnutie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu prostredníctvom 5 cieľov zameraných na zamestnanosť; výskum, vývoj a inovácie; zmeny klímy a energie; vzdelávanie a chudobu a sociálne vylúčenie. Navrhnutá stratégia Malokarpatského regiónu sa zameriava na oblasť vytvárania pracovných

miest, sociálnu inklúziu, podporu zavádzania inovácií a na udržateľný rozvoj, čím prispeje k napĺňaniu stratégie Európa 2020.

Slovenská republika podpísala Partnerskú dohodu, podľa ktorej sa SR bude v rokoch 2014 – 2020 zameriavať na 5 národných priorít, ktoré sa zameriavajú na podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie; trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov, infraštruktúru pre hospodársky rast a zamestnanosť; rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce a na modernú a profesionálnu verejnú správu. Stratégia CLLD Malokarpatského regiónu korešponduje s týmito cieľmi a prispeje k ich napĺňaniu. Partnerská dohoda SR sa realizuje prostredníctvom operačných programov. Na niektoré z nich stratégia nadväzuje, a to najmä na Program rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2020 (PRV) a Integrovaný regionálny operačný program (IROP).

PRV sleduje 3 strategické ciele, ktoré stratégie OZ Malokarpatský región reflektuje. Prvý cieľ Posilnenie konkurencieschopnosti pôdohospodárskeho regiónu je napĺňaný najmä v rámci prvej a tretej priority – prvá priorita sa zameriava na využitie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu spojeného s vinohradníctvom a vinárstvom, čo sú poľnohospodárske odvetvia, s gastronómiou, ktorá priamo súvisí s poľnohospodárstvom, s výrobou predajom lokálnych produktov a služieb, ktoré sú tiež prepojené na pôdohospodárstvo. Ďalej sa priorita v druhom špecifickom ciele zameriava na rozvoj podnikania založenom na inovatívnych riešeniach, flexibilného a konkurencieschopného aj za hranicami regiónu. Neobmedzuje sa na špecifické odvetvia, a zaraďuje sa sem aj pôdohospodársky sektor. V rámci tretej priority, prvého špecifického cieľa bude cieľ napĺňaný opatreniami zameranými na podporu udržiavania a obhospodarovania vinohradov.

K druhému strategickému cieľu Udržateľný manažment prírodných zdrojov a prispôsobovanie sa klimatickým zmenám prispieva najmä tretia priorita zameraná na ochranu a zveľaďovanie prírodnej a kultúrnej krajiny. Prvá priorita sa zameriava na manažovanie prírodnej krajiny a udržanie krajinného rázu.

Vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržania pracovných miest sa snaží región najmä aktivitami v prvej a druhej prioritě, ale aj v tretej prioritě. Prvá priorita si dáva za cieľ vytvárať pracovné miesta v regióne, aby sa obmedzila odchádzka z regiónu a zvýšila sa dostupnosť tovarov a služieb. Zároveň sa tým sleduje aj zvyšovanie ekonomickej samostatnosti regiónu. Rozvoj komunít je predmetom druhej priority, ktorá sa zameriava na rozvoj ľudských zdrojov, komunity, posilňovania kvality ich bývania na vidieku, aby nedochádzalo k zhoršovaniu kvality bývania ako i kvality životného prostredia.

Vyvážený územný rozvoj je aj cieľom tretieho špecifického cieľa tretej priority, ktorá sa zameriava na zachovanie vidieckeho rázu obcí regiónu.

IROP sa vo svojej piatej prioritě, ktorá je určená pre prístup LEADER, orientuje na trh práce v miestnom kontexte a na rozvoj a rast pracovných miest na vidieku bez ohľadu na odvetvie.

Ciele stanovené v piatej prioritě sa snaží naplňať aj stratégia CLLD, a to najmä:

- zlepšenie využívania ekonomického potenciálu vidieckych oblastí prostredníctvom reštrukturalizácie vidieckej ekonomiky a zavádzania inovácií,
 - tvorba pracovných miest a hospodárskeho rastu,
 - vznik nových komunitných služieb a podnikov,
 - zlepšenie zamestnateľnosti a prístupu k novým formám podnikania a novým pracovným miestam,
 - zvýšenie kvality života vo vidieckych regiónoch;
 - rozvoj mestsko-vidieckych vzťahov;
 - rozvoj verejných služieb.
- } Priorita 1: Diverzifikácia ekonomických činností
- } Priorita 2: Kvalitný život obyvateľov Malokarpatského regiónu

4.1 Definovanie vízie a strategického cieľa

Stratégia vychádza z podmienok identifikovaných pri analýze zdrojov a z identifikovaných potrieb. Vízia predstavuje spoločnú predstavu o tom, ako by mal región vyzerat' v dlhodobom horizonte, je to ideálna predstava, ktorú sa budeme snažiť naplniť nastavenou stratégiou. Následne strategický rámec predstavuje strategický cieľ, ktorý sa dosiahne naplnením špecifických cieľov v jednotlivých prioritných oblastiach. Špecifické ciele odrážajú konkrétne ciele v jednotlivých oblastiach, na ktoré sa bude región zameriavat' vo svojej ďalšej činnosti. Špecifické ciele sú naplňané opatreniami, ktoré sa budú realizovat' jednak z PRV a IROP, ale aj z ďalších programov a zdrojov.

VÍZIA:

„Spojíme sily pre rozvoj nášho regiónu. Zrealizujeme dobré nápady pre lepší život na vidieku.“ Malokarpatský región je regiónom známym a často navštevovaným vďaka krásnej a udržiavanej prírodnej a kultúrnej krajine, vínu, gastronómii, tradičným produktom, pohostinnosti a dobrosrdečnosti ľudí a vďaka unikátnej kultúre. Život v regióne poskytuje svojim obyvateľom mnoho príležitostí pre rozvoj svojich zručností a čo najlepšie využitie svojho potenciálu, či už v zamestnaní alebo vo voľnom čase.

Efektívne zabezpečované služby a kvalitná komplexná občianska vybavenosť sú dostupné pre všetkých obyvateľov, kvalitne zabezpečujú rôznorodé potreby jednotlivcov, čím sa región stáva atraktívnym pre bývanie. Atraktivita regiónu priťahuje nových obyvateľov a nové aktivity v regióne, ktoré udržateľným a citlivým spôsobom dopĺňajú krajinný ráz. Región efektívne a šetrne využíva svoje zdroje a rozvíja hospodárstvo založené na využívaní miestneho potenciálu a tradícií, zároveň však konkurencieschopné aj mimo regiónu. Udržateľný spôsob využívania krajiny a zdrojov zabezpečuje vysokú kvalitu jednotlivých zložiek životného prostredia.

STRATEGICKÝ CIEĽ:

Na princípoch spolupráce a partnerstva do roku 2023 zabezpečiť udržateľný socio-ekonomický rozvoj v Malokarpatskom regióne šetrným a efektívnym využívaním potenciálu územia (ľudského, prírodného, kultúrneho, historického, ekonomického), rozvojom cestovného ruchu a ďalších ekonomických činností; zatriktívniť región a zabezpečiť dobré a bezpečné podmienky pre život obyvateľov a ich rozvoj investíciami do oblasti občianskej vybavenosti, do skvalitnenia a zefektívnenia služieb a do životného prostredia.

Strategický cieľ odráža výsledky analýzy zhrnuté vo SWOT analýze – Malokarpatský región má silný kultúrny a prírodný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, zároveň je v blízkosti hlavného mesta, čo výrazne ovplyvňuje aj rozvoj v tomto regióne – či už nízkou nezamestnanosťou, rastom počtu obyvateľov, ale aj úbytkom poľnohospodárskej pôdy na úkor novej výstavby, zaťažením životného prostredia v dôsledku zvýšenej dopravy a pod. Z toho vyplývajú aj príležitosti, na ktorých je vystavaný aj strategický cieľ. Strategický cieľ vychádza z naplnenia špecifických cieľov a preto reaguje na všetky potreby.

4.2 Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení

Priorita 1: Diverzifikácia ekonomických činností

Prioritná oblasť odráža výsledky analýzy a identifikácie potrieb, kde boli potreby spojené do kľúčovej potreby 1. Využívanie potenciálu regiónu pre hospodársky rozvoj regiónu. Ekonomický rozvoj sa v Malokarpatskom regióne bude rozvíjať jednak v oblasti cestovného ruchu a ďalej v ďalších ekonomických oblastiach, so zameraním sa na tradičné pôdohospodárske odvetvia a na iné odvetvia. Blízosť Bratislavy umožňuje rýchlejšiu difúziu inovácií do Malokarpatského regiónu, čo región chce využiť. Cieľom je zvyšovanie kvalitných a stabilných pracovných príležitostí v regióne, zvyšovanie ponuky tovarov a služieb a príjmu v regióne. Zároveň sa aktivitami, hlavne v oblasti cestovného ruchu, región zviditeľní.

Špecifický cieľ 1.1: Využitie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu so zameraním sa na miestne zdroje a tradície

Cestovný ruch by sa mal v Malokarpatsku rozvíjať na základe miestnych zdrojov a tradícií (teda víno, gastro, lokálne remeslá, produkty, umelci, pamiatky, príroda ..). Nejde len úzko o rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, ale aj o iné formy (napr. kongresový, aktívny – rekreačný či športový, agroturizmus, kultúrno-poznávací a pod.). Cestovný ruch naštartovaný či už Malokarpatskou vínnou cestou, alebo gastroturizmom za husacinou, je potrebné naďalej rozvíjať, ale posunúť zameranie cestovného ruchu z produktu (víno, husacina) na destináciu – Malokarpatský región. A tu je nevyhnutné hlavne **koordinovať** a **sieťovať** všetkých, ktorí realizujú svoju činnosť v tejto oblasti a ktorých sa týka rozvoj cestovného ruchu v Malokarpatsku. Toho sa týka aj tvorba komplexných produktov CR, ktoré sú založené práve na spolupráci a koordinácii. Na druhej strane však je potrebné podporiť subjekty, ktoré sú do rozvoja cestovného ruchu zapojené (podnikatelia, neziskový sektor poskytujúcich produkty či služby, ale aj verejný sektor, ktorý často ovplyvňuje podmienky, lokalizačné predpoklady, a poskytuje určité zázemie).

V rámci tohto cieľa budú podporované aktivity rozvíjajúce realizačné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu založenom na princípoch destinačného manažmentu, partnerstva a spolupráce.

Špecifický cieľ rieši potreby:

2. Koordinovať aktérov cestovného ruchu a rozvíjať ich spoluprácu, aby sa zvýšil príjem z cestovného ruchu v regióne
3. Orientovať sa na destinačný manažment, tvorbu komplexných produktov
5. Modernizovať a inovovať vinohradníctvo a vinárstvo s ohľadom na zachovanie špecifickosti vín Malokarpatského regiónu

Prispieva k špecifickému cieľu 5.1.1 a k fokusovým oblastiam PRV 2B, 6B

Špecifický cieľ 1.2: Podpora rozvoja ekonomických činností v regióne

Okrem rozvoja cestovného ruchu sú v regióne rozvíjané aj ďalšie ekonomické činnosti, ktoré prispievajú k rastu lokálnej zamestnanosti (aj vďaka blízkosti Bratislavy a nižšej cene nehnuteľností ako v Bratislave). Preto by sa na tieto aktivity nemalo zabudnúť a pokiaľ je to možné, podporiť rozvoj podnikania, ale s tým, že budú podporované činnosti a podniky, ktoré by mohli významne prispieť k zviditeľneniu Malokarpatského regiónu nielen v regionálnom či

národnom kontexte, ale aj nadnárodnom kontexte. To bude možné len vďaka podpore **inovatívnych a kreatívnych myšlienok**, ktoré môžu byť ďalej rozvíjané a realizované.

Špecifický cieľ rieši potreby:

5. Modernizovať a inovovať vinohradníctvo a vinárstvo s ohľadom na zachovanie špecifickosti vín Malokarpatského regiónu
 12. Podpora rozvoja podnikania v regióne
 13. Tvorba lokálnych produktov a služieb, ich propagácia
- Prispieva k špecifickému cieľu 5.1.1 a k fokusovým oblastiam PRV 2A, 3A, 6A, 1A, 2B, 6B.

Priorita 2: Kvalitný život obyvateľov Malokarpatského regiónu

Daná priorita vychádza z identifikovanej kľúčovej potreby Zabezpečenie dobrého života pre obyvateľov regiónu. Týka sa zabezpečenia podmienok pre kvalitný život obyvateľov v regióne so zabezpečenou občianskou vybavenosťou a dostupnými a kvalitnými službami. Zároveň si za cieľ dáva aj vytváranie priestoru pre sebarealizáciu obyvateľov a ich rozvoj.

Špecifický cieľ 2.1: Vytvoriť možnosti pre zefektívnenie verejných služieb

Malokarpatský región tvoria obce, ktoré majú svoje špecifické problémy, niektoré s masívnou a nekoordinovanou výstavbou, iné naopak s problémom nízkeho počtu obyvateľov. V oblasti svojich kompetencií však často zápasia s rovnakými problémami a vynakladajú nemalé prostriedky na zabezpečenie všetkých kompetencií v dostatočnej kvalite a dostupnosti pre svojich obyvateľov. Aj v tejto oblasti, ako aj v špecifickom ciele 1.1, by však **koordináciou, spoluprácou a sieťovaním** mohlo dôjsť k výraznému zefektívneniu poskytovania verejných služieb a zabezpečovaniu kompetencií. Je však nutné v tejto oblasti tak, ako v špecifickom ciele 1.2, dať priestor **inovatívnym a možno netradičným** riešeniam. Takže by sa projekty mohli zamerať na **spoločné riešenie efektívnosti poskytovania verejných služieb a produktov svojim občanom**.

Špecifický cieľ rieši potreby:

1. Zlepšiť prepravnú dostupnosť regiónu, jednak skvalitnením ciest a ďalej hľadaním iných spôsobov prepravy a zvyšovaním kvality dopravných služieb – výsledkom by mal byť skrátený čas prepravy, zvýšená bezpečnosť, zníženie počtu áut na cestách a s tým spojený zlepšený stav niektorých zložiek životného prostredia (hluk, ovzdušie).
11. Vzdelávanie a poradenstvo
14. Zefektívnenie poskytovania služieb verejnou správou

15. Koordinácia výstavby a zvýšenie počtu obyvateľov prihlásených na pobyt v obciach regiónu

16. Zabezpečenie dostatočnej kvality občianskej vybavenosti

Prispieva k špecifickému cieľu 5.1.1 a k fokusovým oblastiam PRV6B.

Špecifický cieľ 2.2: Komunitný, kultúrno-spoločenský, športový život

Pokiaľ majú byť zachované tradície a rozvíjaná kultúra, ktorá bude vábiť aj návštevníkov, je potrebné sa zamerať na oblasť vytvárania príjemnej atmosféry a určitého *genius locci* (ducha miesta), ktoré je vo významnej ovplyvnenej vzťahmi medzi obyvateľmi v obci, ich možnosťami pre seberealizáciu a ich rozvoj, trávenie voľného času a celkovo komunitného života. Častým problémom, s ktorým sa stretávame, je pasivita väčšiny obyvateľov, ich nezáujem o veci verejné. Samozrejme nie je možné očakávať, že všetci budú aktívni, ale čo je dôležité, je potrebné sa sústrediť na určité skupiny, ktoré môžu byť kritické do budúcnosti – tu by sme mohli zaradiť v prvom rade skupinu mladých, pretože pokiaľ sa u nich nebude pestovať pocit lokálpatriotizmu, komunitnej zodpovednosti a príslušnosti k obci, región o nich príde. Druhým rizikom sú zase vzťahy medzi novo- a staro-usadlíkmi, kde často vzniká veľké pnutie, ktoré tiež môže v budúcnosti zabrzdiť akýkoľvek rozvoj. Každý má inú skúsenosť a iné predstavy, ktoré treba veľmi diplomaticky vedieť sklbiť a dať možnosť rozvinúť. A ďalšiu významnú skupinu obyvateľov tiež tvoria seniori, ktorí budú vo väčšine obcí pribúdať, a títo majú svoje špecifické nároky a potreby, na druhej strane však majú aj skúsenosti, voľný čas, čo je možné využiť. Kultúrno-spoločenský a športový život napomáha teda seberealizácii a rozvoju komunitného života, ale je nevyhnutnou súčasťou aj lokalizačných predpokladov pre rozvoj cestovného ruchu, ako aj možnosťou, ako zviditeľniť Malokarpatský región a pozitívne ho propagovať mimo hraníc regiónu. Zase však, malo by byť zvažované, ktoré aktivity a ako budú podporované. Často obce každý rok dotujú tieto činnosti vo svojich obciach bez toho, aby sa pozreli aj na výsledky, či na rozvíjané aktivity a ich efekt pre ďalší rozvoj celej komunity. Preto by bolo vhodné rozmyšľať aj nad tým, čo a ako by malo byť podporované. Príkladom môže byť obec Hrušov (okres Veľký Krtíš, známy možno cez Hontiansku parádu), ktorá namiesto každoročných príspevkov jednotlivým organizáciám sa rozhodla, že založí grantový systém a každá organizácia môže dostať podporu len na základe pripravených projektov, ktoré realizuje. Teda prerozdelenie obecných dotácií na základe výsledku a efektu pre celú komunitu. Tento systém priniesol aj ďalší vedľajší, ale veľmi podstatný efekt, že organizácie sa naučili týmto spôsobom hľadať financie aj inde, z externých zdrojov a stali sa koniec koncov nezávislejšie.

Špecifický cieľ rieši potreby:

8. Spoločná propagácia kultúrnych podujatí
9. Podpora mimovládnych organizácií
10. Budovanie a rozvoj spolupráce
11. Vzdelávanie a poradenstvo

Prispieva k špecifickému cieľu 5.1.1 a k fokusovým oblastiam PRV 6B.

Priorita 3: Prírodná a kultúrna krajina

Tretia priorita vychádza z tretej kľúčovej potreby, a to Zachovania prírodnej a kultúrnej krajiny, ktorá je nevyhnutná tak pre napĺňanie prvej ako i druhej priority. Týka sa jednak zabezpečenia kvalitného životného prostredia, ale aj ochrany a vhodného využívania prírodného, kultúrneho a historického dedičstva, ktoré okrem toho, že vytvára prírodnú a kultúrnu krajiny, tiež predstavuje lokalizačné predpoklady nevyhnutné pre rozvoj cestovného ruchu. Zároveň priorita rieši potrebu v podobe zvýšenej imigrácie do regiónu spojenej s výstavbou a zmenou urbanistickej štruktúry.

Špecifický cieľ 3.1: Údržba a ochrana krajinného rázu

Územie Malokarpatského regiónu má svoje prírodné špecifiká. Tieto na jednej strane vytvárajú predpoklady pre spokojný život a pre rozvoj cestovného ruchu, ale na druhej strane vytvárajú aj určité hrozby (napr. v prípade prírodných katastrof, akými sú povodne), resp. nestaraním sa o prírodnú krajinu prináša hrozbu, že sa táto krajina nenávratne zmení a stratí svoj potenciál (zanedbané vinohrady z dôvodu nezaujmu o pestovanie viniča, či vidiny vyššej ceny za stavebný pozemok). Preto je nutné, aby sa Malokarpatský región zaoberal aj touto oblasťou a venoval sa aktivitám, ktoré tieto hrozby eliminujú. Pričom riešenia zase nie sú jednoduché, ale skôr je to beh na dlhé trate (hlavne, čo sa týka vinohradov – ako presvedčiť majiteľov, aby sa radšej začali starať o svoj vinohrad, príp. aby dovolili niekomu, aby sa staral o vinohrad a mali z toho úžitok viacerí...).

Špecifický cieľ rieši potreby:

4. Podporovať využívanie vinohradov a rozširovať ich využívanie
17. Opatrenia na zabezpečenie územia pred povodňami
19. Realizácia opatrení na ochranu životného prostredia
20. Odstraňovanie ilegálnych skládok, realizácia opatrení na znižovanie ich tvorby
21. Zvyšovanie separácie odpadu

Prispieva k špecifickému cieľu 5.1.1 a k fokusovým oblastiam PRV 4C, 6B.

Špecifický cieľ 3.2: Údržba, ochrana a zveľad'ovanie prírodného, kultúrneho a historického dedičstva

Aby mohol byť cestovný ruch rozvíjaný, musia byť rozvíjané aj tzv. lokalizačné predpoklady. Tieto zahŕňajú v podstate to, čo môžeme nájsť v regióne a využiť ako atrakciu, takže najmä prírodné a kultúrne dedičstvo, ale aj nehmotné tradície, folklór, kultúrne akcie, zaujímavé osobnosti a pod. Je potrebné sa zamerať na to, aby sa tieto atraktivity správnym spôsobom udržiavali, využívali a rozvíjali. Sú nevyhnutnou súčasťou komplexných produktov CR a v podstate „telom“ destinačného manažmentu. Tiež však treba myslieť na to, aký efekt budú mať investície, často vysoké, pre celý región.

Špecifický cieľ rieši potreby:

6. Oprava a údržba pamiatok a stavieb dôležitých pre ich využitie pre cestovný ruch, ich zmapovanie a stanovenie prínosu
7. Rozvoj tradícií, kultúry
9. Podpora mimovládnych organizácií

Prispieva k špecifickému cieľu 5.1.1 a k fokusovým oblastiam PRV 6B.

Špecifický cieľ 3.3: Zachovanie vidieckeho rázu obcí a miest Malokarpatska

Tak ako bolo popísané v špecifickom ciele 2.2, genius locci nie je tvorený len atmosférou vytvorenou dobrými vzťahmi a spokojnými občanmi, ale aj tým, ako obec vyzerá. A to sa významne týka obcí Malokarpatského regiónu, ktoré sa na jednej strane hrdia vinárskou a vinohradníckou atmosférou, na druhej strane rýchlo strácajú tradičnú architektúru neodborne koordinovanými aktivitami (či už sú to úpravy verejných priestranstiev v mestskom štýle, alebo výstavba súkromných domov v rôznych štýloch bez snahy zachovať určitý jednotný ráz, prípadne developerské projekty, ktoré vôbec nehľadajú na špecifika prostredia). Je pravda, že narušenie tradičnej architektúry, pochádza ešte z minulého režimu, kedy sa takýto urbanizmus považoval za spiatocnícky, ale problém je ten, že takéto myslenie väčšinou pretrváva. Pokiaľ si obce chcú naozaj zachovať vidiecky ráz, a nielen ho deklarovať, je potrebné potom naozaj odborne a koordinovane riešiť urbanistický rozvoj.

Špecifický cieľ rieši potrebu č. 18 Koordinácia výstavby a zachovanie urbanistickej štruktúry.

Prispieva k špecifickému cieľu 5.1.1 a k fokusovým oblastiam PRV 6B.

Priorita 4: Zabezpečenie chodu OZ Malokarpatský región

Priorita 4 je prierezovou prioritou a zmyslom tejto priority je najmä zabezpečiť úspešnú implementáciu predchádzajúcich priorít.

Špecifický cieľ 4.1: Zabezpečiť všetky úkony spojené s úspešnou implementáciou stratégie CLLD a s budovaním partnerstva

Cieľom je vďaka vybudovaniu kancelárie MAS a financovania jej prevádzky, propagovaním aktivít MAS a Leader-a, informovaním, oživovaním stratégie dosiahnuť naplnenie jednotlivých priorít a následne strategického cieľa tak, aby sa najmä partnerstvo etablovalo v povedomí verejnosti a aby bolo zabezpečené jeho ďalšie fungovanie a rozvoj v Malokarpatskom regióne.

4.3 Súhrn strategického rámca

Tabuľka č. 3 Súhrnný prehľad strategického rámca

Vízia
<p>„<i>Spojíme sily pre rozvoj nášho regiónu. Zrealizujeme dobré nápady pre lepší život na vidieku.</i>“ Malokarpatský región je regiónom známym a často navštevovaným vďaka krásnej a udržiavanej prírodnej a kultúrnej krajine, vínu, gastronómii, tradičným produktom, pohostinnosti a dobrosrdečnosti ľudí a vďaka unikátnej kultúre. Život v regióne poskytuje svojim obyvateľom mnoho príležitostí pre rozvoj svojich zručností a čo najlepšie využitie svojho potenciálu, či už v zamestnaní alebo vo voľnom čase. Efektívne zabezpečené služby a kvalitná komplexná občianska vybavenosť sú dostupné pre všetkých obyvateľov, kvalitne zabezpečujú rôznorodé potreby jednotlivcov, čím sa región stáva atraktívnym pre bývanie. Atraktivita regiónu priťahuje nových obyvateľov a nové aktivity v regióne, ktoré udržateľným a citlivým spôsobom dopĺňajú krajinný ráz. Región efektívne a šetrne využíva svoje zdroje a rozvíja hospodárstvo založené na využívaní miestneho potenciálu a tradícií, zároveň však konkurencieschopné aj mimo regiónu. Udržateľný spôsob využívania krajiny a zdrojov zabezpečuje vysokú kvalitu jednotlivých zložiek životného prostredia.</p>
Strategický cieľ
<p>Na princípoch spolupráce a partnerstva do roku 2023 zabezpečiť udržateľný socio-ekonomický rozvoj v Malokarpatskom regióne šetrným a efektívnym využívaním potenciálu územia (ľudského, prírodného, kultúrneho, historického, ekonomického), rozvojom cestovného ruchu a ďalších ekonomických činností; zatriktívniť región a zabezpečiť dobré</p>

a bezpečné podmienky pre život obyvateľov a ich rozvoj investíciami do oblasti občianskej vybavenosti, do skvalitnenia a zefektívnenia služieb a do životného prostredia.

Priorita 1: Diverzifikácia ekonomických činností

Špecifický cieľ 1.1: Využitie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu so zameraním sa na miestne zdroje a tradície

Opatrenia PRV:	Opatrenia IROP:	Iné opatrenia:
<p>6.4. – Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností</p> <p>7.5. – Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie</p> <p>8.5. – Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov</p> <p>16.3 spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh</p> <p>19.3. – Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny</p>	<p>5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií</p> <p>5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach</p>	<p>Nie sú</p>

Špecifický cieľ 1.2: Podpora rozvoja ekonomických činností v regióne		
<p>Opatrenia PRV:</p> <p>4.2 Podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov</p> <p>1.2 Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie</p> <p>6.3. – Pomoc pre malého podnikateľa v živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výrobe</p> <p>7.4. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry</p> <p>16.3 spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh</p>	<p>Opatrenia IROP:</p> <p>Nie sú</p>	<p>Iné opatrenia:</p> <p>Nie sú</p>
Priorita 2: Kvalitný život obyvateľov Malokarpatského regiónu		
Špecifický cieľ 2.1: Vytvoriť možnosti pre zefektívnenie verejných služieb		

<p>Opatrenia PRV: 7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie</p>	<p>Opatrenia IROP: 5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach</p>	<p>Iné opatrenia: Nie sú</p>
<p>Špecifický cieľ 2.2: Komunitný, kultúrno-spoločenský, športový život</p>		
<p>Opatrenia PRV: 7.4. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry 19.3. – Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny</p>	<p>Opatrenia IROP: Nie sú</p>	<p>Iné opatrenia: Podpora kultúrnych a spoločenských aktivít</p>
<p>Priorita 3: Prírodná a kultúrna krajina</p>		
<p>Špecifický cieľ 3.1: Údržba a ochrana krajinného rázu</p>		
<p>Opatrenia PRV: 7.4. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane</p>	<p>Opatrenia IROP: Nie sú</p>	<p>Iné opatrenia: Nie sú</p>

voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry		
Špecifický cieľ 3.2: Údržba, ochrana a zveľad'ovanie prírodného, kultúrneho a historického dedičstva		
<p>Opatrenia PRV:</p> <p>7.5. – Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie</p> <p>7.6 podpora na štúdie/investície, ktoré súvisia s udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním kultúrneho a prírodného dedičstva obcí, vidieckych krajinných oblastí a lokalít s vysokou prírodnou hodnotou vrátane súvisiacich sociálno-ekonomických hľadísk, ako aj opatrení v oblasti environmentálnej osvedy</p>	<p>Opatrenia IROP:</p> <p>Nie sú</p>	<p>Iné opatrenia:</p> <p>Zveľad'ovanie prírodného, kultúrneho a historického dedičstva</p>
Špecifický cieľ 3.3: Zachovanie vidieckeho rázu obcí a miest Malokarpatska		
<p>Opatrenia PRV:</p> <p>7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie</p>	<p>Opatrenia IROP:</p> <p>Nie sú</p>	<p>Iné opatrenia:</p> <p>Nie sú</p>

7.6 podpora na štúdie/investície, ktoré súvisia s udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním kultúrneho a prírodného dedičstva obcí, vidieckych krajinných oblastí a lokalít s vysokou prírodnou hodnotou vrátane súvisiacich sociálno-ekonomických hľadísk, ako aj opatrení v oblasti environmentálnej osvetvy		
Priorita 4: Zabezpečenie chodu OZ Malokarpatský región		
Špecifický cieľ 4.1: Zabezpečiť všetky úkony spojené s úspešnou implementáciou stratégie CLLD a s budovaním partnerstva		
Opatrenia PRV: 19.4. – Podpora na prevádzkové náklady a oživenie	Opatrenia IROP: Nie sú	Iné opatrenia: Nie sú

4.4 Integrované znaky stratégie CLLD

Stratégia CLLD Malokarpatského regiónu vznikla ako vyústenie a rozšírenie dlhodobej spolupráce rôznych sektorov. Vinohradníci, vinári spolu s poskytovateľmi služieb v cestovnom ruchu rozvíjajú cestovný ruch aj vďaka podpore obcí, kultúrnych inštitúcií a tretieho sektora. Malokarpatská vínna cesta sa stala známou, ale takisto otvára nové výzvy pre celý región, akými sú využiteľnosť jej potenciálu v meniacich sa podmienkach, zabezpečenie väčšej ekonomickej samostatnosti a vyššej zamestnanosti v regióne, zmena vzťahov a obyvateľstva vplyvom vysokého prisťahovávania sa do určitých obcí. Partnerstvo a spolupráca je kľúčovou pre úspešnosť stratégie, v regióne partnerstvo funguje dlhodobo, ale nie je dokonalé. Integrácia zahŕňa aj tieto dva pojmy a tieto sú kľúčové pre realizáciu integračných aktivít.

V rámci stratégie sú nastavené opatrenia a aktivity, ktoré vyplynuli z plánovacích procesov pri tvorbe stratégie, ktoré majú integračný charakter. Partnerstvo pomáha hľadať odpovede na otázky ako riešiť viaceré potreby v území, čím sa vytvára synergický efekt. Tento prepája rôzne

aktivity, akými sú spoločná regionálna značka, ktorú chce OZ vytvoriť, aby mohlo podporiť lokálnych výrobcov, alebo regionálna vína pivnica, či spoločný projekt na kúpu technológie pre efektívnejšiu výrobu vína (technológiu by mohli využívať všetci vinári), spoločný infoservert, ktorý by prepájal informácie o jednotlivých podujatiach v celom regióne ako aj o poskytovateľoch služieb v CR a o pamiatkach, zaujímavostiach a pod. Tento infoservert by poskytoval informačnú základňu pre všetky informačné centrá existujúce v území. Ďalším príkladom integračných aktivít je vytvorenie spoločnej IT podpory pre samosprávy pre efektívnejšie poskytovanie služieb a snaha niektoré kompetencie realizovať spoločne. Stratégia plánuje aj realizáciu aktivít na integráciu novousadlíkov do regiónu. Títo môžu mať veľký prínos pre región svojimi skúsenosťami, nápadmi môžu priniesť nový pohľad do rozvoja regiónu.

V regióne vzniká v súčasnom období oblastná organizácia cestovného ruchu, ktorá tiež prepája rôzne subjekty v rámci oblasti cestovného ruchu. V Malokarpatskom regióne existuje určitá história v integrovaní rôznych subjektov a aktivít a predkladaná stratégia tieto integračné prvky posilní a rozvinie tak, aby bol zabezpečený synergický efekt.

4.5 Inovatívne znaky stratégie CLLD

Inovatívne znaky stratégie sa prejavujú vo viacerých aktivitách a procesoch:

1. Inovatívny charakter má už proces tvorby partnerstva, keďže také široké spektrum aktérov sa v regióne za účelom všeobecného rozvoja nestretlo. Malokarpatská vína cesta dokázala prepojiť viacerých aktérov, hlavne v oblasti cestovného ruchu. Mikroregión Červený kameň dlhodobo rozvíjal spoluprácu medzi obcami, ale až so založením OZ Malokarpatský región sa začala viesť širšia diskusia medzi veľmi rôznorodými aktérmi, ktorí sa za iných okolností nestretávajú.
2. Proces tvorby stratégie bol inovatívny z pohľadu pracovných stretnutí, na ktorých sa prepojili rôzne sektory a výsledkom boli inovatívne návrhy do stratégie.
3. Stratégia sa najmä snaží zmeniť doterajší prístup k realizovaným aktivitám, kde chýba prepojenosť aktérov a aktivít. Vidieť to napr. na ubytovacích zariadeniach, ktorých je v regióne dostatok, ale nie sú dostatočne využívané, alebo problém, že v regióne nie sú pivnice otvorené kedykoľvek, príp. na zavolanie. Malokarpatský región má významný potenciál, ale tým, že sa nevyužíva koordinovane, nerozvíja a dostatočne a nedokáže čeliť novým výzvam. Z tohto pohľadu je stratégia inovatívna.
4. Stratégia sa orientuje na realizáciu integrovaných projektov a aktivít (teda aktivít prepájajúcich rôzne sektory), čo je v území inovatívne, ale taktiež podporuje inovatívne

projekty, ktoré budú realizované v území (napr. regionálna značka, ktorá v území chýba; spoločný IT systém pre samosprávy a spoločné politiky samospráv pre zabezpečenie kompetencií; vytvorenie spoločného infoservera, virtuálneho turistického sprievodcu; kreatívneho centra)

5. Špecifické ciele 1.1 a 1.2 sa priamo orientujú na projekty podporujúcich zavádzanie inovácií v produkcii rôznych sektorov, a to nielen zavádzanie inovácií vyvinutých mimo regiónu, ale aj inovácií, ktoré sa vyvinú priamo v regióne. Príkladom inovatívneho prístupu sú plánované projekty v rámci opatrení 4.2, či 16.3 – spoločné projekty vinárov pre zníženie výrobných nákladov a budovanie spolupráce, alebo už spomínané projekty regionálnej značky, projekty v oblasti cestovného ruchu, ktoré sú nové v regióne a novátorské.
6. V neposlednom rade je inovatívnym znakom aj vytváranie pracovných miest a zvyšovanie lokálnej zamestnanosti, v rámci stratégie sa plánuje vytvoriť 10 pracovných miest.

5 IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC

5.1 Popis riadiaceho a implementačného procesu

Pre úspešnú realizáciu stratégie je nutné nastaviť implementačný rámec, ktorý určuje spôsob, ako majú byť stanovené ciele naplnené. Táto časť upresňuje inštitucionálne a organizačné zabezpečenie implementácie stratégie. Ciele, priority aj jednotlivé opatrenia sa naplňajú prostredníctvom projektov. Preto je nutné stanoviť si konkrétne aktivity, ktoré sa musia zrealizovať. Tieto aktivity sú rozpracované v akčnom pláne. Implementácia stratégie sa bude pravidelne vyhodnocovať na základe monitorovacích indikátorov. Proces implementácie je nižšie popísaný. Dôležitým aspektom je stanovenie zodpovedných orgánov za jednotlivé úlohy implementácie čím sa vyhneme možným komplikáciám pri implementácii stratégie. Jednotlivé orgány a ich úlohy sú popísané v ďalšej časti a upravuje ich Systém riadenia CLLD 2014 – 2020 v platnom znení.

5.1.1 Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS

OZ Malokarpatský región má nasledovné orgány:

Najvyšší orgán (členská schôdza)

Výkonný orgán (rada)

Výberová komisia

Monitorovací výbor

Štatutárny orgán (predseda)

Kontrolný orgán (Revízná komisia)

Schéma organizačnej štruktúry sa nachádza v Prílohe č. 7 k stratégii CLLD. Nižšie sú popísané kompetencie jednotlivých orgánov.

Najvyšší orgán (členská schôdza)

Najvyšší orgán združenia je tvorený zo všetkých členov združenia, pričom pomer hlasovacích práv každej záujmovej skupiny nesmie byť vyšší ako 49%. Najvyšší orgán vykonáva úlohy a činnosti v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení

- a) schvaľuje stanovky, ich zmeny a doplnky; pričom na zmenu stanov musí byť prítomná 2/3 väčšina všetkých členov
- b) schvaľuje plán činnosti a výročnú správu;
- c) schvaľuje rozpočet a správu o hospodárení;
- d) volí a odvoláva členov výkonného orgánu, predsedu združenia a kontrolný orgán;
- e) schvaľuje stratégiu CLLD a jej aktualizáciu;
- f) rozhoduje o zániku združenia zlúčením s iným občianskym združením alebo dobrovoľným rozpustením. V prípade, ak dôjde k zániku občianskeho združenia rozpustením alebo zlúčením s iným občianskym združením počas doby platnosti zmluvy o poskytnutí NFP na chod MAS, občianske združenie je povinné vrátiť čerpané finančné prostriedky z EPFRV resp. EFRR;
- g) a iné v súlade so stratégiou CLLD

Členskú schôdzu zvoláva rada združenia najmenej raz ročne písomnou pozvánkou, vo forme doporučenej zásielky na adresu každého člena združenia, najmenej 15 dní pred dňom jej konania, ktorá musí obsahovať čas a miesto konania členskej schôdze a uvedenie programu členskej schôdze. Zmena programu členskej schôdze je možná iba na základe súhlasu nadpolovičnej väčšiny členov združenia, zúčastnených na členskej schôdzi.

Členskú schôdzu je rada združenia povinná zvoliť vždy, keď o to požiadajú členovia predstavujúci aspoň 30 % všetkých hlasov, písomnou žiadosťou s uvedením veci, ktorá má byť na členskej schôdzi prerokovaná.

Členská schôdza je uznášaniaschopná, ak sú prítomní členovia, ktorí majú nadpolovičnú väčšinu všetkých hlasov, t. j. viac ako 50% všetkých hlasov (bez ohľadu na príslušnosť k záujmovým skupinám). Členská schôdza rozhoduje hlasovaním, pri čom každý člen

združenia má jeden hlas. Rozhodovanie členskej schôdze je platné, pokiaľ bolo prijaté minimálne 50% hlasmi prítomných členov združenia. Na prijatie rozhodnutia je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných členov MAS (bez ohľadu na príslušnosť k záujmovým skupinám). Pri hlasovaní o voľbe a odvolaní členov rady združenia, zmene stanov združenia, o dobrovoľnom rozpustení združenia alebo jeho zlúčením s iným združením je k platnosti rozhodnutia potrebný súhlas 3/5 hlasov všetkých prítomných členov združenia.

Členská schôdza združenia rozhoduje aj o:

- a) počte členov v orgánoch združenia, ktorý je vždy nepárny,
- e) schvaľuje organizačný poriadok,
- f) schvaľuje rokovací poriadok členskej schôdze,
- h) schvaľuje účtovnú uzávierku a výročnú správu za uplynulý kalendárny rok,
- k) stanovuje výšku, spôsob a termín úhrady členských príspevkov,
- l) rozhoduje o účasti združenia v iných profesijných alebo záujmových organizáciách a volí do nich svojich zástupcov,
- m) schvaľuje správu o činnosti kontrolného orgánu,
- n) všetkých ďalších otázkach týkajúcich sa združenia, ktoré nie sú stanovami alebo rozhodnutím členskej schôdze vyhradené inému orgánu združenia,
- o) ďalšom, stanovenom v stratégii CLLD.

V prípade rovnosti hlasov sa vykoná nové hlasovanie. V prípade rovnosti hlasov aj v druhom hlasovaní sa návrh považuje za neprijatý.

Z rokovania zasadnutia najvyššieho orgánu sa vyhotoví zápisnica, ktorá musí obsahovať: dátum, miesto konania, program, prijaté rozhodnutia s uvedením výsledkov hlasovania k jednotlivým bodom programu a námietok účastníkov a záverečné uznesenie a prezenčnú listinu, ktorá tvorí prílohu zápisnice. Zápisnica je sprístupnená všetkým členom najneskôr do 14 dní od konania zasadnutia. Zápisnicu z jednania členskej schôdze podpisuje predseda a aspoň 1 overovateľ z členov združenia.

Výkonný orgán (rada)

Výkonný orgán je za svoju činnosť zodpovedný najvyššiemu orgánu a vykonáva úlohy a činnosti v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení, ako aj v súlade so stanovami a internými vykonávacími predpismi MAS. V rámci svojich kompetencií vykonáva nasledovné činnosti:

- a) riadi činnosť združenia v období medzi zasadnutiami najvyššieho orgánu;

- b) zvoláva a obsahovo pripravuje rokovanie najvyššieho orgánu a pripravuje základné materiály na tieto rokovania;
- c) zodpovedá za vypracovanie a implementáciu stratégie CLLD a jej aktualizáciu;
- d) schvaľuje interné riadiace dokumenty, ich zmeny a doplnky;
- e) schvaľuje prijatie nových členov;
- f) zriadi výberovú komisiu
- g) zriadi monitorovací výbor MAS;
- h) menuje manažéra MAS;
- i) volí a odvoláva členov výberovej komisie MAS a schvaľuje je štatút,
- j) a iné stanovené v stratégii CLLD.

Členská základňa výkonného orgánu musí byť zastúpená každou záujmovou skupinou.

Výkonný orgán zriadi svoju Kanceláriu na zabezpečenie spravovania verejných prostriedkov ako aj manažovanie činnosti MAS a realizáciu úloh združenia. Na čele Kancelárie je manažér MAS menovaný výkonným orgánom. Manažér MAS je povinný zúčastňovať sa zasadnutí výkonného orgánu s hlasom poradným. Kancelária pracuje na základe pracovného a organizačného poriadku schváleného výkonným orgánom. Administratívu a realizáciu úloh združenia zabezpečuje manažér MAS a ostatní zamestnanci MAS, ktorí môžu byť členmi len najvyššieho orgánu.

Osoby s funkciou manažéra MAS môžu túto funkciu vykonávať max. pre dve MAS podľa príslušnosti jednotlivých fondov v rámci chodu MAS.

Kvalifikačné predpoklady manažéra MAS (získané vzdelanie a odborná prax) sa preukazuje profesijným životopisom a inými kópiami dokladov o vzdelaní, príp. ďalšími kópiami relevantných certifikátov (len kópie bez úradného overenia). Manažér MAS sa v priebehu fungovania MAS môže meniť po podmienkou, že budú zachované požiadavky na výber manažéra MAS uvedené v stratégii CLLD, ktoré budú uvedené v zmluve o NFP.

Rada má 7 členov volených členskou schôdzou z členov združenia na obdobie 5 rokov. Tvoria ju predseda, podpredseda a členovia. Opakovaná voľba člena rady je možná. Predsedu, podpredsedu a členov rady výkonného výboru volí členská schôdza. Aj v tomto prípade platí pravidlo 1.3. Ustanovenia, a to že žiadna záujmová skupina nemá viac ako 49 % hlasovacích práv.

Rada je uznášaniaschopná, ak sú prítomní členovia s nadpolovičnou väčšinou hlasov. Rozhodnutie je prijaté, ak zaň hlasujú prítomní členovia s nadpolovičnou väčšinou hlasov. V prípade rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu rady.

Mandát člena rady končí uplynutím funkčného obdobia, odstúpením člena alebo jeho odvolaním členskou schôdzou.

Zakladajúci výkonný výbor združenia tvoria:

Stanislav Jablonovský, Hlavná 279, 900 89 Častá

Radovan Mičunek, Píla č. 113, 900 89 Píla

Ludovít Ružička, Zámocká 47, 900 90 Dubová

Rada je o svojej činnosti povinná informovať členov združenia. Rada zašle zápisnicu z rokovania členom združenia do 10 dní od zasadnutia rady.

Výberová komisia

Výberová komisia MAS v zmysle všeobecného nariadenia vykonáva výber ŽoNFP podľa poradia ich prínosu k plneniu cieľov a zámerov stratégie CLLD a stanovuje výšku podpory.

S cieľom naplnenia podmienok výberová komisia vykonáva úlohy a činnosti v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení, v rámci PRV SR 2014 – 2020 vykonáva nasledujúce činnosti:

- a) Zabezpečí proces posúdenia projektových zámerov (ak relevantné) / odborného hodnotenia ŽoNFP;
- b) Posudzuje splnenie podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve;
- c) Prideluje body jednotlivým projektovým zámerom (ak relevantné)
- d) Stanoví poradie ŽoNFP od najvyššie umiestnenej ŽoNFP spĺňajúcej všetky podmienky poskytnutia príspevku po najnižšie umiestnenie ŽoNFP spĺňajúcej všetky podmienky poskytnutia príspevku prostredníctvom ITMS2014+ (ak relevantné) a to na základe výsledkov odborného hodnotenia;
- e) Vykonáva výber projektových zámerov (ak relevantné) ŽoNFP;
- f) Navrhne PPA pre jednotlivé ŽoNFP vydanie príslušného rozhodnutia (rozhodnutie o schválení / neschválení ŽoNFP, rozhodnutie o zastavení konania) podľa zákona o príspevku EŠIF,
- g) Schvaľuje / odporúča, resp. neschvaľuje / neodporúča vydanie hodnotiacej správy pre projektové zámery (ak relevantné);
- h) Vypracuje záverečnú správu výzvy projektového zámeru / ŽoNFP v rámci PRV SR 2014 – 2020 ;
 - a) Stanovuje výšku podpory NFP pre jednotlivé ŽoNFP;

Výberová komisia je v rámci IROP menovaná iba v prípade rovnakého počtu bodov predmetnej výzvy. Výberová komisia aplikuje rozlišovacie hodnotiace kritéria a stanoví poradie ŽoPr od najvyššie umiestnenej ŽoPr (ktorá najvyššou mierou napĺňa ciele stratégie CLLD) spĺňajúcej

všetky podmienky poskytnutia príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoPr spĺňajúcu všetky podmienky poskytnutia príspevku. V prípade, kedy výberová komisia aplikuje rozlišovacie kritéria, vypracuje protokol o výbere ŽoPr, s uvedením výšky odporúčaného príspevku, poradia ŽoPr a zoznamu ŽoPr odporúčaných na neschválenie.

Výberová komisia má minimálne troch členov. Počet členov musí byť vždy nepárny. MAS môže okrem riadnych členov menovať aj náhradníkov členov výberovej komisie.

Spôsob voľby/odvolania, výber členov výberovej komisie MAS a vykonávané činnosti musia byť stanovené v stratégii CLLD.

Člen výberovej komisie nemusí pôsobiť (mať trvalé, prípadne prechodné bydlisko, sídlo alebo prevádzku) v území MAS. Pre jednu výzvu bude stanovená jedna výberová komisia.

Výkonný orgán MAS menuje vždy novú výberovú komisiu pre každú výzvu na predkladanie projektových zámerov / ŽoNFP / ŽoPr, pričom jednotliví členovia sa môžu opakovať. V rámci jednej výzvy môže byť menovaná len jedna výberová komisia na celú výzvu, výnimkou môže byť len výmena členov z opodstatnených dôvodov. Opodstatnenými dôvodmi sú najmä konflikt záujmov, úmrtie člena výberovej komisie, jeho dlhodobá pracovná neschopnosť alebo nečinnosť a pod.

Členstvo vo výberovej komisii je nezlučiteľné s členstvom vo výkonnom orgáne, kontrolnom orgáne, monitorovacom výbore združenia a s funkciou štatutárneho orgánu MAS.

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor MAS je orgánom, ktorý vykonáva najmä vyhodnotenie výstupov a výsledkov a monitorovanie realizácie projektov v rámci stratégie CLLD, pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu za ročné obdobie a pod. v zmysle ustanovení Systému riadenia CLLD v platnom znení. Monitorovací výbor MAS na svojom prvom zasadnutí stanoví rozsah činnosti. Rozsah činnosti Monitorovacieho výboru MAS podlieha schváleniu Výkonným orgánom. Členstvo v monitorovacom výbore MAS je nezlučiteľné s členstvom vo Výkonnom orgáne združenia.

Štatutárny orgán

Štatutárny orgán združenia vystupuje v mene MAS navonok a podpisuje zmluvy.

Vo vzťahu k PRV SR 2014 – 2020 predkladá na PPA záverečnú správu z Výzvy na predkladanie projektového zámeru (pri uplatnení dvojkolového systému) / ŽoNFP .

Vo vzťahu k IROP predkladá na RO pre IROP Protokol o výbere Žiadosti o príspevok z IROP

Štatutárny orgán vykonáva úlohy a činnosti v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení, napríklad aj tieto činnosti:

- a) zvoláva a vedie zasadnutia rady,
- b) rozhoduje o všetkých záležitostiach združenia pokiaľ nie sú tieto stanovami vyhradené iným orgánom združenia,
- c) riadi činnosť združenia,
- d) kontroluje a riadi činnosť kancelárie,
- f) zastupuje združenie navonok a podpisuje zmluvy. Počas dlhodobej neprítomnosti predsedu jeho činnosť prevezme podpredsa rady.
- g) schvaľuje harmonogram výziev na predkladanie projektových zámerov / ŽoNFP / ŽoPr,
- h) schvaľuje výzvu na predkladanie projektových zámerov / ŽoNFP / ŽoPr,
- i) schvaľuje zrušenie / zmenu výzvy na predkladanie projektových zámerov / ŽoNFP / ŽoPr.

Kontrolný orgán - Revízna komisia

Revízna komisia vykonáva úlohy a činnosti v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení, napríklad nasledovné činnosti:

- a) je kontrolným orgánom, ktorý za svoju činnosť zodpovedá najvyššiemu orgánu;
- b) členstvo v revíznej komisii je nezlučiteľné s členstvom v orgánoch združenia, okrem členstva v najvyššom orgáne;
- c) kontroluje hospodárenie združenia, upozorňuje príslušné orgány MAS na nedostatky a navrhuje opatrenia na ich odstránenie;
- d) kontroluje aj dodržiavanie stanov a vnútorných predpisov.

Členovia revíznej komisie majú právo zúčastňovať sa na rokovaní rady ako pozorovatelia.

Komisia podáva správy o svojej činnosti členskej schôdzi najmenej 1x ročne.

Zasadnutie revíznej komisie sa koná podľa potreby, najmenej však jedenkrát ročne alebo na požiadanie predsedu združenia alebo členskej schôdze. Revízna komisia je uzášaná schopná v prípade nadpolovičnej väčšiny svojich členov. Uznesenie sa prijíma väčšinou hlasov.

Odborný hodnotiteľ

1) Cieľom procesu posúdenia projektového zámeru a odborného hodnotenia ŽoNFP/ŽoPr je vykonať odborné, objektívne, nezávislé a transparentné posúdenie súladu projektového zámeru/ŽoNFP/ŽoPr s kritériami odborného hodnotenia. Odborní hodnotitelia vykonávajú hodnotenie na základe kritérií:

a) v prípade PRV SR 2014 - 2020 - definovaným MAS v schválenej stratégii CLLD,
b) v prípade IROP – definovaných MAS v ŽoNFP predloženej na základe výzvy RO IROP v súlade s kapitolou 4.2 ods. 3 písm. b) (realizácii stratégie CLLD).

2) Za výber odborných hodnotiteľov, ktorí budú vykonávať posúdenie/odborné hodnotenie, zodpovedá MAS v rámci PRV SR 2014 - 2020, v rámci IROP RO pre IROP. MAS, resp. výber odborných hodnotiteľov sa vykoná na základe transparentných kritérií.

3) Hodnotiteľ je povinný pred účasťou na odbornom hodnotení podpísať Čestné vyhlásenie o neustrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Povinnosti, ktoré z tohto čestného vyhlásenia vyplývajú, trvajú aj po ukončení vzťahu s MAS.

4) MAS zabezpečí pridelovanie ŽoPr odborným hodnotiteľom (napr. náhodné pridelovanie žrebovaním, náhodný výber, využitie výpočtovej techniky a pod.) pričom platí pravidlo, že jedna ŽoPr je pridelená dvom odborným hodnotiteľom.

5) MAS v rámci PRV SR 2014 – 2020 je povinná zabezpečiť pridelovanie projektových zámerov odborným hodnotiteľom náhodným výberom (napr. náhodné pridelovanie žrebovaním, náhodný výber, využitie výpočtovej techniky a pod.) pričom platí pravidlo, že jeden projektový zámer je pridelená dvom odborným hodnotiteľom.

MAS v rámci PRV SR 2014 – 2020 je povinná zabezpečiť pridelovanie ŽoNFP odborným hodnotiteľom náhodným výberom prostredníctvom funkcionalít v ITMS2014+ pričom platí pravidlo, že jedna ŽoNFP je pridelená dvom odborným hodnotiteľom. V prípade nefunkčnosti ITMS2014+ MAS zabezpečí pridelovanie ŽoNFP odborným hodnotiteľom (napr. náhodné pridelovanie žrebovaním, náhodný výber, využitie výpočtovej techniky a pod.). Postupy pridelovania projektových zámerov/ŽoNFP odborným hodnotiteľom sú pre MAS uvedené v príručke pre prijímateľa LEADER.

6) MAS preverí, či odborný hodnotiteľ nie je zamestnancom niektorého zo žiadateľov, ktorý predkladá projektový zámer, resp. ŽoNFP/ŽoPr, nie je blízkou alebo spriaznenou osobou so žiadateľom, resp. zamestnancom žiadateľa alebo sa nenachádza v akomkoľvek konflikte záujmov v zmysle kapitoly 5. Systému riadenia CLLD. V prípade zistenia akéhokoľvek konfliktu záujmov bude odborný hodnotiteľ:

a) v rámci PRV SR vylúčený z odborného hodnotenia príslušnej výzvy na predkladanie projektových zámerov a/alebo, Systém riadenia CLLD 2014 – 2020 Verzia 1.8 Strana 36

b) v rámci IROP vylúčený z hodnotenia konkrétnej ŽoPr, v súvislosti s ktorou existuje podozrenie na konflikt záujmov.

Z odborného hodnotenia bude vylúčený aj odborný hodnotiteľ, ktorý oznámi existenciu konfliktu záujmov pred alebo počas posúdenia projektových zámerov/odborného hodnotenia ŽoNFP/ŽoPr. Táto skutočnosť bude zaznamenaná v dokumentácii odborného hodnotenia.

7) Odborní hodnotitelia projektový zámer/ŽoNFP/ŽoPr posudzujú/hodnotia samostatne a ako celok vrátane povinných príloh.

8) Odborní hodnotitelia zaznamenávajú do hodnotiaceho hárku:

- písomne posudzovanie projektových zámerov,
- písomne, resp. elektronicky prostredníctvom ITMS2014+ (ak relevantné pre PRV SR 2014 - 2020) hodnotenie ŽoNFP,
- písomne pri ŽoPr.

Po ukončení posudzovania/hodnotenia odovzdajú kompletne vyplnený a podpísaný hodnotiaci hárok výberovej komisii.

9) V prípade, ak je rozdiel medzi celkovým bodovým hodnotením prvého a druhého odborného hodnotiteľa vyšší ako 10 bodov, určí Výberová komisia (v prípade IROP projektový manažér) výberom v zmysle ods. 4 a ods. 5 tejto kapitoly tretieho odborného hodnotiteľa (arbitra). Tretí odborný hodnotiteľ zaznamenáva posudzovanie projektových zámerov/hodnotenie ŽoNFP/ŽoPr do hodnotiaceho hárku zmysle postupov podľa ods. 8 tejto kapitoly. Z bodového hodnotenia tretieho hodnotiteľa Výberová komisia urobí aritmetický priemer s bodovým hodnotením jedného z dvojice odborných hodnotiteľov, ku ktorému je hodnotenie tretieho odborného hodnotiteľa bližšie. Toto výsledné bodové hodnotenie sa považuje za záväzné posúdenie projektového zámeru/hodnotenie ŽoNFP/ŽoPr.

10) MAS pri posúdení projektových zámerov a hodnotení ŽoNFP/ŽoPr zodpovedá za dodržiavanie princípov transparentnosti, rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a dodržiavania horizontálnych princípov v zmysle čl. 7 a 8 všeobecného nariadenia.

11) MAS pri posúdení projektových zámerov a odbornom hodnotení ŽoNFP/ŽoPr dodržiava minimálne princíp štyroch očí, ak niektoré z ustanovení Systému riadenia CLLD nevyžadujú aplikovanie prísnejších kontrolných mechanizmov.

12) V hodnotiacom procese je MAS povinná v prípade akéhokoľvek podozrenia nasvedčujúceho, že bol alebo mohol byť spáchaný trestný čin (napr. subvenčný podvod v súlade s § 225 Trestného zákona, poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločností v súlade s § 261 Trestného zákona, falšovanie a pozmeňovanie verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky v súlade s § 352 Trestného zákona), takúto skutočnosť podľa § 3 ods. 2 Trestného poriadku oznámiť bezodkladne orgánom činným v trestnom konaní.

13) Postupy a proces posúdenia projektového zámeru a odborného hodnotenia ŽoNFP v rámci PRV SR 2014 – 2020 sú podrobne popísané v príručke pre prijímateľa LEADER.

5.1.2 Implementačný proces

Implementačný proces pozostáva z viacerých procesov. Podmienky pre projekty financované z PRV sú definované v Systéme riadenia CLLD (Leader a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020 v platnom znení (ďalej Systém riadenia CLLD). Procesy implementácie sú rozdelené podľa toho, z akého zdroja je projekt financovaný; t.j. či z EPFRV alebo EFRR, príp. z iných zdrojov. Nižšie sú popísané implementačné schémy jednak pre implementáciu projektov z EPFRV (kap. 9 Systému riadenia CLLD v platnom znení) ďalej pre projekty z EFRR (kap. 11 Systému riadenia CLLD v platnom znení).

Implementačné procesy pre projekty spolufinancované z EPFRV

Postup vyhlásenia výzvy (kap. 9.1 Systému riadenia CLLD v platnom znení)

MAS vypracuje indikatívny harmonogram výziev, ktorý v prípade výrazných posunov (viac ako 4 mesiace) bude aktualizovať na svojej webovej stránke. MAS je povinná vyhlásiť výzvu na predkladanie ŽoNFP zaradenú do harmonogramu výziev od aktivovania harmonogramu výziev v rámci implementácie stratégie CLLD zo strany PPA v ITMS2014+ .

MAS Malokarpatský región bude využívať jednokolový proces výberu projektov. Bude vyhlasovať Výzvu na predkladanie ŽoNFP (Žiadosti o nenávratný finančný príspevok) prostredníctvom ITMS 2014+. Forma a štruktúra výzvy na predkladanie ŽoNFP je definovaná v zmysle nariadenie vlády č. 71/2018. Po vypracovaní výzvy na predkladanie ŽoNFP zo strany MAS v ITMS2014+ pred jej oficiálnym zverejnením vykonaná kontrola zo strany PPA do 5 pracovných dní priamo v ITMS2014+. V prípade pripomienok zo strany PPA je MAS povinná ich zapracovať do predmetnej výzvy priamo v ITMS 2014+. PPA posúdi predmetnú výzvu na predkladanie ŽoNFP so stratégiou CLLD, zverejneným harmonogramom výziev, podmienkami uvedenými v relevantnej schéme štátnej pomoci a/alebo schémy pomoci de minimis, relevantnými metodickými príručkami pre žiadateľa. Po vykonaní kontroly výzvy na predkladanie ŽoNFP zo strany PPA vykoná MAS aktiváciu predmetnej výzvy na predkladanie ŽoNFP v systéme ITMS2014+. Za aktiváciu výzvy na predkladanie ŽoNFP v systéme ITMS2014+ je zodpovedná MAS. Výzvu podpisuje štatutárny zástupca MAS.

Výzva môže mať formu uzavretej alebo otvorenej výzvy. Uzavretá výzva má presne stanovené termíny otvorenia a uzavretia výzvy, pričom musí trvať min. 30 pracovných dní. Otvorená výzva nemá stanovený termín uzavretia výzvy, jej uzavretie závisí od množstva finančných

prostriedkov a informácia o uzavretí otvorenej výzvy v dôsledku vyčerpania finančnej alokácie musí byť zverejnená min. 15 dní pred jej ukončením.

Výzva obsahuje formálne náležitosti a podmienky poskytnutia príspevku, ktoré sú popísané v kap. 9.1 bod 10 Systému riadenia CLLD v platnom znení. Vo výzve sú okrem iného stanovené kritériá pre výber projektov. MAS stanovuje hodnotiace kritériá (bodovacie), rozlišovacie kritériá a / alebo výberové kritériá ŽoNFP (podmienky sú bližšie popísané v kap. 9.2 a 9.3 Systému riadenia CLLD).

MAS môže zmeniť výzvu len pred termínom uzavretia výzvy, len ak sa tým podstatným spôsobom nezmenia podmienky poskytnutia príspevku. V prípade zmeny musí MAS informovať žiadateľov a prípadne umožniť žiadateľom, ktorí podali ŽoNFP skôr, zapracovať zmeny do žiadostí. Zmeny nie je možné vykonať v týchto podmienkach: oprávnenosť žiadateľa, partnera, aktivít, cieľovej skupiny, miesta realizácie; spôsob financovania, kritériá na výber projektov. MAS je oprávnená zrušiť výzvu len pred odoslaním ŽoNFP na PPA. Bližšie podmienky zmeny a zrušenia výzvy upravuje kap. 9.4 Systému riadenia CLLD v platnom znení.

Postupy hodnotenia ŽoNFP

Konanie o ŽoNFP sa začína jej doručením. ŽoNFP musí byť podaná riadne, včas a vo forme stanovenej vo výzve. Samotné formuláre ŽoNFP vypracuje PPA, ktorá zároveň stanoví aj zoznam povinných príloh (viac o ŽoNFP v kap. 9.5.1 Systému riadenia CLLD v platnom znení).

MAS zabezpečí príjem ŽoNFP a jej registráciu. V rámci administratívneho overenia MAS overí splnenie podmienok doručenia – či bola ŽoNFP doručená riadne, včas a v určenej forme. Pokiaľ nebola splnená jedna z podmienok, MAS vypracuje návrh na Rozhodnutie o zastavení konania, ak podmienky boli splnené, MAS vystaví žiadateľovi Potvrdenie o prijatí ŽoNFP (kap. 9.5.2 Systému riadenia CLLD v platnom znení).

MAS na kontrolnom liste zaznamená overenie ostatných podmienok poskytnutia príspevku, vykoná kontrolu formálnej správnosti. Overuje sa kompletnosť žiadosti, v prípade nekompletnosti vyzve žiadateľa na doplnenie. Pokiaľ žiadateľ nedoplní žiadosť, MAS navrhne zastavenie konania o ŽoNFP. Nasleduje kontrola vecnej správnosti ŽoNFP, kde sa posudzuje splnenie každej podmienky na základe relevantných informácií v žiadosti a v prílohách. V prípade nejasností alebo pochybností je žiadateľ vyzvaný na doplnenie. Ak žiadateľ nedoplní požadované náležitosti, MAS navrhne zastavenie konania. MAS rozhoduje o oprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania ako aj dodržaní min. a max. výšky oprávnených

výdavkov. Je zodpovedná za vymedzenie oprávnenosti výdavkov a za jej správnu interpretáciu. MAS spolu s PPA vykonávajú kontrolu dodržania pravidiel SR a EÚ pri obstarávaní tovarov, služieb a stavebných prác a súvisiacich postupov (viac v kap. 9.5.3 - 9.5.5 Systému riadenia CLLD).

Po kontrolách, ktoré vykonáva MAS nasleduje odborné hodnotenie žiadosti, ktoré vykonajú hodnotitelia. Odborné hodnotenie spočíva v hodnotení splnenia podmienok poskytnutia príspevku v zmysle výzvy, a ďalších podmienok, ktoré upravuje kap. 9.5.5 Systému riadenia CLLD v platnom znení. Dôležitou súčasťou je posúdenie žiadostí na základe hodnotiacich kritérií. Výsledkom hodnotenia je hodnotiaci hárok s vyhodnotenými kritériami a súčtom bodov (kap. 9 podľa platného Systému riadenia CLLD). Výsledky hodnotenia je MAS povinná zaznamenať písomne.

Postupy výberu projektových zámerov/ŽoNFP

Výberová komisia aplikáciou rozlišovacích kritérií v ITMS2014+ stanoví poradie ŽoNFP.

Po ukončení procesu výberu ŽoNFP výberová komisia vypracuje v rámci každého kola hodnotenia záverečnú správu z výzvy (ŽoNFP), v ktorej navrhne PPA pre jednotlivé ŽoNFP vydanie konkrétneho rozhodnutia podľa zákona o príspevku z EŠIF (rozhodnutie o schválení/neschválení ŽoNFP, rozhodnutie o zastavení konania) . Záverečná správa z výzvy (ŽoNFP) spolu so všetkými predloženými ŽoNFP, v rámci príslušného kola hodnotenia, je MAS povinná predložiť na PPA do 45 pracovných dní odo dňa ukončenia výzvy.

PPA vykoná kontrolu vecnej správnosti a odborné hodnotenie podľa podmienok popísaných v kap. 9.7 Systému riadenia CLLD v platnom znení. PPA zašle zoznam schválených ŽoNFP príslušnej MAS a tá následne príslušnému samosprávnemu kraju za účelom zníženia rizika dvojitého financovania. Následne PPA uzavrie zmluvu so žiadateľom na základe podmienok kap. 9.8 Systému riadenia CLLD.

Implementačné procesy pre projekty spolufinancované z EFRR v rámci IROP 2014 - 2020

RO pre IROP vyhlasuje zvlášť výzvu na chod MAS a na realizáciu stratégie CLLD. V prípade výberu ŽoNFP na realizáciu stratégie CLLD je s MAS podpísaná zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Následne MAS vyhlasuje výzvy na výber realizátorov svojej stratégie (ReS) prostredníctvom predkladania žiadostí o príspevok (ŽoPr). MAS má plne v kompetencii všetky implementačné procesy, ktoré zabezpečuje v koordinácii s RO pre IROP. Bližšie sú implementačné procesy upravené kap. 11 v Systéme riadenia CLLD v platnom znení.

Postup vyhlásenia výzvy

MAS vypracuje harmonogram výziev minimálne na 1 kalendárny rok (od 1.1 – 31.12 daného roku), pričom prvý harmonogram výziev zostavuje MAS na obdobie od zverejnenia do konca príslušného kalendárneho roku a zverejní ho na svojom webovom sídle, kde ho aktualizuje v prípade, ak dôjde k posunu výzvy o viac ako 4 mesiace. Na základe tohto harmonogramu vyhlasuje otvorené výzvy po predošlom odsúhlasení výzvy zo strany RO pre IROP. RO pre IROP taktiež zverejňuje na svojom webovom sídle výzvu s odkazom na webovú stránku MAS, kde je záväzné znenie výzvy. Výber ŽoPr bude prebiehať v termínoch (kolách) stanovených vo výzve až do vyčerpania disponibilných verejných prostriedkov (viac v kap. 11.2 Systému riadenia CLLD).

MAS môže za podmienok stanovených v kap. 11.3 Systému riadenia CLLD vykonať zmeny alebo zrušiť výzvu. Zmeny môže vykonávať v odôvodnených prípadoch, pričom uvedené podlieha súhlasu RO pre IROP, nie však v nasledovných podmienkach: oprávnenosť ReS, partnera, aktivít, cieľovej skupiny, miesta realizácie, financovania, výberových kritérií. K zrušeniu výzvy môže dôjsť vtedy, ak je objektívne nemožné zabezpečiť schválenie ŽoPr a následné spolufinancovanie projektov.

MAS definuje hodnotiace kritériá súlade s požiadavkami RO pre IROP stanovenými vo výzve na predkladanie ŽoNFP na realizáciu stratégie MAS, ktoré schváli výberová komisia zriadená gestorom CLLD. Hodnotiace kritériá musia byť stanovené tak, aby dokázali zhodnotiť: príspevok navrhovaného projektu k cieľom IROP a príslušnej prioritnej oblasti; navrhovaný spôsob realizácie projektu; administratívnu a prevádzkovú kapacitu ReS; finančnú a ekonomickú stránku projektu.

Postupy hodnotenia ŽoPr

ŽoPr je základným dokumentom, ktorým žiadateľ žiada o spolufinancovanie, formu žiadosti ako aj niektorých príloh vydáva RO pre IROP. MAS zabezpečí príjem ŽoPr a registráciu. Doručením ŽoPr začína proces výberu. MAS posudzuje, či bola žiadosť doručená riadne, včas a vo forme určenej vo výzve. Ďalej v rámci administratívneho overenia posudzuje splnenie ďalších podmienok, v prípade neúplných údajov vyzve žiadateľa na doplnenie. Ak žiadateľ údaje nedoplní v stanovenej lehote, MAS zašle ReS oznámenie o neschválení ŽoPr. Nasleduje odborné hodnotenie zabezpečené min. 2 hodnotiteľmi, ktorý projekt hodnotia na základe hodnotiacich kritérií. Výsledkom hodnotenia je hodnotiaci hárok. MAS rozhoduje o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania ŽoPr a kontroly projektov. Tieto postupy upravuje kap. 11.4 platného Systému riadenia CLLD.

Postupy výberu ŽoPr.

Výberová komisia overí výsledky administratívnej kontroly a odborného hodnotenia a následne na základe výberových kritérií stanoví poradie ŽoPr. Vypracuje Protokol o výbere ŽoPr, ktorý následne spolu so ŽoPr zašle RO pre IROP na posúdenie splnenia podmienok administratívneho overenia, odborného hodnotenia a výberu ŽoPr. RO pre IROP vykoná kontrolu náhodným výberom v rozsahu podľa rizikovej analýzy. Ak zistí RO pre IROP nedostatky, vyzve MAS na doplnenie. V prípade, ak MAS nedodá požadované informácie, RO pre IROP neudelí súhlas na zaslanie oznámenia o schválení ŽoPr. Ak RO pre IROP nemá pripomienky, udelí súhlas MAS uzavrieť zmluvy. Zmluva upravuje vzťahy medzi MAS a ReS a stanovuje práva a povinnosti. MAS zabezpečí zverejnenie zmluvy s užívateľom v centrálnom registri zmlúv. Ďalšie podmienky postupu výberu ŽoPr sú upravené v kap. 11.5 – 11.5 Systému riadenia CLLD v platnom znení.

5.2 Akčný plán

Časť A.) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS

Opatrenia PRV

Tabuľka č. 4.A: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie
Priradenie kódu opatrenia	1.2
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	1A
Ciele a opis opatrenia	Prispieva k ŠC 1.2 a cieľom je difúzia najnovších poznatkov podľa potrieb vychádzajúcich z územia.
Zdôvodnenie výberu	Blízkosť Bratislavy ako inovačného lídra umožňuje využiť tento potenciál pre rýchlejšie zavádzanie inovácií aj v Malokarpatskom regióne. V Malokarpatskom regióne je značná časť poľnohospodárskej pôdy (14%) zameraná na pestovanie viniča, ďalej sú tu pôdy vhodné pre ovocinárstvo. Zároveň v regióne je možné sledovať úbytok záujmu o obhospodarovanie pôdy, a hlavne viniča a nárastu neobhospodarovaných plôch, čo možno z časti pripísať aj urbanizačným efektom hlavného mesta. Preto je potrebné šíriť a informovať o možnostiach využívania pôdy v regióne tak, aby sa mohli pôdohospodári ďalej rozvíjať a zvyšovať svoju konkurencieschopnosť nielen na trhu s poľnohospodárskymi komoditami, ale aj konkurovať iným formám využívania pôdy. Prispieva napĺňaniu potrieb 4, 5, 11, 12, 13.
Rozsah a oprávnené činnosti	Informačné aktivity predstavujú krátkodobé, resp. jednorazové odborné informačné činnosti adresované pre pôdohospodárov a prijímateľov pomoci v rámci rozvoja vidieka, zamerané na poskytnutie informácií a odovzdanie skúseností pre pracujúcich v pôdohospodárstve najmä v oblasti: informácie o cieľoch spoločnej poľnohospodárskej politiky a nastavenia systému, dodržiavania jeho podmienok, Cross-compliance, biodiverzity, klimatických zmien, priaznivých vplyvov na životné prostredie, ekologickom poľnohospodárstve, informovaní o eko-friendly poľnohospodárskych postupoch, o ochrane podzemných vôd ako aj o uskladňovaní hnojív a zaobchádzaní s nimi; o udržateľnej a efektívnej poľnohospodárskej a lesníckej výrobe ako aj o zapájaní

	sa do krátkych potravinárskych/dodávateľských reťazcov, o bezpečnosti potravín a o manipulácii s nimi a pod.					
Oprávnení prijímateľa	Prijímateľom finančnej pomoci je poskytovateľ služieb (provider) informačných akcií a demonštračných aktivít pre konečných prijímateľov nefinančnej pomoci (beneficientov), ktorými sú aktívni ako i začínajúci poľnohospodári, obhospodarovatelia lesa, spracovatelia produktov poľnohospodárskej a lesnej prvovýroby v pracovnoprávnom vzťahu a malé a stredné podniky vo vidieckych oblastiach.					
Intenzita pomoci	100%					
Oprávnené výdavky	<p>Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.</p> <p>1.personálne náklady na zabezpečenie, prípravu a realizáciu aktivít vrátane odmien a odvodov do zdravotných poisťovní a sociálnej poisťovne; 2.prenájom priestorov a potrebnej techniky; 3.materiálno-technické náklady, zahŕňajúce vydávanie odborných publikácií v tlačenej a elektronickej forme, náklady na propagáciu formou informačných a propagačných materiálov, i náklady na služby v súvislosti s aktivitou; 4.ubytovacie náklady (výdavky na ubytovanie u účastníkov, zamestnancov konečného prijímateľa finančnej pomoci a osôb mimo pracovnoprávneho vzťahu zúčastňujúcich sa na vzdelávacej aktivite hradené formou faktúr na základe prezenčných listín), náklady na občerstvenie resp. dopravné náklady, ak sú súčasťou projektu; 5.investičné náklady spojené s realizáciou demonštračnej aktivity 6.večné ceny do súťaže; 7. režijné náklady spojené s realizáciou vzdelávacej aktivity vrátane nákladov na získavanie zručností- nepriame výdavky/náklady súvisiace so zabezpečením podporných aktivít projektu a taktiež náklady konečného prijímateľa finančnej pomoci, ktoré súvisia s projektom (okrem nákladov, ktoré si uplatňuje v rámci priamych oprávnených výdavkov v rámci projektu) napr. nákup tlačív, platby za telefón atď.</p>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	max. 4 000 Eur					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	10 000,00 €	5 300,00 €	4 700,00 €	0,00 €	
	Spolu	10 000,00 €	5 300,00 €	4 700,00 €	0,00 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.1.3.2.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú stanovené vo výzve					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	Eur	0	10 000	
	O.3	Počet podporených činností/operácií	Počet	0	3	

Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev
--------------------------------	--

Tabuľka č. 4.B: Opatrenie stratégie CLLD

Názov podopatrenia	Podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov
Priradenie kódu opatrenia	4.2
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	3A, 6A Aktivity/oblasti: 1. Mäsopriemysel, hydinársky priemysel a spracovanie vajec 2. Mliekarenský priemysel a výroba mliečnych výrobkov 3. Mlynský, pekárenský, pečivárenský a cukrovinkársky priemysel 4. Konzervárenský priemysel a mraziarenský priemysel vrátane výroby termosterilizovaných pokrmov, hotových jedál, omáčok, dojčenských výživ, pretlakov, kečupov, džemov a lekvárov a priemysel výroby korenín 5. Cukrovarnícky priemysel, tukový priemysel vrátane spracovania olejní a strukovín 6. Pivovarnícko - sladovnícky priemysel, liehovarnícky priemysel, vinársky priemysel, priemysel nealko nápojov a škrobárenský priemysel 7. Výroba kŕmnych zmesí a ostatné spracovanie alebo uvádzanie na trh neuvedené v predchádzajúcich bodoch, napr. spracovanie medu, spracovanie liečivých rastlín, osív a sadív a pod. ☐ Sekundárna FO predominantná – 3A ☐ Sekundárna FO doplnková – 6A
Ciele a opis opatrenia	Opatrenie prispieva k ŠC 1.2.
Zdôvodnenie výberu	V regióne je rozvinutá základňa poľnohospodárov a spracovateľov a prostredníctvom malých investícií do hmotného majetku, zavádzania technológií a pod. je potrebné diverzifikovať ich príjmy a zvyšovať pridanú hodnotu k ich produktom. Zo stretnutí a analýz územia vyplynula požiadavka aj na lepšiu spoluprácu vinohradníkov a vinárov s cieľom znižovať svoje náklady, preto bude podporený jeden integrovaný projekt. Okrem toho budú podporené projekty menšieho rozsahu, ktorým sa podpora menšie podniky v území. Prispieva napĺňaniu potrieb 4, 5, 12, 13.
Rozsah a oprávnené činnosti	Malé investície do hmotného majetku, ktoré sa týkajú spracovania, skladovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, na ktoré sa vzťahuje príloha I ZFEÚ alebo výroby, spracovania, skladovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja potravinárskych výrobkov, pričom výstupom výrobného procesu môže byť aj výrobok, na ktorý sa príloha I ZFEÚ nevzťahuje a na investície, ktoré zároveň prispievajú k úsporám spotreby energie. Investícia sa týka výlučne vlastnej činnosti podniku, ide najmä o tieto činnosti: - obstaranie, rekonštrukcia a modernizácia zariadení, strojov, prístrojov a technológií, spracovateľských a výrobných kapacít, vrátane laboratórneho vybavenia a detektorov kovov v rámci procesu spracovania, skladovania, uvádzania na trh produktov a /alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane produktov s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít podľa osobitného predpisu (nariadenie EÚ č. 1151/2012 , nariadenie (EÚ) č. 1308/2013); - nákup chladiarenských, mraziarenských alebo termoizolačných nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návesov, nákladných automobilov a prívesov (návesov) špecializovaných na prepravu zvierat (aj nad 3,5 t), manipulačných vozíkov v súvislosti so spracovaním, resp. uvádzaním na trh - zavedenie technológií a postupov s cieľom vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh alebo vypracovania programov správnej výrobnéj praxe;

Oprávnení prijímateľa	Mikro, malé a stredné podniky - Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby a/alebo potravinárskej výroby (s výnimkou rybných produktov) v rámci celého rozsahu činností; Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby ako aj spracovania vlastnej produkcie. V tomto prípade prijímateľ podpory bude môcť predávať výhradne výrobky, na ktoré sa ako vstup vzťahuje príloha I ZFEÚ					
Intenzita pomoci	Pre integrovaný projekt 60%, pre ostatné projekty 40%					
Oprávnené výdavky	<p>Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.</p> <p>1. investície do dlhodobého hmotného majetku vrátane lízingu a investícií na zlepšenie kvalitatívnych vlastností nehnuteľného dlhodobého hmotného majetku spojené s opisom činností;</p> <p>2. investície do dlhodobého nehmotného majetku (nadobudnutie alebo vývoj počítačového softvéru a nadobudnutie patentových práv, licencií, autorských práv a ochranných známk v spojitosti so spracovaním poľnohospodárskych produktov);</p> <p>3. súvisiace všeobecné náklady definované v kapitole 8.1.3 (v zmysle č. 45 nariadenia 1305/2013.).</p>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Max. 100 000,- Eur pre integrovaný projekt, max. 15 000,- Eur pre ostatné projekty					
Finančný plán	Pre integrovaný projekt					
	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	166 666,67 €	53 000,00 €	47 000,00 €	66 666,67 €	
	Spolu	166 666,67 €	53 000,00 €	47 000,00 €	66 666,67 €	
	Pre ostatné projekty					
	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
VR	125 803,46 €	26 670,33 €	23 651,05 €	75 482,08 €		
Spolu	125 803,46 €	26 670,33 €	23 651,05 €	75 482,08 €		
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.3.3.2.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú stanovené vo výzve					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	Eur	0	100 000,00	
	O.3	Počet podporených činností/ operácií	Počet	0	5	

Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev
--------------------------------	--

Tabuľka č. 4.C: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Pomoc pre malého podnikateľa v živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výrobe					
Priradenie kódu opatrenia	6.3					
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	2A Podpora sa poskytuje malému poľnohospodárskemu podniku na rozvoj jeho podnikateľskej činnosti spojenej s realizáciou jeho podnikateľského plánu v oblasti živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výroby“ ☐ Sekundárna FO predominantná – 2A					
Ciele a opis opatrenia	Opatrenie napĺňa ŠC 1.2. Jeho cieľom je zvyšovať využívanie lokálneho potenciálu (ľudského, prírodného, materiálneho) a zároveň znižovať závislosť na hlavnom meste.					
Zdôvodnenie výberu	Vzhľadom na problém zvyšovania plochy neobhospodarovanej pôdy a jej zmeny na stavebné pozemky v dôsledku straty vzťahu k pôde je potrebné vytvárať príležitosti pre podporu najmä malých podnikov na vidieku, ktoré by dokázali využiť nedostatočne využívané zdroje územia a vytvárať vyššiu pridanú hodnotu. Zároveň sa týmto opatrením (spolu s ďalšími opatreniami podporujúcich tvorbu pracovných miest a využívania lokálneho potenciálu) posilňuje regionálna sebestačnosť. zanedbaných vinohradov a viníc je potrebné hľadať možnosti pre ich znovu obrábanie a zároveň je to možnosť, ako udržať mladých ľudí v odvetví a v regióne. Podpora sa poskytuje mladému poľnohospodárovi na začatie jeho podnikateľskej činnosti v oblasti živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výroby na realizáciu podnikateľského plánu. Prispieva napĺňaniu potrieb 4, 5, 12, 13.					
Rozsah a oprávnené činnosti	Podpora sa poskytuje malému poľnohospodárskemu podniku na rozvoj jeho podnikateľskej činnosti spojenej s realizáciou jeho podnikateľského plánu v oblasti živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výroby.					
Oprávnení prijímatelia	Malý poľnohospodársky podnik - Samostatne hospodáriaci roľník (mikropodnik v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES) podnikajúci v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktorého výrobný potenciál, meraný štandardným výstupom, prevyšuje 4000Eur a neprevyšuje 9999Eur (hodnota štandardného výstupu).					
Intenzita pomoci	100%					
Oprávnené výdavky	<p>Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.</p> <p>Oprávnené náklady sú výlučne náklady uvedené v podnikateľskom pláne. Prijímateľ podpory nie je povinný preukazovať skutočný účel použitia NFP na jednotlivé typy nákladov, uvedených v podnikateľskom pláne.</p>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	15 000€ na 1 malý poľnohospodársky podnik vo forme 2 splátok po dobu max. 5 rokov, pričom 50% podpory sa vypláca po podpise Zmluvy o poskytnutí NFP a 50% po správnej realizácii podnikateľského plánu.					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	45 000,00 €	23 850,00 €	21 150,00 €	0,00 €	
	Spolu	45 000,00 €	23 850,00 €	21 150,00 €	0,00 €	

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.5.3.2.6. Podmienky oprávnenosti				
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú upresnené vo výzve				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	45 000,00
	O.4	Počet podporených poľnohospodárskych podnikov/prijemcov (celkom)	Počet	0	3
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka č. 4.D: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností
Priradenie kódu opatrenia	6.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6A, 5C Oblasť: Činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou Oblasť: Činnosti spojené s poskytovaním služieb pre cieľovú skupinu: deti, seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu ☐ Sekundárna FO predominantná – 6A Oblasť: Činnosti spojené so spracovaním a uvádzaním na trh produktov, ktorých výstup spracovania nespadá do prílohy I ZFEÚ, vrátane využívania OZE a) V prípade, že prevažujúca investícia projektu nie je využívanie OZE ☐ Sekundárna FO predominantná – 6A b) V prípade, že prevažujúca investícia projektu je využívanie OZE ☐ Sekundárna FO predominantná – 5C ☐ Sekundárna FO doplnková – 6A
Ciele a opis opatrenia	V rámci ŠC 1.1 je cieľom opatrenia podporiť rozvoj cestovného ruchu
Zdôvodnenie výberu	Cieľ vychádza zo SWOT analýzy (nakoľko región má veľký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, práve s orientáciou na vínnu turistiku, VCR alebo agroturizmus) a identifikácie potrieb, konkrétne reaguje na potreby 2, 3, 12, 13. Podporované budú činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov. Prispieva napĺňaniu potrieb 3, 4, 5, 12, 13.
Rozsah a oprávnené činnosti	Činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov. Oprávnená je výstavba ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení, ako aj nevyužívaných objektov na ubytovacie zariadenie a to s kapacitou od 5 do 30 lôžok, v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností.
Oprávnení prijímatelia	Podľa PRV kap. 8.2.5.3.3.4. Prijímatelia

Intenzita pomoci	Pre mikro a malé podniky – 45% Pre stredné podniky – 35%					
Oprávnené výdavky	Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. 8.2.5.3.3.5. Oprávnené náklady					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Max. 25 000,- Eur					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	125 000,00 €	26 500,00 €	23 500,00 €	75 000,00 €	
	Spolu	125 000,00 €	26 500,00 €	23 500,00 €	75 000,00 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.5.3.3.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú upresnené vo výzve					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	50 000,00	
	O.2	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	Eur	0	125 000,00	
	O.4	Počet podporených poľnohospodárskych podnikov/prijemcov ostatné subjekty	Počet	0	1	
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev					

Tabuľka č. 4.E: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie
Priradenie kódu opatrenia	7.2
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok ☐ Sekundárna FO predominantná – 6B

	<p>Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd</p> <p>☐ Sekundárna FO predominantná – 6B</p> <p>Zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.</p> <p>☐ Sekundárna FO predominantná – 6B</p> <p>Výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní</p> <p>☐ Sekundárna FO predominantná – 6B</p>
Ciele a opis opatrenia	<p>ŠC 2.1 – opatrenie má za cieľ zlepšiť úroveň občianskej vybavenosti a verejných priestranstiev.</p> <p>ŠC 3.3 – opatrenie si dáva za cieľ zatriktívnenie obcí prostredníctvom zlepšenia vzhľadu obcí.</p>
Zdôvodnenie výberu	<p>Pre ŠC 2.1 - Vychádza z potrieb 14 a 16. v rámci opatrenia budú podporené činnosti: výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);</p> <p>Pre ŠC 3.3 – Ako vyplynulo z analýz, niektoré obce zažívajú silný urbanistický tlak hlavného mesta, čo má vplyv aj na meniaci sa vzhľad obcí. Obce na túto situáciu budú reagovať a to úpravou a tvorbou verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod., čím prispeje k uchovaniu vidieckeho rázu, ktorý je ohrozený v niektorých obciach nadmernou výstavbou. Prispieva napĺňaniu potrieb 1, 14, 16, 18.</p>
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Malé investície zamerané na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); - zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.
Oprávnení prijímatelia	<p>Vidiecke obce do 20 000 obyvateľov</p> <p>Združenia vidieckych obcí s právnou subjektivitou</p>
Intenzita pomoci	100%
Oprávnené výdavky	<p>Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.</p> <p>Podľa PRV kap. 8.2.6.3.2.5. Oprávnené náklady</p>
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Max. 20 000,- Eur

Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	120 000,00 €	63 600,00 €	56 400,00 €	0,00 €	
	Spolu	120 000,00 €	63 600,00 €	56 400,00 €	0,00 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.6.3.2.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú upresnené vo výzve					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	120 000,00	
	O.2	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	Eur	0	120 000,00	
	O.3	Počet podporených činností/operácií	Počet	0	8	
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev					

Tabuľka č. 4.F: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry
Priradenie kódu opatrenia	7.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	<p>6B Investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátróv, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov</p> <p>☐ Sekundárna FO predominantná – 6B Investície zamerané na zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia</p> <p>☐ Sekundárna FO predominantná – 6B Investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu</p> <p>☐ Sekundárna FO predominantná – 6B Investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.</p> <p>☐ Sekundárna FO predominantná – 6B Investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.</p> <p>☐ Sekundárna FO predominantná – 6B Investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti t.j. nákup prídavných zariadení na komunálnu techniku na čistenie, údržbu zelene a zimnú údržbu ciest/miestnych komunikácií a chodníkov (malé zariadenia) a investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov).</p>

	☐ Sekundárna FO predominantná – 6B
Ciele a opis opatrenia	Opatrenie prispieva k viacerým ŠC: ŠC 1.2 cieľom bude zlepšiť možnosti pre rozvoj podnikania v obciach. ŠC 2.2 opatrenie sa zameriava na zlepšenie podmienok pre kultúrno-spoločenské a športové aktivity. ŠC 3.1 – opatrenie sa zameriava na likvidáciu nelegálnych skládok.
Zdôvodnenie výberu	Pre ŠC 1.2 - vychádzajúci z analýzy, kde niektoré obce disponujú nevyužitými priestormi. V rámci opatrenia budú podporené investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod. Pre ŠC 2.2 - Reagujeme na slabú stránku SWOT analýzy, a to slabá zaangažovanosť obyvateľov do diania. Budú podporené investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb. Pre ŠC 3.1 - V rámci analýzy zdrojov deklarovaný problém s ilegálnymi skládkami. Opatrenie bude podporovať investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu. Prispieva napĺňaniu potrieb 7, 12, 19, 20
Rozsah a oprávnené činnosti	Budú podporené investície menšieho rozsahu v súlade s PRV SR, najmä: - súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod. - investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; - zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia; - investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu; - investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov); - investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.
Oprávnení prijímatelia	Vidiecke obce do 20 000 obyvateľov Združenia vidieckych obcí s právnu subjektivitou
Intenzita pomoci	100%
Oprávnené výdavky	Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. Podľa PRV kap. 8.2.6.3.4.5. Oprávnené náklady
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Pre ŠC 1.2 max 10 000, pre ŠC 2.2 max. 10 000, pre ŠC 3.1 max. 3 000

Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	140 000,00 €	74 200,00 €	65 800,00 €	0,00 €	
	Spolu	140 000,00 €	74 200,00 €	65 800,00 €	0,00 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.6.3.4.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú upresnené vo výzve					
Meraťelné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	140 000,00 €	
	O.2	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	Eur	0	140 000,00 €	
	O.3	Počet podporených činností/operácií	Počet	0	12	
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev					

Tabuľka č. 4.G: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie
Priradenie kódu opatrenia	7.5
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B Investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod. Investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKy a pod. Budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod. ☐ Sekundárna FO predominantná – 6B
Ciele a opis opatrenia	Uplatňuje sa pri viacerých ŠC: ŠC 1.1, kde sa zameriava na podporu rozvoja cestovného ruchu. ŠC 3.2 – opatrenie prispeje k údržbe a zviditeľneniu kultúrneho a prírodného dedičstva.
Zdôvodnenie výberu	Pre ŠC 1.1 - Z analýzy vyplynula potreba rozvíjať komplexne a koordinovane cestovný ruch. Podporené budú investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKy a pod.; budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie,

	<p>údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod. Pre ŠC 3.2 - Podporené budú investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod. Prispieva napĺňaniu potrieb 2, 8, 7, 9, 6.</p>					
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>Menšie investície v súlade s PRV SR: - investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod. ; - investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod. ; - budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.</p>					
Oprávnení prijímatelia	<p>Vidiecke obce do 20 000 obyvateľov Združenia vidieckych obcí s právnou subjektivitou Neverejný sektor</p>					
Intenzita pomoci	100%					
Oprávnené výdavky	<p>Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.</p> <p>Podľa PRV kap. 8.2.6.3.4.5. Oprávnené náklady</p>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Pre ŠC 1.1 max 15 000,- Eur; pre ŠC 3.2 max 30 000,- Eur					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	166 366,53 €	88 174,26 €	78 192,27 €	0,00 €	
	Spolu	166 366,53 €	88 174,26 €	78 192,27 €	0,00 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.6.3.4.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú stanovené vo výzve					
	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	166 366,53	

Merateľné ukazovatele projektu	O.2	Celkové investície (v EUR) (verejné+súkromné)	Eur	0	166366,53
	O.3	Počet podporených činností/operácií	Počet	0	9
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka č. 4.H: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Podpora na štúdie/investície, ktoré súvisia s udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním kultúrneho a prírodného dedičstva obcí, vidieckych krajinných oblastí a lokalít s vysokou prírodnou hodnotou vrátane súvisiacich sociálno-ekonomických hľadísk, ako aj opatrení v oblasti environmentálnej osvetvy					
Priradenie kódu opatrenia	7.6					
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B Sekundárna FO predominantná – 6B					
Ciele a opis opatrenia	ŠC 3.2 – pre dosiahnutie cieľa bude podporené spracovanie štúdie zameranej na zveľaďovanie a ochranu dedičstva regiónu ŠC 3.3 – opatrenie prispeje k naplneniu cieľa prostredníctvom štúdie zameranej na udržateľný urbanistický rozvoj obcí					
Zdôvodnenie výberu	Pre ŠC 3.2 – keďže v území sa nachádza množstvo zaujímavých miest, ktoré sú lokálne známe, avšak často nie regionálne, príp. nadregionálne, je potrebné pripraviť štúdiu, ktorá tieto miesta nielen zmapuje, ale aj navrhne, ako by sa dali ďalej využiť a za akých podmienok. Pre ŠC 3.3 - Nadmerná výstavba môže viesť k strate vidieckeho charakteru, ktorý by si región mal udržať. Preto bude v rámci opatrenia podporené spracovanie urbanistických štúdií zachovania vidieckosti a pod. Prispieva napĺňaniu potrieb 6, 7, 8, 9, 10, 15, 18.					
Rozsah a oprávnené činnosti	Podporené aktivity v súlade s PRV SR, ako štúdie a investície, ktoré súvisia s udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním kultúrneho a prírodného dedičstva obcí, vidieckych krajinných oblastí a lokalít s vysokou prírodnou hodnotou vrátane súvisiacich sociálno-ekonomických hľadísk, ako aj opatrení v oblasti environmentálnej osvetvy;					
Oprávnení prijímatelia	Vidiecke obce do 20 000 obyvateľov Združenia vidieckych obcí s právnou subjektivitou Neverejný sektor					
Intenzita pomoci	100%					
Oprávnené výdavky	Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. Budú upresnené vo výzve					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Max. 14 000 Eur					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné

	MR					
	VR	13 666 €	7 243 €	6 423 €	0 €	
	Spolu	13 666 €	7 243 €	6 423 €	0 €	
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	13 666 €	7 243 €	6 423 €	0 €	
	Spolu	13 666 €	7 243 €	6 423 €	0 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Budú upresnené vo výzve					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú stanovené vo výzve					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	27 332	
	O.2	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	EUR	0	27 332	
	O.3	Počet podporených činností/operácií	Počet	0	2	
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev					

Tabuľka č. 4.I: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov
Priradenie kódu opatrenia	8.5
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	4A Sekundárna FO predominantná – P4 Sekundárna FO doplnková – 2C
Ciele a opis opatrenia	ŠC 1.1 prispeje k rozvoju cestovného ruchu.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie sa zameriava na budovanie a obnova občianskej a poznávacej infraštruktúry v lesných ekosystémoch (náučné a turistické chodníky, cyklotrasy, odpočívadlá, pozorovateľne, mostíky, turistické značenie, mapové panely, informačné tabule, turistické útulne, ohniská, odpadkové koše, vyhliadkové veže, lanové dráhy, schody, rebríky, chodníky, objekty a centrá biodiverzity na pozorovanie – mokrade, malé vodné plochy, ukážkové lesné biotopy). Prispieva k napĺňaniu potrieb 19, 10.
Rozsah a oprávnené činnosti	Činnosť 2 v súlade s PRV SR: budovanie a obnova občianskej a poznávacej infraštruktúry v lesných ekosystémoch (náučné a turistické chodníky, cyklotrasy, odpočívadlá, pozorovateľne, mostíky, turistické značenie, mapové panely, informačné tabule, turistické útulne, ohniská, odpadkové koše, vyhliadkové veže, lanové dráhy, schody, rebríky, chodníky, objekty a centrá biodiverzity na pozorovanie – mokrade, malé vodné plochy, ukážkové lesné biotopy).
Oprávnení prijímatelia	Podľa PRV kap. 8.2.7.3.3.4. Prijímatelia, body 1 a 2
Intenzita pomoci	100%

Oprávnené výdavky	Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.					
	Podľa PRV kap. 8.2.7.3.3.5. Oprávnené náklady, pre činnosť 2					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Max. 20 000					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	40 000,00 €	21 200,00 €	18 800,00 €	0,00 €	
	Spolu	40 000,00 €	21 200,00 €	18 800,00 €	0,00 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.7.3.3.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú stanovené vo výzve					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	40 000	
	O.6	Celková plocha - Fyzická plocha, na ktorú sa vypláca podpora (v ha)	ha	0	2000	
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev					

Tabuľka č. 4.J Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh
Priradenie kódu opatrenia	16.3
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	1A, 2A, 3A Sekundárna FO predominantná – 2A Sekundárna FO doplnková – 1A, 3A
Ciele a opis opatrenia	Opatrenie bude prispievať k naplneniu ŠC 1.1 a ŠC 1.2. rozdielom bude zameranie, na ŠC 1.1 to budú projekty a spolupráca v oblasti cestovného ruchu, v ŠC 1.2 ostatné oblasti.
Zdôvodnenie výberu	Spolupráca je kľúčová pre ďalší rozvoj regiónu, ako to bolo deklarované na viacerých miestach analytickej časti. Preto bude podporená spolupráca medzi malými

	<p>hospodárskymi subjektmi (mikropodnikmi) v odvetví poľnohospodárstva, potravinovom reťazci, sektore lesného hospodárstva pri organizácii spoločných pracovných procesov, spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a rozvoji cestovného ruchu . Cieľom je prostredníctvom spolupráce zvýšiť efektivitu vykonávaných činností. Jedným z očakávaných projektov je napr. aj vytvorenie regionálnej značky, čo podporí rozvoj celého regiónu, alebo projekty zamerané na rozvoj informačných aktivít zameraných na cestovný ruch v regióne.</p> <p>Prispieva k napĺňaniu primárne potreby 10, sekundárne podľa zamerania projektu aj k ostatným.</p>					
Rozsah a oprávnené činnosti	<p>V súlade s PRV SR bude podporená spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi (mikropodnikmi) v odvetví poľnohospodárstva, potravinovom reťazci, sektore lesného hospodárstva a v sektore cestovného ruchu pri organizácii spoločných pracovných procesov, spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb a marketingu v oblasti cestovného ruchu. Cieľom je prostredníctvom spolupráce zvýšiť efektivitu vykonávaných činností.</p>					
Oprávnení prijímatelia	<p>Najmenej 5 subjektov, ktorých spolupráca je :</p> <ul style="list-style-type: none"> • medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci , v lesnom hospodárstve, alebo v sektore cestovného ruchu a rozvoji vidieka na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorit politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, mimovládnych neziskových organizácií a výskumných organizácií. 					
Intenzita pomoci	100%					
Oprávnené výdavky	<p>Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. náklady na štúdie o príslušnej oblasti, realizačné štúdie a vypracovanie podnikateľského plánu alebo inej stratégie miestneho rozvoja; 2. náklady na oživenie príslušnej oblasti s cieľom zabezpečiť uskutočniteľnosť kolektívneho územného projektu; 3. prevádzkové náklady na spoluprácu; 4. priame náklady na konkrétne projekty spojené s vykonávaním podnikateľského plánu, plánu v oblasti životného prostredia, alebo na iné činnosti zamerané na inovácie, vrátane testovania, resp. nevyhnutných investičných nákladov. <p>Oprávnenosť výdavkov je stanovená v čl. 65 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a v čl. 60-61 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a bude bližšie špecifikovaná v príručke pre žiadateľa.</p>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Max. 15 000 Eur					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	60 000,00 €	31 800,00 €	28 200,00 €	0,00 €	
	Spolu	60 000,00 €	31 800,00 €	28 200,00 €	0,00 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.14.3.3.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú upresnené vo výzve					

Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	60 000
	O.3	Počet podporených činností/operácií	Počet	0	4
Indikatívny harmonogram výziev	v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka č. 4.K opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny					
Priradenie kódu opatrenia	19.3					
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B					
Ciele a opis opatrenia	Aktivity prispievajú k ŠC 1.1 a 2.2.					
Zdôvodnenie výberu	Celá stratégia je nastavená tak, aby sa posilnila spolupráca, aby región posilnil svoj ekonomický a sociálny rozvoj, ale taktiež kultúrny. Je potrebné v regióne vytvoriť podmienky pre difúziu inovácií, pre získavanie nových znalostí a v oblasti spoločného rozvoja. Preto aj bude MAS realizovať projekty spolupráce, ktoré jej pomôžu lepšie využívať svoj potenciál. Prispieva primárne k napĺňaniu potreby 10, ale aj k ostatným.					
Rozsah a oprávnené činnosti	V súlade s PRV SR národná a nadnárodná spolupráca zameraná najmä na hľadanie spoločného potenciálu, budovanie spoločných tradícií, zvyšovanie turistického potenciálu spolupracujúcich území, ale aj výmenu skúseností, informačné a propagačné aktivity a pod. Projekty spolupráce v rámci iniciatívy LEADER sú menšieho charakteru vychádzajúce z lokálnych potrieb územia.					
Oprávnení prijímateľa	Miestne akčné skupiny vybrané a schválené riadiacim orgánom na implementáciu stratégie miestneho rozvoja. Okrem schválených miestnych akčných skupín môže byť partnerom projektu aj iné verejno-súkromné partnerstvo pracujúce na princípoch LEADER/CLLD. Partner projektu, ktorým bude verejno-súkromné partnerstvo pracujúce na princípoch LEADER/CLLD (bez štatútu MAS) zo SR môže byť zároveň aj prijímateľom.					
Intenzita pomoci	100%					
Oprávnené výdavky	Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. Podľa PRV kap. 8.2.15.3.4.5. Oprávnené náklady					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Bude stanovené vo výzve					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	Bude stanovené vo výzve				
	Spolu					

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.15.3.4.6. Podmienky oprávnenosti				
Povinné prílohy stanovené MAS	N/A				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	
	O.21	Počet podporených projektov spolupráce	Počet	0	7
Indikatívny harmonogram výziev	Podľa harmonogramu PPA, v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka č. 4.L Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Podpora na prevádzkové náklady a oživenie
Priradenie kódu opatrenia	19.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	6B
Ciele a opis opatrenia	Prispieva k ŠC 4.1 s cieľom zabezpečiť všetky úkony spojené s úspešnou implementáciou stratégie CLLD a s budovaním partnerstva
Zdôvodnenie výberu	Pre úspešnú implementáciu stratégie je nutné zabezpečiť prostriedky na chod MAS, aby bolo možné realizovať všetky úkony spojené s realizáciou stratégie a budovaním partnerstva.
Rozsah a oprávnené činnosti	V súlade s PRV SR: - prevádzkové náklady spojené s riadením uskutočňovania stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou zložené z prevádzkových nákladov, nákladov na zamestnancov, nákladov na odbornú prípravu, nákladov súvisiacich so vzťahmi s verejnosťou, finančné náklady, ako aj náklady spojené s monitorovaním a hodnotením tejto stratégie, ako sa uvádza v článku 34 ods. 3 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 1303/2013; - oživenie stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou v záujme uľahčenia výmeny medzi zainteresovanými stranami, čoho cieľom je poskytovať informácie a propagovať stratégiu a podporovať potenciálnych prijímateľov na účely rozvoja operácií a prípravy žiadostí.
Oprávnení prijímatelia	MAS, ktorá je vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja, a má právnu formu občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.
Intenzita pomoci	100%
Oprávnené výdavky	Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016.

	Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. Podľa PRV kap. 8.2.15.3.2.5. Oprávnené náklady (bod 1)					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Budú stanovené vo výzve					
Finančný plán	Chod MAS					
	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	183 377,66 €	97 190,16 €	86 187,50 €	0,00 €	
	Spolu	183 377,66 €	97 190,16 €	86 187,50 €	0,00 €	
	Náklady na oživenie MAS					
	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	32 360,76 €	17 151,20 €	15 209,56 €	0,00 €	
	Spolu	32 360,76 €	17 151,20 €	15 209,56 €	0,00 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	Podľa PRV kap. 8.2.15.3.2.6. Podmienky oprávnenosti					
Povinné prílohy stanovené MAS	nerelevantné					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota	
	O.1	Celkové verejné výdavky	EUR	0	215 707	
Indikatívny harmonogram výziev	nerelevantné					

Opatrenia IROP

Tabuľka č. 4.M: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev
Priradenie kódu opatrenia	
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	5.1.1
Ciele a opis opatrenia	Prispieva k ŠC 1.1 a cieľom je rozvíjať podnikanie a zamestnávanie v regióne.
Zdôvodnenie výberu	Opatrenie reaguje na potrebu 12. podporu rozvoja podnikania v regióne. Blízkosť hlavného mesta vytvára silnú príťažlivú silu, keďže zabezpečuje pracovné príležitosti pre väčšinu obyvateľov Malokarpatského regiónu. Tento vzťah má svoje výhody aj nevýhody. K nevýhodám patrí hlavne zvýšené náklady spojené s dopravnými problémami, so znečisťovaním životného prostredia, s nárastom tlaku na výstavbu, v neposlednom rade aj zníženie spotrebných potrieb obyvateľov v regióne a slabšia ekonomická sebestačnosť regiónu a oslabený sociálny kapitál. Z tohto dôvodu budú v regióne vytvárané možnosti pre rozvoj podnikania. Prispieva k napĺňaniu potreby 12.

Rozsah a oprávnené činnosti	A1 Podpora podnikania a inovácií Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev					
Oprávnení prijímatelia	samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH					
Intenzita pomoci	podľa príslušnej schémy pomoci de minimis , 50%					
Oprávnené výdavky	<ul style="list-style-type: none"> - obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest - nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb - podpora marketingových aktivít - podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností 					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Max. 45 000					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					
	VR	161 857,89 €	80 928,95 €	0,00 €	80 928,95 €	
	Spolu	161 857,89 €	80 928,95 €	0,00 €	80 928,95 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	<ul style="list-style-type: none"> - Počas doby udržateľnosti projektu nesmie dôjsť k zásadnému poklesu zamestnanosti v podniku vo vzťahu k podporeným aktivitám projektu. - Zvýhodnené budú tie projekty, ktorých výsledkom je vytvorenie najmenej jedného pracovného miesta. V prípade, že projekt vytvorí pracovné miesta, bude zvýhodnený v závislosti od počtu vytvorených pracovných miest. - Zvýhodnené budú tie projekty, ktorých aktivity sa týkajú podpory výrobkov a služieb, ktoré sú pre trh nové alebo výrobkov a služieb, ktoré sú nové pre podnik (inovácie). - Projekt uplatňuje zásadu „znečisťovateľ platí“. 					
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú stanovené vo výzve					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód /ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
		Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch	FTE	0	2	
		Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	Počet	0	2	
		Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	Počet	0	2	
Indikatívny harmonogram výziev	A1: 01/2019					

Tabuľka č. 4.N: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Priradenie kódu opatrenia	
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	5.1.2

Ciele a opis opatrenia	Prispieva k viacerým ŠC: k ŠC 1.1 – vytvorením trhových priestorov sa vytvorí priestor pre rozvoj podnikania v regióne K ŠC 2.1 – realizáciou opatrení sa skvalitnia verejné služby pre obyvateľov regiónu					
Zdôvodnenie výberu	Pre ŠC 1.1 – mestá Malokarpatského regiónu majú dlhodobú snahu vytvárať priestor pre miestne trhy zamerané najmä pre podporu domácich podnikateľov, ktorí tak môžu ponúkať svoje produkty na lokálnom trhu, čím sa na jednej strane podporuje podnikateľ, ale takisto aj sa zvyšuje povedomie obyvateľov o celom regióne. Pre ŠC 2.1 – ako vyplynulo z analýzy zdrojov a zo stretnutí v území, každá obec má svoje špecifické problémy v oblasti zabezpečovania služieb – niektoré obce čelia výraznému nárastu obyvateľov, iné zase naopak starnú, vplyv hlavného mesta sa prejavuje aj v dopyte po verejných službách zabezpečovaných obcami a tretím sektorom. Preto sa v rámci tohto opatrenia budú realizovať aktivity na zlepšenie služieb pre obyvateľov. Prispieva napĺňaniu potrieb 1, 14, 16, 12, 13.					
Rozsah a oprávnené činnosti	B1 Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry Pre ŠC 2.1: I. dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel Pre ŠC 2.1: I. dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel C1 Komunitné sociálne služby Pre ŠC 2.1: II. sociálne služby a komunitné služby E1 Trhové priestory Pre ŠC 1.1 - výstavba a obnova mestských trhových priestorov za účelom podpory lokálnych producentov					
Oprávnení prijímatelia	Pre ŠC 1.1 - mestá/samostatné mestské časti Pre ŠC 2.1: I. a) mestá/samostatné mestské časti a obce; združenia miest a obcí I. b) mestá/samostatné mestské časti I. c) mestá/samostatné mestské časti a obce; združenia miest a obcí; mikroregionálne združenia; občianske združenia; neziskové organizácie II. mestá/samostatné mestské časti a obce; združenia miest a obcí; občianske združenia; neziskové organizácie; cirkevné organizácie					
Intenzita pomoci	95%					
Oprávnené výdavky	Pre ŠC 1.1 – bude upravené Príručkou RO IROP Pre ŠC 2.1: I. a) výstavba, modernizácia, rekonštrukcia zastávok, staníc, parkovísk, na linkách prepájajúcich obec s mestom; b) budovanie prvkov a podpora opatrení na zvyšovanie bezpečnosti dopravy v mestách; c) zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do a zo zamestnania alebo k verejným službám (napr. trasy vedúce k vlakovým, autobusovým zastávkam a staniciam v obciach a mestách) vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjajúcich staníc pre elektrobicykle a pod., II. zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia; zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb; rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb; infraštruktúra komunitných centier					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Pre ŠC 1.1 max. 45 000 Eur Pre ŠC 2.1: I. a) max. 6 000 Eur I. b) max. 10 000 Eur I. c) max. 7 000 Eur II. max. 20 000 Eur					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR					

	VR	198 465,11 €	119 079 €	69 462,75 €	9 923,36 €	
	Spolu	198 465,11 €	119 079 €	69 462,75 €	9 923,36 €	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií	<p>- Projekt musí mať preukázateľný dopad na podporu, rozvoj alebo posilnenie vzťahov medzi mestom a jeho okolitým zázemím obcí alebo medzi obcou ako rozvojovým pólom a jej sídelným zázemím.</p> <p>- Projekt uplatňuje zásadu „znečisťovateľ platí“.</p> <p>- Pre projekty zamerané na energetickú efektívnosť:</p> <p>Sektor verejných budov:</p> <p>a) Renovácie verejných budov</p> <p>- podporené budú projekty renovácie budov (napr.: stavebnotechnické úpravy), ktorých opatrenia na úsporu energie budú navrhnuté nad rámec splnenia minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov podľa všeobecne platných právnych predpisov tak, aby sa potreba energie znížila na úroveň nízkoenergetických budov, ultra-nízkoenergetických budov a budov s takmer nulovou potrebou energie.</p> <p>b) Výstavba nových budov</p> <p>- v prípade projektov výstavby nových budov podporené budú len tie projekty, v ktorých budú nové budovy navrhnuté tak, aby dosiahli úroveň štandardov nízkoenergetických budov, ultranízkoenergetických budov a budov s takmer nulovou potrebou energie.</p> <p>c) Renovácie a výstavba</p> <p>- inštalácia zariadení na využívanie OZE na budovách bude podporená len ako súčasť komplexného projektu na zlepšenie energetickej hospodárnosti verejných budov, a to s dôrazom na minimalizáciu negatívnych dopadov na ochranu životného prostredia, najmä ovzdušia,</p> <p>- pri projektoch, v ktorých sa bude využívať biomasa:</p> <p>- budú podporované nízkoemisné zariadenia v súlade s požiadavkami navrhovanej smernice o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia zo stredne veľkých spaľovacích zariadení, alebo v súlade s navrhovaným nariadením Komisie, ktorým sa vykonáva smernica 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn kotlov na tuhé palivo (v prípade kotlov s inštalovaným výkonom resp. tepelným príkonom, ktoré nie sú pokryté týmito dokumentmi budú pre posúdenie požiadavky nízkoemisného zariadenia použité extrapolované hodnoty) smernice o ekodizajne, pričom budú podporované zariadenia s vyššou energetickou účinnosťou,</p> <p>- bude potrebné preukázať splnenie kritérií udržateľnosti jej využívania v súlade s odporúčaniami správy Komisie Rade a EP o požiadavkách trvalej udržateľnosti na používanie zdrojov tuhej a plynnej biomasy pri výrobe elektriny, tepla a chladu COM(2010) 11 final,</p> <p>- podporené budú aj projekty realizovateľné formou energetických služieb, ak predložený energetický audit preukáže odôvodnenosť takéhoto riešenia,</p> <p>Spoločné princípy uplatňované pre všetky typy budov:</p> <p>- podpora, vrátane obnovy historických budov, bude podmienená predložením energetického auditu, na základe ktorého v procese hodnotenia dôjde k overeniu:</p> <p>- výpočtov plánovaného ročného objemu úspory PEZ na m² celkovej podlahovej plochy,</p> <p>- technickej uskutočniteľnosti navrhovaných energetických opatrení;</p> <p>- zvýhodňované budú komplexné projekty s najvyššou úsporou primárnych energetických zdrojov na m² celkovej podlahovej plochy;</p> <p>- nebudú podporované projekty, v rámci ktorých bude navrhované odpojenie od účinných systémov CZT alebo inštaláciou obnoviteľných zdrojov energie sa zvýšia emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia v porovnaní so súčasným stavom v predmetnej lokalite;</p> <p>- projekty budú zvýhodňované, pokiaľ pri obnove/výstavbe budov alebo ich častí sa budú realizovať opatrenia na minimalizáciu vplyvu zastaveného prostredia na lokálne klimatické podmienky (zadržanie vody, prehrievanie prostredia a pod.) napr. v podobe zelených fasád a striech;</p> <p>- projekt pri obnove budov alebo ich častí musí plniť požiadavky na hygienické parametre vnútorného prostredia budov (výmena vzduchu, využitie denného svetla a kvalita umelého osvetlenia ako aj akustické parametre budovy);</p>					

	- podporené stavebné objekty (verejne prístupné priestory a verejne prístupné budovy) musia byť plne bezbariérové v súlade s princípmi univerzálneho navrhovania - projekt spĺňa požiadavky v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 532/2002 Z. z.				
Povinné prílohy stanovené MAS	Budú upresnené vo výzve				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód /ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
		Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	0	22
Indikatívny harmonogram výziev	<p>Prioritizácia výziev: E1 Trhové priestory B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel B1 Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry C1 Komunitné sociálne služby</p> <p>Harmonogram vyhlasovania výziev: E1: 2/2019 B2: 2/2019 B1: 3/2019 C1: 3/2019</p>				

Časť B.) Akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu MAS

Tabuľka č. 4.O: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	1A			
Rozsah a oprávnené činnosti	Informačné aktivity predstavujú krátkodobé, resp. jednorazové odborné informačné činnosti adresované pre pôdohospodárov a prijímateľov pomoci v rámci rozvoja vidieka, zamerané na poskytnutie informácií a odovzdanie skúseností pre pracujúcich v pôdohospodárstve najmä v oblastiach: informácie o cieľoch spoločnej poľnohospodárskej politiky a nastavenia systému, dodržiavania jeho podmienok, Cross-compliance, biodiverzity, klimatických zmien, priaznivých vplyvov na životné prostredie, ekologickom poľnohospodárstve, informovaní o eko-friendly poľnohospodárskych postupoch, o ochrane podzemných vôd ako aj o uskladňovaní hnojív a zaobchádzaní s nimi; o udržateľnej a efektívnej poľnohospodárskej a lesníckej výrobe ako aj o zapájaní sa do krátkych potravinárskych/dodávateľských reťazcov, o bezpečnosti potravín a o manipulácii s nimi a pod.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	10 000,00 €	10 000,00 €	0,00 €
	Spolu	10 000,00 €	10 000,00 €	0,00 €
Názov opatrenia	Podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	3A, 6A			
Rozsah a oprávnené činnosti	Malé investície do hmotného majetku, ktoré sa týkajú spracovania, skladovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, na ktoré sa vzťahuje príloha I ZFEÚ alebo výroby, spracovania, skladovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja potravinárskych výrobkov, pričom výstupom výrobného procesu môže byť aj výrobok, na ktorý sa príloha I ZFEÚ nevzťahuje a na investície, ktoré zároveň prispievajú k úsporám			

	<p>spotreby energie. Investícia sa týka výlučne vlastnej činnosti podniku, ide najmä o tieto činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obstaranie, rekonštrukcia a modernizácia zariadení, strojov, prístrojov a technológií, spracovateľských a výrobných kapacít, vrátane laboratórneho vybavenia a detektorov kovov v rámci procesu spracovania, skladovania, uvádzania na trh produktov a /alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane produktov s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít podľa osobitného predpisu (nariadenie EÚ č. 1151/2012 , nariadenie (EÚ) č. 1308/2013); - nákup chladiarenských, mraziarenských alebo termoizolačných nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návěsov, nákladných automobilov a prívesov (návěsov) špecializovaných na prepravu zvierat (aj nad 3,5 t), manipulačných vozíkov v súvislosti so spracovaním, resp. uvádzaním na trh - zavedenie technológií a postupov s cieľom vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh alebo vypracovania programov správnej výrobnéj praxe; 			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	200 000,00 €	80 000,00 €	120 000,00 €
	Spolu	200 000,00 €	80 000,00 €	120 000,00 €
Názov opatrenia	Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	2A			
Rozsah a oprávnené činnosti	Podpora sa poskytuje mladému poľnohospodárovi na začatie jeho podnikateľskej činnosti v oblasti živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výroby na realizáciu podnikateľského plánu.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	100 000,00 €	100 000,00 €	0,00 €
	Spolu	100 000,00 €	100 000,00 €	0,00 €
Názov opatrenia	Pomoc pre malého podnikateľa v živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výrobe			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	2A			
Rozsah a oprávnené činnosti	Podpora sa poskytuje malému poľnohospodárskemu podniku na rozvoj jeho podnikateľskej činnosti spojenej s realizáciou jeho podnikateľského plánu v oblasti živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výroby.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	60 000,00 €	60 000,00 €	0,00 €
	Spolu	60 000,00 €	60 000,00 €	0,00 €
Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6A, 5C			
Rozsah a oprávnené činnosti	Činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov. Oprávnená je výstavba ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení, ako aj nevyužívaných objektov na ubytovacie zariadenie a to s kapacitou od 5 do 30 lôžok, v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ

	MR			
	VR	200 000,00 €	80 000,00 €	120 000,00 €
	Spolu	200 000,00 €	80 000,00 €	120 000,00 €
Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B			
Rozsah a oprávnené činnosti	Malé investície zamerané na: - výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); - zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	84 210,53 €	80 000,00 €	4 210,53 €
	Spolu	84 210,53 €	80 000,00 €	4 210,53 €
Názov opatrenia	Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B			
Rozsah a oprávnené činnosti	Budú podporené investície menšieho rozsahu, najmä: - súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod. - investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátróv, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; - zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia; - investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu; - investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov); - investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	83 662,28 €	80 000,00 €	3 662,28 €
	Spolu	83 662,28 €	80 000,00 €	3 662,28 €
Názov opatrenia	Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B			
Rozsah a oprávnené činnosti	Menšie investície: - investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne,			

	historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;			
	- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKy a pod.;			
	- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	98 117,16 €	98 117,16 €	0,00 €
	Spolu	98 117,16 €	98 117,16 €	0,00 €
Názov opatrenia	Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	4A			
Rozsah a oprávnené činnosti	Činnosť 2: budovanie a obnova občianskej a poznávacej infraštruktúry v lesných ekosystémoch (náučné a turistické chodníky, cyklotrasy, odpočívadlá, pozorovateľne, mostíky, turistické značenie, mapové panely, informačné tabule, turistické útulne, ohniská, odpadkové koše, vyhladkové veže, lanové dráhy, schody, rebríky, chodníky, objekty a centrá biodiverzity na pozorovanie – mokrade, malé vodné plochy, ukázkové lesné biotopy).			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	70 000,00 €	70 000,00 €	0,00 €
	Spolu	70 000,00 €	70 000,00 €	0,00 €
Názov opatrenia	Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	1A, 2A, 3A			
Rozsah a oprávnené činnosti	Podporená bude spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi (mikropodnikmi) v odvetví poľnohospodárstva, potravinovom reťazci, sektore lesného hospodárstva a v sektore cestovného ruchu pri organizácii spoločných pracovných procesov, spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb a marketingu v oblasti cestovného ruchu. Cieľom je prostredníctvom spolupráce zvýšiť efektívnosť vykonávaných činností.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	70 000,00 €	70 000,00 €	0,00 €
	Spolu	70 000,00 €	70 000,00 €	0,00 €
Názov opatrenia	Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny			
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B			
Rozsah a oprávnené činnosti	Národná a nadnárodná spolupráca zameraná najmä na hľadanie spoločného potenciálu, budovanie spoločných tradícií, zvyšovanie turistického potenciálu spolupracujúcich území, ale aj výmenu skúseností, informačné a propagačné aktivity a pod. Projekty spolupráce v rámci iniciatívy LEADER sú menšieho charakteru vychádzajúce z lokálnych potrieb územia.			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	Upresní sa podľa výzvy		
	Spolu			

Tabuľka č. 4.P: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnosťnú alokáciu

Názov opatrenia	Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1			
Rozsah a oprávnené činnosti	zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	145 623,43 €	72 811,72 €	72 811,72 €
	Spolu	145 623,43 €	72 811,72 €	72 811,72 €
Názov opatrenia	Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2			
Rozsah a oprávnené činnosti	- rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: podpora lokálnych ekologických služieb výstavba a obnova mestských trhových priestorov za účelom podpory lokálnych producentov - rekonštrukcia vodovodných sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu v aglomeráciách do 2 000 EO - rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO - budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS - budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO			
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR			
	VR	178 835,79 €	169 894,00 €	8 941,79 €
	Spolu	178 835,79 €	169 894,00 €	8 941,79 €

5.2 Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD

5.2.1 Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD

Monitorovanie

Aby stratégia bola aj naozaj napĺňaná a neostala len nerealizovaným strategickým dokumentom, je potrebné sledovať pokrok v napĺňaní stratégie a prispôbiť ďalšie aktivity podľa reálnych potrieb. Tieto potreby je možné sledovať práve v procese monitorovania, kedy sa hodnotí pokrok v napĺňaní jednotlivých cieľov na základe sledovania monitorovacích ukazovateľov. Indikátory slúžia na sledovanie priebehu a výsledku implementácie projektov a následne aj celej stratégie.

MAS stanovuje:

- povinné ukazovatele – na úrovni programu a fokusových oblastí (v prípade PRV) a špecifických cieľov (v prípade IROP)
- dodatočné ukazovatele na úrovni priorit, špecifických cieľov, opatrení
- ukazovatele pre sebahodnotenie

Monitorovacie indikátory sú vyhodnocované raz ročne v rámci Správy o implementácii stratégie CLLD. Správa sa predkladá vždy k 31.3. roka n+1. Informácie do správ vychádzajú najmä z monitorovacích správ k projektom, z ITMS+ systému v prípade IROP, príp. administratívnych zistení. Monitorovanie na úrovni projektu pozostáva z hodnotenia počas realizácie projektu (sledovanie výstupov), pri ukončení projektu (sledovanie výsledkov), po skončení projektu a počas udržateľnosti projektu (sledovanie dopadov). Monitorovacie ukazovatele sú stanovené jednak v kap. 5.3.2 a ďalej v kap. 5.2 Akčný plán na úrovni opatrení. Monitorovanie a vyhodnocovanie výstupov a výsledkov vykonáva monitorovací výbor, ktorý vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu.

Hodnotenie

Okrem monitorovania MAS vykonáva aj hodnotenie, ktoré slúži najmä na celkové zhodnotenie implementačných procesov a výstupy z neho sa ďalej využívajú pri rozhodovaní a plánovaní. MAS vykoná strednodobé hodnotenie – midterm – najneskôr do 30. 6. 2020 s cieľom posúdenia celej stratégie a navrhnutia jej aktualizácie na základe zistení z hodnotenia. Výsledkom hodnotenia je Správa o implementácii stratégie CLLD. Na konci implementačného obdobia vykoná MAS záverečné hodnotenie – ex-post – ktoré je zamerané na hodnotenie naplnenia cieľov stratégie a celkový prínos pre územie, ďalej sa hodnotí aj efektívnosť vynaložených prostriedkov. Toto hodnotenie je aj východiskovým bodom pre ďalšie plánovanie stratégie. Súčasťou hodnotení bude aj sebahodnotenie a hodnotenie multiplikačných efektov popísaných v kap. 7.4.3.

Hodnotenie vykonáva nezávislý hodnotiteľ, môže to byť externý hodnotiteľ. Pre hodnotenie budú použité informácie z monitorovacích správ projektov, Správ o implementácii stratégie CLLD, z ITMS+ systému, z administratívnych záznamov, zo štatistík v území ako aj primárne zdroje informácií (verejné stretnutia obyvateľov, príp. dotazníkový prieskum). Bude sa komplexne hodnotiť jednak napĺňanie jednotlivých cieľov, ale aj proces implementácie, riadiace procesy a celkový dopad v území na rozvoj a aplikácia 7 kľúčových znakov Leader-u. Výsledky strednodobého hodnotenia budú slúžiť ako podklady pre aktualizáciu stratégie CLLD a výsledky záverečného hodnotenia zase budú podkladom pre plánovanie ďalších rozvojových krokov v území.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie bude súčasťou pravidleného ročného monitorovania ako i mid-term a ex-post hodnotenia. V rámci sebahodnotiaceho procesu bude MAS hodnotiť:

A. napĺňanie 7 kľúčových znakov Leader

1. Oblastné stratégie miestneho rozvoja - Sleduje sa, či realizované aktivity prispievajú k rozvoju súdržného územia, podpore ľudí, ktorí žijú v ňom a či títo ľudia sú vďaka realizovaným aktivitám viac aktívni, zapájajú sa vo väčšej miere do ďalšieho rozvoja spoločného územia – čo úzko súvisí s ďalším znakom prístup zdola nahor. Hodnotí sa celkové vnímanie MAS v území – či vďaka podporeným aktivitám sa dostáva MAS do širšieho povedomia verejnosti.
2. Prístup zdola nahor - Sleduje sa prístup, či obyvatelia sami prichádzajú s podnetmi, nápadmi ako riešiť výzvy v území a s inovatívnymi nápadmi, ako rolu zohráva samotná MAS pri realizácii týchto podnetov. Tiež sa sleduje zapojenosť verejnosti na rozhodovacích procesoch ohľadom ďalšieho plánovania rozvoja územia.
3. Verejno-súkromné partnerstvo: MAS - Sleduje sa vyváženosť členov z hľadiska sektorového, sociálneho, geografického. Takisto sa sledujú aktivity realizované MAS, ako prispievajú k jej etablovaní sa v území, prínos z pohľadu novátorstva, integrovania sociálnych a záujmových skupín, sektorov.
4. Uľahčovanie inovácie - Sleduje sa zavádzanie inovácií v území a ich vplyv a dopad na územie a spoločnosť.
5. Integrované a viacsektorové akcie - Sledujú sa aktivity, ktoré majú integračný charakter, spájajú či už geograficky, sociálne alebo sektorovo.
6. Vytváranie sietí - Súvisí so znakom Spolupráca a tu sa sleduje sieťovanie – jednak navonok: MAS s inými VSP, inými organizáciami; a vo vnútri: prepájanie sektorov, subjektov v území a výsledky tohto sieťovania.
7. Spolupráca - Sledovanie projektov spolupráce a vplyvov ich činností na rozvoj regiónu.

B. implementačný proces

Hodnotiť sa bude proces implementácie stratégie, t.j. počet projektov napĺňajúcich jednotlivé opatrenia, špecifické ciele a priority; percentuálna nakontrahovanosť prostriedkov podľa opatrení, špecifických cieľov a priorít; počet vytvorených pracovných miest; podiel jednotlivých sektorov na celkových nakontrahovaných prostriedkoch a na celkovom počte projektov. Podľa každoročného vyhodnotenia sa bude môcť upraviť harmonogram výziev a propagačné a informačné aktivity.

C. riadiaci proces

Hodnotiť a monitorovať sa budú procesy súvisiace s vyhlasovaním výziev (počet vyhlásených a ukončených výziev), hodnotením a výberom projektov (počet prijatých projektov, počet dní potrebných na hodnotenie a výber), zazmluvňovaním (počet zazmluvnených projektov, celková

nakontrahovaná suma), samotnej realizácie projektov z pohľadu časového (časové sklzy, časový manažment), sektorového (zapojenosť jednotlivých sektorov do výziev, úspešnosť realizácie projektov), geografickej vyváženosti. Hodnotené budú činnosti jednotlivých orgánov, nastavenie (príp. zmeny) v kompetenciách a úlohách jednotlivých orgánov, príp. personálne zmeny v jednotlivých orgánoch a vplyv na rozhodovanie MAS. Hodnotená bude aj činnosť a spôsob fungovania kancelárie MAS .

D. propagácia a vzdelávanie členov MAS

Hodnotené budú typ, počet aktivít určených na propagáciu MAS a stratégie a na vzdelávanie členov MAS, návštevnosť týchto aktivít, príp. počet absolventov vzdelávania.

Ročne budú zbierané údaje v stanovených okruhoch pre monitorovanie sebahodnotenia, pričom informácie budú vychádzať z monitorovacích správ projektov a z interných dokumentov kancelárie MAS.

Analýza rizík implementácie stratégie CLLD

Aby bola zabezpečená plynulá realizácia stratégie, je potrebné analyzovať riziká a možnosti ich eliminácie, resp. minimalizácie ich dopadov.

Tabuľka č. 5.1 Analýza rizík

Hľadisko	Riziko	Opatrenia na ich odstránenie	Zodpovedné subjekty
Finančné	Nedostatok financií na chod kancelárie	Hľadanie aj iných zdrojov na fungovanie (členské príspevky, projekty financované z iných zdrojov)	Členská schôdza
	Nedostatočný Cash-flow financií pre prijímateľov NFP	Založenie úveru na prefinancovanie projektu	Prijímatelia
Procesné	Nedostatok žiadateľov	Skoré informovanie, zvýšená propagácia, oslovovanie potenciálnych žiadateľov v území	Kancelária MAS
	Časové oneskorenia v posudzovaní výziev, ŽoNFP, ŽoP, podpisu zmlúv a ich plnenia	Zjednodušenie procesov, zabezpečenie dostatku kvalitných ľudských zdrojov, skoré informovanie a zvýšená komunikácia	Kancelária MAS, členská schôdza, PPA, RO pre IROP, CKO, prijímateľ
Ľudské zdroje	Odchod ľudských zdrojov z kancelárie MAS	Hľadanie ďalších možných príjmov pre finančnú motiváciu	Členská schôdza
	Chýbajúce skúsenosti a zručnosti s implementáciou Leader	Vzdelávanie, výmena skúseností a informácií medzi	Kancelária MAS

		MAS (napr. v rámci NSS MAS)	
--	--	-----------------------------	--

5.3.2 Monitorovacie ukazovatele

Tabuľka č.5: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020

Názov cieľového ukazovateľa	Cieľová hodnota v roku 2023
Čistý počet obyvateľov, ktorý má prospech zo zlepšenia služieb	45 000
Počet obyvateľov podporenej MAS	45 000
Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (LEADER/PRV) (oblasť zamerania 6B)	8

Tabuľka č. 6: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Cieľová hodnota v roku 2023
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie CLLD (len časť z PRV)	809 019,07 €
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení - (len časť z PRV)	215 738,42 €

Tabuľka č. 7: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Počet podporených podnikov	podnik	2
Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	2
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	podnik	1
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	podnik	1
Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	22

Tabuľka č. 5.2 Dodatočné monitorovacie ukazovatele

Názov ukazovateľa a výsledku/ úroveň cieľa	Zdroj údajov a príp. definícia	Mer ná jedn otka	Počiat čná hodnota v roku 2014	Cieľová hodnota v roku 2023
Priorita 1: Diverzifikácia ekonomických činností				
Počet vytvorených pracovných miest	monitorovacie správy projektov	poče t	0	4
Špecifický cieľ 1.1: Využitie potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu so zameraním sa na miestne zdroje a tradície				
Počet vytvorených produktov využitelných pre CR	monitorovacie správy projektov, patria sem nielen komplexné produkty CR, ale aj regionálna značka, lokálne produkty, infraštruktúry CR a pod.	poče t	0	10
Počet aktívnych partnerstiev spolupráce	monitorovacie správy projektov, lokálne informačné kanály, spolupráca v oblasti cestovného ruchu v rámci územia aj mimo územia	poče t	0	4
Špecifický cieľ 1.2: Podpora rozvoja ekonomických činností v regióne				
Počet podnikov, ktoré realizovali inovatívne projekty v rámci stratégie CLLD	monitorovacie správy projektov, týka sa inovácií technologických, procesných, inovatívnych pre podnik ako i pre trh či pre spoločnosť	poče t	0	3
Počet vytvorených, resp. inovovaných produktov a služieb	monitorovacie správy projektov	poče t	0	4
Priorita 2: Kvalitný život obyvateľov Malokarpatského regiónu				
Počet obyvateľov, ktorí majú prospech z realizovaných aktivít na zefektívnenie služieb	monitorovacie správy z projektov, štatistiky obcí	poče t	0	45 000
Nárast počtu kultúrno-spoločenských, športových, dobrovoľníckych aktivít	štatistiky obcí, združení	%	0	20%
Špecifický cieľ 2.1: Vytvoriť možnosti pre zefektívnenie verejných služieb				
Počet vytvorených, resp. inovovaných, zlepšených a zefektívnených verejných služieb	monitorovacie správy projektov	poče t	0	4
Špecifický cieľ 2.2: Komunitný, kultúrno-spoločenský, športový život				
Počet vytvorených produktov či služieb, ktoré pozitívne rozvíjajú život obyvateľov	monitorovacie správy projektov	poče t	0	4
Priorita 3: Prírodná a kultúrna krajina				
podiel vinogradov na poľn. pôde	ŠÚ SR	ha	14%	14%
Špecifický cieľ 3.1: Údržba a ochrana krajinného rázu				
Počet podporených projektov zameraných na údržbu a ochranu krajinného rázu	monitorovacie správy projektov	poče t	0	4
Špecifický cieľ 3.2: Údržba, ochrana a zveľadovanie prírodného, kultúrneho a historického dedičstva				
Počet podporených projektov zameraných na zveľadovanie dedičstva	monitorovacie správy projektov	poče t	0	7
Špecifický cieľ 3.3: Zachovanie vidieckeho rázu obcí a miest Malokarpatska				
Počet koordinovaných aktivít na zachovanie vidieckeho rázu obcí a miest Malokarpatska	monitorovacie správy projektov	poče t	0	6

6 FINANČNÝ RÁMEC

6.1 Financovanie stratégie CLLD

Tabuľka č. 8: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	SPOLU EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	1 294 430,51 €
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	1 078 692,09 €
Chod MAS a animácie	215 738,42 €

Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

	Fond	Typ regiónu	Spolu v EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:		MR	
	EPFRV, EFRR	VR	1 294 430,51 €
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD		MR	
	EPFRV, EFRR	VR	1 078 692,09 €
Chod MAS		MR	
	EPFRV	VR	183 377,66 €
Animácie		MR	
	EPFRV	VR	32 360,76 €

Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov

	región	PRV				IROP				SPOLU			
		EPFRV	ŠR	VZ	spolu	EFRR	ŠR	VZ	spolu	fondy	ŠR	VZ	spolu
operácie v rámci stratégie CLLD	MR												
	VR	428 780,11 €	380 238,96 €	217 148,74 €	1 026 167,81 €	200 135,73 €	69 537,29 €	90 862,85 €	360 535,86 €	628 915,84 €	449 776,25 €	308 011,59 €	1 386 703,68 €
chod MAS	MR												
	VR	97 190,16 €	86 187,50 €	0,00 €	183 377,66 €					97 190,16 €	86 187,50 €	0,00 €	183 377,66 €
animácie	MR												
	VR	17 151,20 €	15 209,56 €	0,00 €	32 360,76 €					17 151,20 €	15 209,56 €	0,00 €	32 360,76 €
SPOLU	MR												
	VR	543 121,47 €	481 636,02 €	217 148,74 €	1 241 906,23 €	200 135,73 €	69 537,29 €	90 862,85 €	360 535,86 €	743 257,20 €	551 173,31 €	308 011,59 €	1 602 442,10 €
	spolu	543 121,47 €	481 636,02 €	217 148,74 €	1 241 906,23 €	200 135,73 €	69 537,29 €	90 862,85 €	360 535,86 €	743 257,20 €	551 173,31 €	308 011,59 €	1 602 442,10 €

6.2 Finančný plán pre opatrenia

Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu

Opatrenie stratégie CLLD	Fond	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie	EPFRV	MR					
		VR	10 000,00 €	5 300,00 €	4 700,00 €	0,00 €	
Podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov a na investície do poľnohospodárskych podnikov	EPFRV	MR					
		VR	292 470,13 €	79 670,33 €	70 651,05 €	142 148,74 €	
Pomoc pre malého podnikateľa v živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výrobe	EPFRV	MR					
		VR	45 000,00 €	23 850,00 €	21 150,00 €	0,00 €	
Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností	EPFRV	MR					
		VR	125 000,00 €	26 500,00 €	23 500,00 €	75 000,00 €	
Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie	EPFRV	MR					
		VR	120 000,00 €	63 600,00 €	56 400,00 €	0,00 €	
Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry	EPFRV	MR					
		VR	140 000,00 €	74 200,00 €	65 800,00 €	0,00 €	
Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	EPFRV	MR					
		VR	166 366,53 €	88 174,26 €	78 192,27 €	0,00 €	
Podpora na štúdie/investície, ktoré súvisia s udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním kultúrneho a prírodného dedičstva obcí, vidieckych krajinných oblastí a lokalít s vysokou prírodnou hodnotou vrátane súvisiacich sociálno-	EPFRV	MR					
		VR	27 331,16 €	14 485,52 €	12 845,65 €	0,00 €	

ekonomických hľadísk, ako aj opatrení v oblasti environmentálnej osvetly							
Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov	EPFRV	MR					
		VR	40 000,00 €	21 200,00 €	18 800,00 €	0,00 €	
Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh	EPFRV	MR					
		VR	60 000,00 €	31 800,00 €	28 200,00 €	0,00 €	
Podpora na prevádzkové náklady a oživenie	EPFRV	MR					
		VR	215 707,52 €	114 324,99 €	101 382,53 €	0,00 €	
Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	EFRR	MR					
		VR	161 857,90 €	80 928,95 €	0,00 €	80 928,95 €	
Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	EFRR	MR					
		VR	198 465 €	119 079 €	69 462,75 €	9 923,25 €	

Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

	PRV (EPFRV) : IROP (EFRR)
Stratégia CLLD mimo BSK (viac rozvinutý región):	
Stratégia CLLD v rámci BSK (viac rozvinutý región):	75,00 : 25,00

Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov

Názov opatrenia stratégie CLLD	Rozpočet na opatrenie	Oprávnený prijímateľ – verejný sektor (označiť „X“)	Oprávnený prijímateľ – neverejný sektor (označiť „X“)
Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie	10 000,00 €		X
Podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja	150 321,38 €		X

poľnohospodárskych výrobkov a na investície do poľnohospodárskych podnikov			
Pomoc pre malého podnikateľa v živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výrobe	45 000,00 €		X
Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností	50 000,00 €		X
Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie	120 000,00 €	X	
Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry	140 000,00 €	X	
Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	166 366,53 €	X	X
Podpora na štúdie/investície, ktoré súvisia s udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním kultúrneho a prírodného dedičstva obcí, vidieckych krajinných oblastí a lokalít s vysokou prírodnou hodnotou vrátane súvisiacich sociálno-ekonomických hľadísk, ako aj opatrení v oblasti environmentálnej osvetly	27 331,16 €	X	
Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov	40 000,00 €		X
Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh	60 000,00 €		X
Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	80 890,32 €		X
Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	54 662,32 €		X
Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	114 081,75 €	X	
Celkový rozpočet podľa sektorov	----- -----	497 663,55 €	581 028,54 €
Percentuálny pomer zamerania stratégie	----- -----	46,14%	53,86%

7 ZHODNOTENIE PRÍNOSOV STRATÉGIE CLLD, JEJ SYNERGIE A DOPLNKOVOSŤ

7.1 Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia

Keďže Malokarpatský región má špecifické postavenie, je to vidiecky región, zároveň blízkosť hlavného mesta vytvára v území iné možnosti a výzvy ako je tomu v iných vidieckych regiónoch. V oblasti ekonomickej v regióne nie je vysoká nezamestnanosť, avšak je tu vysoká odchádzka za prácou a nedostatok pracovných miest v regióne. Zároveň tradičné odvetvia ako vinohradníctvo a vinárstvo majú zatiaľ silnú pozíciu v regióne, ale začína sa prejavovať aj tlak na viac stavebných pozemkov, čím v území trpia vinohrady a poľnohospodárska pôda. Blízkosť Bratislavy umožňuje obciam vytvárať dobrú dostupnosť, ktorá je jedným zo základných lokalizačných predpokladov, preto má šancu pre rast lokálnej ekonomiky. Túto šancu sa snaží stratégia využiť. Je to najmä prostredníctvom prvej priority Diverzifikácia ekonomických činností.

Región je známy existenciou Malokarpatskej vínnej cesty, preto prirodzeným bolo zameriavať sa v stratégii na túto oblasť. Napriek tomu, že Malokarpatská vínná cesta funguje, cestovný ruch sa tu nerozvíja viac – je nevyhnutné koordinovať a spájať rôznych aktérov pre rozvoj cestovného ruchu. Takto je postavený aj prvý špecifický cieľ prvej priority. Tiež má množstvo firiem, ktoré podnikajú popri využívaní vlastných zdrojov v regióne. Týchto podnikateľov je nutné podporiť a spoločne propagovať aj vďaka spoločnej regionálnej značke. V území sa plánuje vytvoriť 10 nových pracovných miest (tabuľka č. 7.1). Malokarpatský región sa bude snažiť rozvíjať potenciál, ktorý územie má.

Tabuľka č. 7.1 Počet plánovaných pracovných miest v rámci opatrení

Názov opatrenia	Počet pracovných miest
4.2 Podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov	2
6.3 Pomoc pre malého podnikateľa v živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výrobe	1
6.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností	1
7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry	3
16.3 Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh	1
5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	2

7.2 Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV

Do stratégie sú zahrnuté opatrenia týkajúce sa poľnohospodárskej činnosti. Región je spätý s vinohradníctvom a vinohradmi, lesným hospodárením, gastronómiou a ďalšími potravinárskymi produktmi vyrobenými z poľnohospodárskej prvovýroby. Rovnako v ňom rozvíjajú remeslá založené na využívaní tradície a lokálnych zdrojov (keramika, vyrábanie fujár). Na tieto tradičné odvetvia nadväzujú služby v regióne (ubytovacie a reštauračné zariadenia, vinárske múzeá, informačné kancelárie, vinotéky a pod.) a tak aj vytvárajú pracovné príležitosti v regióne. V regióne však nefunguje dostatočne kooperácia všetkých aktérov, preto sa stratégia zameriava na túto oblasť. Špecifickými cieľmi 1.1 a 1.2 prispieva k napĺňaniu hlavného strategického cieľa PRV, a to: *k posilneniu konkurencieschopnosti pôdohospodárskeho sektora (poľnohospodárstvo, lesníctvo a potravinárstvo)*, konkrétne opatreniami Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie; Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov; Podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov; Pomoc pre malého podnikateľa v živočíšnej a špecializovanej rastlinnej výrobe; Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností; Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh. Tretia priorita Kultúrna a prírodná krajina, jej špecifický cieľ 3.1 prispieva k napĺňaniu 2 strategického cieľa Udržateľný manažment prírodných zdrojov a prispôsobovanie sa klimatickým zmenám. Prvá a druhá priorita so svojimi špecifickými cieľmi prispievajú k tretiemu strategickému cieľu – Vyváženému územnému rozvoju vidieckych hospodárstiev a komún vrátane vytvárania a udržania pracovných miest. Stratégia tak prispieva k riešeniu potrieb PRV:

Tabuľka č. 7.2 Prepojenie špecifických cieľov na potreby PRV

Špecifický cieľ stratégie CLLD	Potreba PRV
Špecifický cieľ 1.1	Potreba č.13 Vytváranie nových pracovných miest a posilnenie ekonomickej stability/životaschopnosti malých podnikov na vidieku

Špecifický cieľ 1.2	<p>Potreba č.2 Zvýšiť efektivitu všetkých výrobných faktorov a dosiahnuť nárast pridanej hodnoty podnikov v poľnohospodárstve, potravinárstve a lesníctve</p> <p>Potreba č.4 Podpora predaja domácej produkcie cez odbytové organizácie výrobcov a rozvoj krátkych dodávateľských reťazcov</p> <p>Potreba č.13 Vytváranie nových pracovných miest a posilnenie ekonomickej stability / životaschopnosti malých podnikov na vidieku</p>
Špecifický cieľ 2.1	<p>Potreba č.10 Zvýšiť energetickú efektívnosť a zvýšenie podielu využívania OZE</p> <p>Potreba č.14 Zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja vo vidieckych obciach s dôrazom na zachovanie miestneho kultúrneho a historického rázu územia</p>
Špecifický cieľ 2.2	<p>Potreba č.14 Zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja vo vidieckych obciach s dôrazom na zachovanie miestneho kultúrneho a historického rázu územia</p>
Špecifický cieľ 3.1	<p>Potreba č.3 Usporiadanie vlastníctva, konsolidácia pôdy a zlepšenie infraštruktúry</p> <p>Potreba č.6: Prevencia pred negatívnymi dôsledkami povodní, s negatívnym dopadom na potenciál poľnohospodárskej výroby a zvýšenie vodozádržnej kapacity územia</p>
Špecifický cieľ 3.2	<p>Potreba č.14 Zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja vo vidieckych obciach s dôrazom na zachovanie miestneho kultúrneho a historického rázu územia</p>
Špecifický cieľ 3.3	<p>Potreba č.14 Zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja vo vidieckych obciach s dôrazom na zachovanie miestneho kultúrneho a historického rázu územia</p>

V procese prípravy stratégie CLLD boli zapojené rôzne subjekty, aj mimovládne organizácie, ktoré sa realizujú v rôznych oblastiach, najmä sa však snažia rozvíjať komunitný život v obciach regiónu, ako aj vytvárať priestor pre propagáciu regiónu, realizáciu projektov spájajúcich rôzne sociálne skupiny. Realizované aktivity budú mať prínos pre všetky skupiny obyvateľstva, k zlepšeniu podmienok bývania a života v regióne prispieva najmä priorita 2,

ktorá sa venuje skvalitneniu a zefektívneniu poskytovania verejných služieb. Vytváraním pracovných príležitostí ako aj projektmi vzdelávania sa vytvárajú príležitosti aj pre zraniteľné skupiny obyvateľstva, ako sú dlhodobo nezamestnaní či telesne/mentálne postihnutí obyvatelia. Nakoľko v regióne nie sú významné marginalizované skupiny, nie sú vytvorené špecifické opatrenia určené len na riešenie týchto skupín. Z pohľadu ekonomického rozvoja budú podporené projekty zohľadňovať aj možné potreby znevýhodnených / marginalizovaných skupín.

Stratégia sa priamo venuje ochrane životného prostredia v rámci priority 3, kde sa zameriava na zveľadovanie rázu krajiny, verejných priestranstiev, či odstraňovanie ilegálnych skládok (opatrenie 7.4). Táto téma je prierezová, v rámci priority 2 sa uplatňuje najmä prostredníctvom zvyšovania energetickej efektívnosti, využívania OZE, znižovania dôsledkov nadmernej dopravy (podopatrenia opatrenia 7); v rámci priority 1 je otázka ochrany životného prostredia hodnotená aj pri projektoch. Napr. plánované vytvorenie regionálnej značky – kde budú zavádzané aj environmentálne kritériá. Celkovo je cieľom stratégie taký rozvoj, ktorý zabezpečí efektívne a udržateľné využívanie zdrojov.

Aspekty environmentálnej účinnosti budú aplikované aj pri výbere investičných projektov, sú plánované projekty (opatrenia 7.2, 7.4), na zveľadovanie verejných priestranstiev, kde budú využívané prvky zelenej infraštruktúry, inovatívne ekologické prvky. Tiež plánovaná urbanistická štúdia bude vypracovaná v súlade s princípmi environmentálnej účinnosti (opatrenie 7.6).

7.3 Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP

Stratégia CLLD prispieva k naplneniu cieľa prioritnej osi 5, ktoré sa zameriava na tematický cieľ 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. Keďže stratégia rieši vidiecke územie, toto je charakteristické významným potenciálom, ale na druhej strane aj určitými potrebami, ako je nízka kumulácia kapitálu, pomalšia difúzia nových poznatkov a inovácií oproti urbanizovaným oblastiam, nedostatočná dostupnosť služieb a primeranej občianskej vybavenosti a pod. preto sa aj stratégia snaží napĺňať tieto potreby.

Priorita č. 5 stanovuje 2 špecifické ciele, ktoré sa snaží stratégia napĺňať najmä prostredníctvom:

Špecifický cieľ 5.1.1 zameraný na *Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií* je napĺňaný najmä v rámci priority 1, prostredníctvom špecifických cieľov 1.1 a 1.2., kde výsledkami by malo byť zlepšenie využívania ekonomického potenciálu

vidieckych oblastí prostredníctvom reštrukturalizácie vidieckej ekonomiky a zavádzania inovácií, tvorba pracovných miest a hospodárskeho rastu, zlepšenie zamestnateľnosti a prístupu k novým formám podnikania a novým pracovným miestam, zníženie závislosti vidieckeho obyvateľstva od príjmov z primárnej ekonomickej aktivity, najmä v poľnohospodárstve, smerom k zamestnanosti v nepoľnohospodárskych odvetviach, napr. v sektore služieb; a ďalej v rámci priority 2, špecifického cieľa 2.1, kde výsledkom sa sleduje vznik nových komunitných služieb a podnikov.

Špecifický cieľ 5.1.2 *Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach* je napĺňaný najmä prioritou 2, špecifickým cieľom 2.1 a 2.2. Aktivity realizované v rámci týchto špecifických cieľov prispievajú k dosahovaniu zvýšenia kvality života vo vidieckych regiónoch, rozvoju verejných služieb a mestsko-vidieckych vzťahov. Z časti je napĺňaná aj prioritou 1, špecifickým cieľom 1.1 v rámci vytvárania trhových miest v mestách.

7.4 Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD

7.4.1 Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať

V rámci územia sa plánujú realizovať:

- **na lokálnej úrovni** – *PHSR jednotlivých obcí,*
- **na regionálnej úrovni** – v rámci územia sa realizujú aktivity, ktoré prispievajú k napĺňaniu
 - *PHSR Bratislavského samosprávneho kraja pre obdobie 2014 – 2020*
 - *Stratégie rozvoja vidieka Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020*
 - *Koncepcie územného rozvoja cyklotrás BSK vo vzťahu k IDS a významným bodom CR (2015)*
 - *Urbanisticko-krajinárskej štúdie na ochranu proti prívalovým dažďom v Malokarpatskej oblasti (2014)*
- **na národnej úrovni** – stratégia prispieva k napĺňaniu cieľov viacerých strategických dokumentov na národnej úrovni:
 - *Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva na roky 2013 – 2020*
 - *Partnerská dohoda na roky 2014 – 2020*

7.4.2 Synergie a komplementarity

Pri príprave stratégie CLLD sa vychádzalo z jednotlivých *PHSR obcí* nielen pri zbere informácií k analýze zdrojov, ale aj k príprave akčného plánu, viaceré projekty naplánované v *PHSR obcí* budú realizované prostredníctvom stratégie CLLD, čím sa zabezpečí komplementárnosť programov a stratégie. Zároveň obce budú realizovať projekty aj s využitím iných zdrojov, tieto projekty však tiež budú prispievať k napĺňaniu cieľov stratégie CLLD.

Na regionálnej úrovni stratégia CLLD navrhuje realizáciu podobných projektov ako *Stratégia rozvoja vidieka Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020* – v rámci akčného plánu stratégie budú niektoré aktivity realizované prostredníctvom stratégie CLLD – aktivita 1. Spolupráca s organizáciami zameranými na rozvoj vidieka a podporu poľnohospodárov; aktivita 4. Organizácia Farmárskych trhov; aktivita 5. Podpora regionálnych produktov – vytvorenie regionálnej značky. Zároveň navrhuje aj ďalšie aktivity, ktoré prispievajú k napĺňaniu cieľov SRV BSK, čím sa zabezpečí synergický efekt.

V rámci *Koncepcie územného rozvoja cyklotrás BSK vo vzťahu k IDS a významným bodom CR (2015)*, ako bolo popísané v kap. 3.1.1, sa v území bude prostredníctvom stratégie CLLD riešiť plánovaná vinohradnícka cesta, ďalej kmeňové cyklotrasy Vinohradnícka, Gydransko-Višťucká a Seneckú. Príkladom dobrej praxe môže byť JuRaVa – realizovaný prvý úsek vinohradníckej cyklotrasy navrhnutý v Koncepcii, ktorý bol otvorený v roku 2014.

Urbanisticko-krajinárskej štúdie na ochranu proti privalovým dažďom v Malokarpatskej oblasti (2014) – pri analýze zdrojov v stratégii (kap. 3.1.2.1 Prírodný potenciál) sa vychádza z tejto štúdie a návrhy budú akceptované pri realizácii protipovodňových opatrení v rámci špecifického cieľa 3.1.

Na národnej úrovni sú aktivity stratégie navrhnuté tak, aby prispievali k cieľom a oblastiam stanovených v národných dokumentoch.

Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva na roky 2013 – 2020 – v rámci koncepcie bola stanovená oblasť vinárstva ako jedna z oblastí rozvoja vidieka v špecializovanej rastlinnej výrobe. Stanovené ciele budú napĺňané aj stratégiou CLLD, najmä projektmi inovácií v sektore vinohradníctva a vinárstva, kde sa v stratégii plánuje s kúpou technológie pre všetkých vinárov na zefektívnenie výroby vína, alebo spoločnou propagáciou, či projektom regionálnej vinotéky. Taktiež sa ráta s podporou mladých farmárov.

Partnerská dohoda na roky 2014 – 2020 – stratégia CLLD prispieva najmä k tematickému cieľu 9. Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii; ďalej špecifické ciele čiastočne prispievajú aj k ďalším tematickým cieľom: 3. Zvýšeniu konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva a sektora rybníctva a akvakultúry (ŠC 1.1, 1.2); 4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch (ŠC 2.1,

2.2); 5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika (ŠC 3.1); 6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov (ŠC 3.1, 2.1), 7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach (ŠC 2.1).

7.4.3 Popis multiplikačných efektov

Multiplikačné efekty predstavujú efekty z investovaných finančných prostriedkov, ktoré prinesú extra prínosy nielen v investovanej oblasti, ale v ďalších sektoroch na základe ich väzieb a vzťahov. Multiplikačné efekty je možné merať len z dlhodobého hľadiska, keďže sa zvyknú prejavovať až ako dopady realizovaných investícií a projektov. Niektoré multiplikačné efekty je možné sledovať skôr, napríklad očakávame multiplikačné efekty z projektov spolupráce, kde okrem zamerania projektov na určitú tému je očakávaným efektom aj sieťovanie rôznych aktérov aj v území aj medzi rôznymi MAS. Sieťovaním sa vytvára priestor na ďalšiu spoluprácu a na realizáciu ďalších aktivít, ktoré budú rozvíjať región. Tento multiplikačný efekt je v rámci hodnotenia hodnotený doplnkovým indikátorom Nárast počtu kultúrno-spoločenských, športových, dobrovoľníckych aktivít.

Z hľadiska socio-ekonomického rozvoja možno identifikovať v území viaceré typy multiplikátorov, ktorých hodnotenie je však problematické a je to dlhodobý proces.

Projektami, ktoré podporujú podnikanie v území sa sleduje nielen vznik pracovných miest, ale aj multiplikačný efekt vyššej spotreby v regióne, rozširovania služieb v regióne.

Podporou projektov v oblasti cestovného ruchu sa sleduje zvýšenie príjmov v regióne z využívania služieb v cestovnom ruchu (ubytovacích, stravovacích), ale prílev turistov vytvára aj multiplikačné efekty vo forme zvyšovania tlaku na kvalitu a diverzitu služieb, na inovatívne riešenia.

Podstatným multiplikačným efektom je aj samotná projektová činnosť, ktorá v území podnecuje hľadanie ďalších zdrojov na realizáciu svojich aktivít. k tomu prispeje samotné šírenie výsledkov a výstupov z projektov stratégie CLLD. To, že žiadatelia o spolufinancovanie získajú zručnosti v projektovom manažmente podporí ich ďalšiu činnosť vo forme realizácie iných projektov.

Hodnotenie multiplikačných efektov bude prebiehať počas mid-term hodnotenia a počas ex-post hodnotenia sledovaním vyššie spomínaných efektov. Budú sa hodnotiť tieto aspekty:

- Počet novovytvorených služieb v regióne (verejných a neverejných)
- Počet formálnych a neformálnych partnerstiev a ich aktivít
- Počet nových, inovatívnych produktov, riešení v území.

Okrem kvantitatívneho hodnotenia sa bude hodnotiť aj kvalitatívne – na základe informácií od aktérov, z médií, z primárnych zdrojov a sekundárnych.

8 ZOZNAM POVINNÝCH PRÍLOH STRATÉGIE CLLD

Príloha č. 1: Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS

Príloha č. 2: Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS

Príloha č. 3: Mapa územia MAS

Príloha č.4: Zoznam členov MAS podľa sektorov (vrátane obcí)

Príloha č.5: Dokumenty preukazujúce proces tvorby a formovania partnerstva

Príloha č. 5.1: Dokumenty preukazujúce proces tvorby stratégie CLLD (informačné aktivity)

Príloha č. 6: Zoznam zdrojov (analýzy) a vstupných dokumentov

Príloha č. 7: Organizačná štruktúra MAS

Príloha č. 8: Personálna matica MAS

Príloha č. 9: Štatúty, interné smernice, stanovy MAS.